

Телеком Србија

Предузеће за телекомуникације а.д.

Београд, Таковска 2

ДЕЛОВОДНИ БРОЈ: 237362/4-2018

ДАТУМ: 11.6.2018. године

БРОЈ ИЗ ЛКРМ:104

СКУПШТИНА

На основу члана 329. став 1. тачка 8) Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 - др. закон и 5/15), члана 27. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС“, број 62/13 и 30/2018), члана 8.2 став 1. тачка 9) Статута „Телеком Србија“ а.д. Београд („Службени лист Телеком Србија“, број 89/15 - пречишћен текст) и у складу са предлогом Надзорног одбора, Скупштина „Телеком Србија“ а.д. Београд, на својој 53. редовној седници одржаној дана 11.6.2018. године, доноси

ОДЛУКУ

Тачка 1.

Утврђује се да је Скупштина разматрала Консолидоване финансијске извештаје за 2017. годину, које чине финансијски извештаји Матичног друштва „Телеком Србија“ а.д. Београд и његових зависних друштава „Телус“ а.д., Београд, „Mtel“ д.о.о., Подгорица, „Телеком Српске“ а.д., Бања Лука, „TS:NET“ В.В., Амстердам, „HD-WIN“ д.о.о., Београд, „mts банка“ а.д., Београд, „mts“ Д.О.О. Косовска Митровица, „GO4YU“ д.о.о., Београд, „mts AntenaTV“ д.о.о., Београд и „YUNET INTERNATIONAL“ д.о.о. Београд припремљене у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања и рачуноводственим прописима применљивим у Републици Србији, утврђене од стране Надзорног одбора, са Извештајем овлашћеног ревизора „BDO“ д.о.о. Београд о ревизији Консолидованих финансијских извештаја „Телеком Србија“ а.д. Београд за 2017. годину и предлог Надзорног одбора да наведени извештаји буду усвојени од стране Скупштине.

Тачка 2.

Скупштина „Телеком Србија“ а.д. Београд усваја Консолидоване финансијске извештаје „Телеком Србија“ а.д. Београд за 2017. годину, припремљене у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији, са Извештајем овлашћеног ревизора „BDO“ д.о.о. Београд за 2017. годину, у тексту који је приложен овој одлуци као њен саставни део.

Тачка 3.

Ова одлука се примењује даном доношења.

Образложење

Скупштина је, у складу са чланом 329. став 1. тачка 8) Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14-др. закон и 5/15), надлежна да одлучује о усвајању финансијских извештаја, као и извештаја ревизора, ако су финансијски извештаји били предмет ревизије, што је утврђено и чланом 8.2 став 1. тачка 9) Статута „Телеком Србија“ а.д. Београд („Службени лист Телеком Србија“, број 89/15 - пречишћен текст).

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, број 62/13 и 30/2018) чланом 27. предвиђено је да су правна лица која имају контролу над једним или више правних лица, у складу са законом и са захтевима МСФИ, обавезна да састављају, приказују, достављају и обелодањују консолидоване финансијске извештаје.

Чланом 33. Закона о рачуноводству прописано је да су правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје дужна да поменуте извештаје за претходну годину доставе Агенцији за привредне регистре најкасније до 31. јула текуће године. Чланом 34. Закона прецизирано да су обвезници ревизије дужни да, уз консолидоване финансијске извештаје, доставе поменутој агенцији, између осталог и оригинал извештаја ревизора о обављеној ревизији консолидованих финансијских извештаја, који је састављен у складу са законом и међународним стандардима ревизије, као и консолидовани годишњи извештај о пословању сачињен у складу са поменутим законом.

Законом о ревизији („Службени гласник РС“, број 62/13 и 30/2018) чланом 21. ст. 2. прописана је обавеза ревизије консолидованих финансијских извештаја за матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

У том смислу, Надзорни одбор је размотрио и утврдио Консолидоване финансијске извештаје „Телеком Србија“ а.д. Београд за 2017. годину, као и извештај овлашћеног ревизора и Одлуком број 175678/7-2018 од 10.5.2018. године, предложио Скупштини усвајање наведених извештаја.

Имајући у виду наведено, донета је одлука као у диспозитиву.

 ПРЕДСЕДНИК

Драган Ђоковић

**PREDUZEĆE ZA TELEKOMUNIKACIJE
“TELEKOM SRBIJA” a.d. BEOGRAD**

**Konsolidovani finansijski izveštaji
za godinu koja se završava 31. decembra 2017.
u skladu sa
računovodstvenim propisima Republike Srbije
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Konsolidovani bilans stanja	3 - 9
Konsolidovani bilans uspeha	10 - 13
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu	14 - 15
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	16 - 20
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	21 - 22
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	23 - 105
KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJIU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Preduzeća za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d. Beograd

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Preduzeća za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d. Beograd ("Matično preduzeće") i njegovih zavisnih pravnih lica (zajedno "Grupa"), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine i konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013) i standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, konsolidovanu finansijsku poziciju Grupe na dan 31. decembra 2017. godine, kao i konsolidovane rezultate njegovog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i računovodstvenim politikama obelodanjenim u Napomeni 5. uz konsolidovane finansijske izveštaje.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Preduzeća za telekomunikacije
“Telekom Srbija” a.d. Beograd (Nastavak)

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za godinu završenu 31. decembra 2016. su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 29. maja 2017. godine izrazio mišljenje bez rezerve na ove konsolidovane finansijske izveštaje.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za sastavljanje i tačnost konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju Grupe za 2017. godinu sa konsolidovanim finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu koji su bili predmet revizije. Naši postupci u tom pogledu su obavljeni u skladu sa primenjivim standardom revizije 720 “Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije” i ograničeni su samo na ocenu usaglašenosti finansijskih informacija sadržanih u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju sa revidiranim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, finansijske informacije obelodanjene u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju Grupe za 2017. godinu usklađene su, po svim materijalno značajnim pitanjima, sa konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za 2017. godinu koji su bili predmet revizije.

Beograd, XX. 2018. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 1 7 1 6 2 5 4 3 Шифра делатности 6 1 1 0 ПИБ 1 0 0 0 0 2 8 8 7

Назив: Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.

Седиште: Београд, Таковска 2

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2017. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		204.377.901	207.969.750	
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003		67.983.674	70.480.487	
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	18	20.989.185	22.929.226	
013 и део 019	3. Гудвил	0006	18	39.702.466	41.129.956	
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007	18,19,21	2.811.894	1.501.860	
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008	18,19,21	4.479.578	4.916.952	
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009	20	551	2.493	
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010		130.279.395	131.943.946	
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011	19	183.085	177.947	
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012	19	57.661.341	58.513.573	
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013	19	45.353.675	40.809.276	
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014				
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015	19	4.278.014	4.528.701	
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и опрема у припреми	0016	19	20.461.063	26.171.311	
027 и део 029	7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017	19	1.141.200	1.090.983	
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018	20	1.201.017	652.155	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04. осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)	0024		5.964.349	5.430.159	
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025				
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима	0026			86.357	
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027	21	1.483.016	1.513.604	
део 043, део 044 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	0028				
део 043, део 044 и део 049	5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима	0029	33		17.259	
део 045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030	21	1.503.316	793.128	
део 045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032	21	3.926	4.786	
048 и део 049	9. Остали дугорочни финансијски пласмани	0033	21	2.974.091	3.015.025	
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)	0034	21	150.483	115.158	
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих повезаних лица	0036		150.483	114.261	
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037			897	
053 и део 059	4. Потраживање за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања по основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042	17	5.802.473	6.104.501	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)	0043		49.422.285	47.327.367	
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0044		6.957.435	7.691.261	
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045	22	6.406.251	7.120.709	
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048	22	31.428	21.460	
14	5. Стална средства намењена продаји	0049		7.123	5.909	
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	23	512.633	543.183	
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)	0051	23	20.364.896	18.377.077	
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052				
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053				
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	33	6.994	2.224	
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055				
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056		10.593.892	10.434.956	
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057		9.485.078	7.666.055	
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058		278.932	273.842	
21	III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА	0059	23	389	375	
22	IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0060	23	910.140	1.027.171	
236	V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	0061				
23 осим 236 и 237	VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0063 + 0064 + 0065 + 0066 + 0067)	0062	23	4.275.842	3.458.873	
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064	33	2.642	7.623	
232 и део 239	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0065		1.474.005	1.097.659	
233 и део 239	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0066				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
234, 235, 238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067		2.799.195	2.353.591	
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	26	9.346.642	8.732.416	
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069	24	62.873	353.589	
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	24,25	7.504.068	7.686.605	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0042 + 0043)	0071		259.602.659	261.401.618	
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072		23.648.784	24.531.749	
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0411 - 0412 + 0413 + 0414 + 0415 - 0416 + 0417 + 0420 - 0421) ≥ 0 = (0071 - 0424 - 0441 - 0442)	0401		166.502.157	168.209.331	
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409 + 0410)	0402	27	100.008.588	100.008.588	
300	1. Акцијски капитал	0403		100.000.000	100.000.000	
301	2. Удели друштава с ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410		8.588	8.588	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412	27	16.502.510	16.502.510	
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413	27	1.872.775	1.872.775	
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414				
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415	27	21.707.335	25.163.897	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (договна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416				
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418 + 0419)	0417		41.884.430	39.124.351	
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418		28.116.614	25.079.365	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419		13.767.816	14.044.986	
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420	38	17.531.539	18.542.230	
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425 + 0432)	0424		36.280.702	34.280.026	
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)	0425	30	2.132.106	2.068.552	
400	1. Резервисања за трошкове у гарантном року	0426				
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429		2.057.509	1.970.351	
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430		73.187	97.457	
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431		1.410	744	
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0432		34.148.596	32.211.474	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				
413	4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0437	28	27.179.546	22.519.364	
415	6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	0438	28	6.966.333	9.690.193	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439				
419	8. Остале дугорочне обавезе	0440		2.717	1.917	
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441	17	1.315.160	1.520.117	
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)	0442		55.504.640	57.392.144	
42	I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)	0443		24.124.415	24.061.139	
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444				
421	2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446				
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447	28	286.704		
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424, 425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449	28,31	23.837.711	24.061.139	
430	II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450	31	437.669	190.757	
43 осим 430	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)	0451	31	20.369.752	22.304.084	
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452				
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453				
433	3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454				
434	4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455				
435	5. Добављачи у земљи	0456		8.632.653	10.500.078	
436	6. Добављачи у иностранству	0457		11.676.416	11.751.417	
439	7. Остале обавезе из пословања	0458		60.683	52.589	
44, 45 и 46	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	31,32	2.303.088	2.444.894	
47	V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460	32	851.809	533.688	
48	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	32	148.309	151.069	
49 осим 498	VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	29,32	7.269.598	7.706.513	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412 + 0416 + 0421 - 0420 - 0417 - 0415 - 0414 - 0413 - 0411 - 0402) ≥ 0 = (0441 + 0424 + 0442 - 0071) ≥ 0	0463				
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424 + 0442 + 0441 + 0401 - 0463) ≥ 0	0464		259.602.659	261.401.618	
89	Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0465		23.648.784	24.531.749	

У Београду

Законски заступник

М.П.

Дана _____ 2018. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број **1 7 1 6 2 5 4 3** Шифра делатности **6 1 1 0** ПИБ **1 0 0 0 0 2 8 8 7**

Назив: **Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.**

Седиште: **Београд, Таковска 2**

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

за период од **01.01.** до **31.12.2017.** године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1016 + 1017)	1001		120.014.249	121.809.769
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007+ 1008)	1002	7	863.185	846.747
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004			
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005	33	70.581	99.696
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007		80.537	143.876
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008		712.067	603.175
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)	1009	7	118.432.361	119.925.602
610	1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010			
611	2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011			
612	3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012	33	10.133	3.494
613	4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013			
614	5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1014		79.185.498	80.539.314
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015		39.236.730	39.382.794
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.	1016	8	143.495	345.307
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	8	575.208	692.113
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019 - 1020 - 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018		104.548.641	103.480.216

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	11	285.292	292.936
62	II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020	8	509.923	328.406
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	11	13.002.710	12.473.453
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	11	1.849.769	1.780.832
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	9	20.192.762	20.131.038
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	10,11,13,14	38.403.783	39.891.332
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	12	26.728.284	24.904.059
541 до 549	X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	14	180.626	147.144
55	XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	14	4.415.338	4.187.828
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1018) ≥ 0	1030		15.465.608	18.329.553
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018 - 1001) ≥ 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033 + 1038 + 1039)	1032	15	3.994.989	2.037.436
66, осим 662, 663 и 664	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034 + 1035 + 1036 + 1037)	1033		243.680	290.331
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034			
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035		2.532	2.322
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036			
669	4. Остали финансијски приходи	1037		241.148	288.009
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038		1.036.124	1.175.902
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039		2.715.185	571.203
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041 + 1046 + 1047)	1040		2.580.120	2.825.228
56, осим 562, 563 и 564	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042 + 1043 + 1044 + 1045)	1041		133.064	175.844
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042			
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043		7.467	216
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044		17.373	43.174

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045	16	108.224	132.454
562	II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	16	1.098.889	1.403.026
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047	16	1.348.167	1.246.358
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1040)	1048		1.414.869	
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 - 1032)	1049			787.792
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050	8	1.731.721	1.884.909
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051	14	2.644.792	3.409.549
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	8	1.437.088	1.821.877
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	14	839.240	1.110.822
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030 - 1031 + 1048 - 1049 + 1050 - 1051 + 1052 - 1053)	1054		16.565.254	16.728.176
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1031 - 1030 + 1049 - 1048 + 1051 - 1050 + 1053 - 1052)	1055			
69-59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056			
59-69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057	14	52.821	80.150
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054 - 1055 + 1056 - 1057)	1058		16.512.433	16.648.026
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1055 - 1054 + 1057 - 1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	17	1.631.028	1.695.183
део 722	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061	17	144.595	2.366
део 722	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062			
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058 - 1059 - 1060 - 1061 + 1062 - 1063)	1064		14.736.810	14.950.477
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059 - 1058 + 1060 + 1061 - 1062 + 1063)	1065			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066	38	968.994	905.491
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067		13.767.816	14.044.986
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070	27		
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071	27		

У Београду

Законски заступник

М.П.

Дана _____ 2018. године

_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 1 7 1 6 2 5 4 3 Шифра делатности 6 1 1 0 ПИБ 1 0 0 0 0 2 8 8 7

Назив: Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.

Седиште: Београд, Таковска 2

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ
за период од 01.01. до 31.12.2017. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		14.736.810	14.950.477
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			1.435.935
	б) губици	2012		4.176.544	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добици	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добици	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добици	2017			18.376
	б) губици	2018		13.126	
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			1.454.311
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		4.189.670	
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021) ≥ 0	2022			1.454.311
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021) ≥ 0	2023		4.189.670	
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2022 - 2023) ≥ 0	2024		10.547.140	16.404.788
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2023 - 2022) ≥ 0	2025			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027 + 2028) = АОП 2024 ≥ 0 или АОП 2025 > 0	2026		10.547.140	16.404.788
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027		10.311.254	15.233.146
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028		235.886	1.171.642

У Београду

Законски заступник

М.П.

Дана _____ 2018. године

_____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број	1	7	1	6	2	5	4	3	Шифра делатности	6	1	1	0	ПИБ	1	0	0	0	0	2	8	8	7
--------------	---	---	---	---	---	---	---	---	------------------	---	---	---	---	-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Назив: Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.

Седиште: Београд, Таковска 2

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01. до 31.12.2017. године

- у хиљадама динара -

Редни број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	30	АОП	31	АОП	32
			Основни капитал		Уписани а неуплаћени капитал		Резерве
1	2		3		4		5
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна	4001		4019		4037	
	б) потражни салдо рачуна	4002	118.986.903	4020		4038	1.872.775
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4003		4021		4039	
	б) Исправке на потражној страни рачуна	4004		4022		4040	
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4005		4023		4041	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4006	118.986.903	4024		4042	1.872.775
4.	Промене у претходној 2016. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4007	1.607.727	4025		4043	
	б) промет на потражној страни рачуна	4008	1.171.642	4026		4044	
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4009		4027		4045	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4010	118.550.818	4028		4046	1.872.775
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4011		4029		4047	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030		4048	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2017.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4013		4031		4049	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4014	118.550.818	4032		4050	1.872.775
8.	Промене у текућој 2017. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4015	2.129.351	4033		4051	
	б) промет на потражној страни рачуна	4016	1.118.660	4034		4052	
9.	Стање на крају текуће године 31.12.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4017		4035		4053	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4018	117.540.127	4036		4054	1.872.775

Редни Број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	35	АОП	047 и 237	АОП	34
			Губитак		Откупљене сопствене акције		Нераспоређени добитак
	2		6		7		8
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна	4055		4073	16.502.510	4091	
	б) потражни салдо рачуна	4056		4074		4092	37.263.339
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4057		4075		4093	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4058		4076		4094	
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4059		4077	16.502.510	4095	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4060		4078		4096	37.263.339
4.	Промене у претходној 2016. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4061		4079		4097	12.256.000
	б) промет на потражној страни рачуна	4062		4080		4098	14.117.012
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4063		4081	16.502.510	4099	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4064		4082		4100	39.124.351
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4065		4083		4101	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4066		4084		4102	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2017.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4067		4085	16.502.510	4103	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4068		4086		4104	39.124.351
8.	Промене у текућој 2017. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4069		4087		4105	11.013.680
	б) промет на потражној страни рачуна	4070		4088		4106	13.773.759
9.	Стање на крају текуће године 31.12.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4071		4089	16.502.510	4107	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4072		4090		4108	41.884.430

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	330	АОП	331	АОП	332
			Ревалоризационе резерве		Актуарски добици или губици		Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала
1	2		9		10		11
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна	4109		4127		4145	
	б) потражни салдо рачуна	4110		4128		4146	
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4111		4129		4147	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4112		4130		4148	
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4113		4131		4149	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4114		4132		4150	
4.	Промене у претходној 2016. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4115		4133		4151	
	б) промет на потражној страни рачуна	4116		4134		4152	
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4117		4135		4153	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4118		4136		4154	
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4119		4137		4155	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4120		4138		4156	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2017.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4121		4139		4157	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4122		4140		4158	
8.	Промене у текућој 2017. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4123		4141		4159	
	б) промет на потражној страни рачуна	4124		4142		4160	
9.	Стање на крају текуће године 31.12.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4125		4143		4161	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4126		4144		4162	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	333	АОП	334 и 335	АОП	336
			Добици или губици по основу удела у осталом добитку или губитку придружених друштава		Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја		Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока
1	2		12		13		14
	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
1.	а) дуговни салдо рачуна	4163		4181		4199	
	б) потражни салдо рачуна	4164		4182	23.971.851	4200	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
2.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4165		4183		4201	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4166		4184		4202	
	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
3.	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1a + 2a - 2б) \geq 0$	4167		4185		4203	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(1б - 2a + 2б) \geq 0$	4168		4186	23.971.851	4204	
	Промене у претходној 2016. години						
4.	а) промет на дуговној страни рачуна	4169		4187		4205	
	б) промет на потражној страни рачуна	4170		4188	1.173.459	4206	
	Стање на крају претходне године 31.12.2016.						
5.	а) дуговни салдо рачуна $(3a + 4a - 4б) \geq 0$	4171		4189		4207	
	б) потражни салдо рачуна $(3б - 4a + 4б) \geq 0$	4172		4190	25.145.310	4208	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
6.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4173		4191		4209	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4174		4192		4210	
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2017.						
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5a + 6a - 6б) \geq 0$	4175		4193		4211	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(5б - 6a + 6б) \geq 0$	4176		4194	25.145.310	4212	
	Промене у текућој 2017. години						
8.	а) промет на дуговној страни рачуна	4177		4195	3.445.919	4213	
	б) промет на потражној страни рачуна	4178		4196		4214	
	Стање на крају текуће године 31.12.2017.						
9.	а) дуговни салдо рачуна $(7a + 8a - 8б) \geq 0$	4179		4197		4215	
	б) потражни салдо рачуна $(7б - 8a + 8б) \geq 0$	4180		4198	21.699.391	4216	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		АОП	Укупан капитал [$\sum(\text{ред } 16 \text{ кол } 3 \text{ до кол } 15) - \sum(\text{ред } 1 \text{ а кол } 3 \text{ до кол } 15)] \geq 0$]	АОП	Губитак изнад капитала [$\sum(\text{ред } 1 \text{ а кол } 3 \text{ до кол } 15) - \sum(\text{ред } 16 \text{ кол } 3 \text{ до кол } 15)] \geq 0$]
		АОП	337				
			Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају				
1	2		15		16		17
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна	4217		4235	165.596.244	4244	
	б) потражни салдо рачуна	4218	3.886				
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4219		4236		4245	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4220					
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2016.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1a + 2a - 2б) \geq 0$	4221		4237	165.596.244	4246	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($16 - 2a + 2б) \geq 0$	4222	3.886				
4.	Промене у претходној 2016. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4223		4238		4247	
	б) промет на потражној страни рачуна	4224	14.701				
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2016.						
	а) дуговни салдо рачуна ($3a + 4a - 4б) \geq 0$	4225		4239	168.209.331	4248	
	б) потражни салдо рачуна ($3б - 4a + 4б) \geq 0$	4226	18.587				
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4227		4240		4249	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4228					
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2017.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5a + 6a - 6б) \geq 0$	4229		4241	168.209.331	4250	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5б - 6a + 6б) \geq 0$	4230	18.587				
8.	Промене у текућој 2017. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4231	10.643	4242		4251	
	б) промет на потражној страни рачуна	4232					
9.	Стање на крају текуће године 31.12.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна ($7a + 8a - 8б) \geq 0$	4233		4243	166.502.157	4252	
	б) потражни салдо рачуна ($7б - 8a + 8б) \geq 0$	4234	7.944				

У Београду

Законски заступник

М.П.

Дана _____ 2018. године

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 1 7 1 6 2 5 4 3 Шифра делатности 6 1 1 0 ПИБ 1 0 0 0 0 2 8 8 7

Назив: Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.

Седиште: Београд, Таковска 2

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

за период од 01.01. до 31.12.2017. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	135.627.518	137.187.548
1. Продаја и примљени аванси	3002	134.165.825	135.657.233
2. Примљене камате из пословних активности	3003		
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	1.461.693	1.530.315
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	94.490.463	99.311.191
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	61.872.553	65.028.989
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	20.007.617	20.434.664
3. Плаћене камате	3008	1.089.603	1.603.480
4. Порез на добитак	3009	1.356.578	1.472.355
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	10.164.112	10.771.703
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3011	41.137.055	37.876.357
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3012		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	594.046	1.745.130
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3015	5.319	58.295
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	3016		980.781
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	588.727	706.054
5. Примљене дивиденде	3018		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	29.596.329	25.500.234
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020	565.436	101.721
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	26.529.925	25.398.513
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022	2.500.968	
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3023		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3024	29.002.283	23.755.104
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025	562.780	
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3027	562.780	

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	12.495.599	22.154.346
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одливи)	3033		8.047.093
3. Краткорочни кредити (одливи)	3034		
4. Остале обавезе (одливи)	3035		
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037	12.495.599	14.107.253
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3039	11.932.819	22.154.346
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3013 + 3025)	3040	136.784.344	138.932.678
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005 + 3019 + 3031)	3041	136.582.391	146.965.771
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040 - 3041)	3042	201.953	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041 - 3040)	3043		8.033.093
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	8.732.416	17.127.299
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	412.273	
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046		361.790
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042 - 3043 + 3044 + 3045 - 3046)	3047	9.346.642	8.732.416

У Београду

Законски заступник

М.П.

Дана _____ 2018. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.****Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

---

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Javno preduzeće PTT saobraćaja "Srbija", Beograd ("JP PTT") je dana 23. maja 1997. godine osnovalo Preduzeće za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d. Beograd ("Matično preduzeće" ili "Telekom Srbija") i tom prilikom predalo Matičnom preduzeću sva sredstva telekomunikacija, isključujući nekretnine i određena druga sredstva i obaveze. Matično preduzeće je registrovano 29. maja 1997. godine.

Matično preduzeće je akcionarsko društvo osnovano na neodređeno vreme.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", br. 36 od 27. maja 2011. i br. 99 od 27. decembra 2011. godine), Skupština akcionara Matičnog preduzeća je 2012. godine usvojila Statut kojim se utvrđuje da su organi upravljanja Matičnog preduzeća: Skupština, Nadzorni odbor i Izvršni odbor.

Osnovna delatnost Matičnog preduzeća i njegovih zavisnih pravnih lica (zajedno "Grupa") je pružanje telekomunikacionih usluga, od kojih su najznačajnije usluge domaćeg i međunarodnog telefonskog saobraćaja, fiksne telefonske usluge, mobilne telefonske usluge, tranzitiranje međunarodnog saobraćaja, prenos podataka, zakup linija, usluge na celom mrežnom području, dodatne usluge u oblasti mobilne i fiksne telefonije, internet i multimedijalne usluge, ICT i usluge na tržištu virtuelnih mobilnih operatora. Grupa takođe pruža usluge u oblasti zakupa, izgradnje i upravljanja telekomunikacionom infrastrukturom. Pored toga, Grupa posluje u bankarskom sektoru i pruža finansijske usluge.

Matično preduzeće poseduje licencu za mobilnu telefoniju (GSM/GSM1800 i UMTS/IMT-2000) od 2006. godine, čije je važenje produženo za narednih 10 godina u julu 2016. godine. U 2007. godini Matično preduzeće je obnovilo licencu za fiksnu telefoniju. Od 2009. godine Matično preduzeće poseduje licencu za fiksni bežični pristup (CDMA). Od marta 2015. godine Matično preduzeće poseduje dozvolu za 4G tehnologiju (1800 MHz). U januaru 2016. godine Matično preduzeće je dobilo pojedinačnu dozvolu za korišćenje radio-frekvencija u radiofrekvencijskom opsegu 721-821/832-862 MHz uz period važenja od 10 godina.

U skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama ("Službeni glasnik RS", br. 44 od 30. juna 2010. godine), Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge ("RATEL" ili "Agencija") je definisala sedam tržišta u Srbiji, koja podležu prethodnoj regulaciji u 2017. godini.

Različite obaveze su nametnute operatoru u zavisnosti od tržišta na kome je proglašen za operatora sa značajnom tržišnom snagom. Između ostalih, propisane su sledeće obaveze: objavljivanje određenih podataka u formi standardne ponude, nediskriminatorско postupanje, omogućavanje pristupa i korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava, kontrola cena, primena troškovnog računovodstva, zabrana obračunavanja prekomernih cena, tarifna kontrola, itd.

Matično preduzeće je proglašeno za operatora sa značajnom tržišnom snagom na svim regulisanim tržištima u 2017. godini.

Sedište Matičnog preduzeća je u Beogradu, Takovska 2, Srbija.

Grupa je na dan 31. decembra 2017. godine imala 11,939 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 12,227 zaposlenih). Od navedenog broja, u Matičnom preduzeću je bilo 7,829 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 8,059 zaposlenih), a u zavisnim pravnim licima 4,110 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 4,168 zaposlenih).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Grupa sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013) i ostalom primenljivom zakonskom i podzakonskom regulativom u Republici Srbiji.

Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupa je u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, koji u smislu Zakona o računovodstvu podrazumevaju sledeće: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija ("Ministarstvo").

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI, izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je sastavni deo standarda, odnosno tumačenja.

Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja br. 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u "Službenom glasniku RS", br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod MSFI primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni. I pored toga, Grupa je primenila ove, kao i sve nove MRS/MSFI koji su u međuvremenu stupili na snagu prilikom sastavljanja priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Konsolidovani finansijski izveštaji su odobreni od strane Nadzornog odbora Matičnog preduzeća dana XX 2018. godine.

U sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupa je primenjivala značajne računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 5.5.

Godišnji izveštaj o poslovanju Matičnog preduzeća i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Grupe su prikazani kao jedan izveštaj koji sadrži informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja.

3. FUNKCIONALNA I IZVEŠTAJNA VALUTA

Funkcionalna i izveštajna valuta Grupe je dinar (RSD). Konsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u RSD hiljada, osim ako drugačije nije naznačeno.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KORIŠĆENJE PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije zahteva od rukovodstva da vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na iskazivanje vrednosti imovine i obaveza i obelodanjivanje potencijalne imovine i obaveza na datum izveštavanja, kao i prihoda i rashoda u izveštajnom periodu.

Ove procene i sa njima povezane pretpostavke su zasnovane na informacijama dostupnim na datum izveštavanja. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od takvih procena. Procene i povezane pretpostavke se kontinuirano preispituju, a izmene u procenama se priznaju prospektivno.

Procene i pretpostavke za koje postoji značajan rizik da mogu rezultirati u materijalno značajnim korekcijama knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u narednom izveštajnom periodu razmotrene su u nastavku.

<u>Opis procene</u>	<u>Napomena</u>	<u>Vrsta obelodanjene informacije</u>
Obezvredenje stalne imovine i goodwill-a	5.5.15(a), 18, 19	Ključne pretpostavke korišćene u određivanju nadoknadive vrednosti
Korisni vek nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	5.5.11.	Korisni vek i metod amortizacije, rezidualna vrednost
Ispravka vrednosti zajmova i potraživanja	5.5.13.1, 21, 23	Metodologija korišćena za utvrđivanje nadoknadive vrednosti
Porez na dobit	5.5.19(a), 17	Pretpostavke korišćene za obračun odloženih poreskih sredstava i obaveza, transferne cene
Primanja zaposlenih	5.5.18, 30	Diskontne stope, rast zarada, očekivani prosečni životni vek
Rezervisanja	5.5.17, 30	Pretpostavke koje predstavljaju osnov za rezervisanja za sudske sporove
Prihodi	5.5.1, 7	Raspodela prihoda na svaku odvojivu komponentu ponuđenog paketa na osnovu njegove relativne fer vrednosti
Ispravka vrednosti zaliha sa sporijim obrtom	5.5.12., 22	Metodologija korišćena u određivanju neto prodajne vrednosti zaliha

Kada pojedinačna transakcija nije obuhvaćena bilo kojim standardom ili tumačenjem, rukovodstvo koristi procene da bi razvilo i primenilo računovodstvenu politiku koja će rezultirati u relevantnim i pouzdanim informacijama, u smislu da konsolidovani finansijski izveštaji:

- verno predstavljaju finansijsku poziciju, finansijske rezultate i tokove gotovine Grupe;
- odražavaju ekonomsku suštinu transakcija;
- su neutralni;
- su oprezni; i
- su potpuni po svim materijalno značajnim pitanjima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE**5.1. OSNOVE ODMERAVANJA**

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa konceptom istorijskog troška, osim finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju koja su iskazana po fer vrednosti.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (*“going concern”* konceptom) koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

Na dan 31. decembra 2017. godine kratkoročne obaveze Grupe su veće od obrtne imovine za RSD 6,082,355 hiljada. Grupa ulaže napore da poboljša tržišnu poziciju u zemljama u kojima posluje putem ponude raznovrsnih konvergentnih usluga i modernizacije mreže.

Grupa kontinuirano posluje sa neto dobitkom, detaljno prati likvidnost i dospeće obaveza. Uz solidnu naplatu potraživanja, ostvaruje dovoljno novčanih priliva iz poslovnih aktivnosti i blagovremeno izmiruje svoje obaveze. U slučaju potrebe, na raspolaganju ima eksterne izvore finansiranja.

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa raspolaže nepovučenim kreditnim linijama u iznosu od EUR 45 miliona, po osnovu finansijskih kredita sa UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd i Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, kao što je obelodanjeno u Napomenama 6.2. i 34(b).

Rukovodstvo smatra da će navedena sredstva zajedno sa očekivanim prilivima iz poslovnih aktivnosti biti dovoljna da Grupa ispuni svoje ugovorne obaveze u 2018. godini.

5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE

Zavisna pravna lica su pravna lica kontrolisana od strane Grupe. Grupa ima kontrolu nad pravnim licem u kome ima učešće u kapitalu kada ima izloženosti ili pravo na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u kapitalu i kada ima mogućnost da utiče na te prinose kroz svoju moć nad pravnim licem u koje je uloženo. Zavisna pravna lica se u celosti konsoliduju od dana kada se kontrola prenese na Grupu, a isključuju iz konsolidacije od dana kada navedena kontrola prestane.

Grupa ima učešće u vlasništvu sledećih zavisnih i pridruženih pravnih lica na dan 31. decembra 2017. godine:

<u>Naziv zavisnog/pridruženog pravnog lica</u>	<u>% učešća</u>
“Telekom Srpske” a.d. Banja Luka, Republika Srpska	65%
“Mtel” d.o.o. Podgorica, Crna Gora	83%
“Telus” a.d. Beograd, Srbija	100%
“TS:NET” B.V. Amsterdam, Holandija	100%
“HD-WIN” d.o.o. Beograd, Srbija	51%
“mts banka” a.d. Beograd, Srbija	82%
“mts” d.o.o. Kosovska Mitrovica, Srbija	100%
“GO4YU” d.o.o. Beograd, Srbija	84%
“Yunet International” d.o.o. Beograd, Srbija	81%
“mts AntenaTV” d.o.o. Beograd, Srbija	50%

S obzirom da su Matično preduzeće i zavisno pravno lice “Telekom Srpske” vlasnici 51%, odnosno 49% kapitala zavisnog pravnog lica “Mtel”, efektivna stopa za konsolidaciju zavisnog pravnog lica “Mtel” iznosi 83%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE (Nastavak)**

Finansijski izveštaji Matičnog preduzeća i zavisnih pravnih lica korišćeni u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja sačinjeni su na isti izveštajni datum. Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su sastavljeni korišćenjem uniformnih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje.

Sve transakcije između preduzeća, salda i svi nerealizovani prihodi i rashodi po osnovu međusobnih transakcija su eliminisani prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Metod sticanja je primenjen za računovodstveno obuhvatanje sticanja zavisnih pravnih lica kada je Grupa stekla kontrolu.

Trošak sticanja zavisnog pravnog lica odmerava se kao fer vrednost datih sredstava, emitovanih hartija od vrednosti i obaveza nastalih ili preuzetih na dan preuzimanja uvećan za troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju.

Sredstva koja su stečena kupovinom zavisnog pravnog lica i koja se pojedinačno mogu identifikovati, kao i stvarne i potencijalne preuzete obaveze u poslovnoj kombinaciji, inicijalno su odmereni po fer vrednosti na dan sticanja, bez obzira na obim učešća bez prava kontrole. Iznos viška troška sticanja iznad fer vrednosti udela Grupe u stečenoj neto imovini zavisnih pravnih lica koja se mogla identifikovati evidentiran je kao goodwill. Testiranje obezvređenja goodwill-a se vrši godišnje. Dobit prilikom sticanja se priznaje u konsolidovanom bilansu uspeha u momentu sticanja. Transakcioni troškovi se priznaju u momentu nastanka. Trošak sticanja ne uključuje iznose koji su rezultat prethodnih međusobnih transakcija. Takvi iznosi se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha.

Dana 5. aprila 2017. godine u Agenciji za privredne registre registrovano je povećanje procentualnog iznosa vlasništva Matičnog preduzeća u kapitalu pridruženog pravnog lica "GO4YU" sa 50% na 75.25% bez dodatnog uloga, s obzirom da drugi vlasnik nije uplatio svoj srazmerni deo po osnovu dokapitalizacije iz jula 2016. godine. Pored toga, dana 26. aprila 2017. godine na osnovu odluka statutarnih organa Matičnog preduzeća izvršena je dokapitalizacija zavisnog pravnog lica "GO4YU" u iznosu od RSD 100,642 hiljade, čime je vlasnički udeo povećan na 83.57%.

Dana 8. maja 2017. godine Matično preduzeće je isplatilo kupoprodajnu cenu u iznosu od RSD 375,603 hiljade za 62.222% učešća u kapitalu pravnog lica "Yunet International". Pored toga, dana 31. oktobra 2017. godine Matično preduzeće je potpisalo ugovor o prenosu udela drugih vlasnika (fizičkih lica) ovog zavisnog pravnog lica na Matično preduzeće. Na ovaj način Matično preduzeće je steklo dodatnih 18.998% učešća u kapitalu i isplatilo kupoprodajnu cenu dana 21. decembra 2017. godine u iznosu od RSD 111,107 hiljada tako da vlasnički udeo Matičnog preduzeća iznosi 81.22%.

Dana 6. juna 2017. godine na osnovu odluke statutarnih organa Matičnog preduzeća izvršena je dokapitalizacija zavisnog pravnog lica "mts banka" u iznosu od RSD 244,464 hiljade kupovinom 1,365,720 komada akcija. Takođe, dana 25. oktobra 2017. godine Matično preduzeće je izvršilo dokapitalizaciju Banke kupovinom 1,334,112 komada akcija u iznosu od RSD 238,806 hiljada, čime je vlasnički udeo povećan na 82.45%.

Na osnovu odluke statutarnih organa Matičnog preduzeća dana 28. decembra 2017. godine izvršeno je povećanje osnovnog kapitala zavisnog pravnog lica "mts" d.o.o. ulogom u novcu u iznosu od RSD 236,903 hiljade.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE (Nastavak)

Učešće bez prava kontrole

Učešće bez prava kontrole se odmerava proporcionalno učešću u identifikovanoj neto imovini zavisnog pravnog lica na datum njegovog sticanja. Promene učešća Grupe u zavisnom pravnom licu koje ne dovode do gubitka kontrole se evidentiraju u okviru kapitala.

Gubitak kontrole

Kada Grupa izgubi kontrolu nad zavisnim pravnom licem, prestaje da priznaje njegova sredstva i obaveze, kao i učešće bez prava kontrole i ostale komponente kapitala. Dobit ili gubitak nastao tom prilikom se priznaje u konsolidovanom bilansu uspeha. Preostalo učešće u bivšem zavisnom pravnom licu se odmerava po fer vrednosti kada dođe do gubitka kontrole.

Zajedničko ulaganje

Grupa ima zajednička ulaganja u pridružena pravna lica. Zajedničko ulaganje predstavlja aranžman u kome Grupa ima zajedničku kontrolu nad preduzećem i ima pravo na neto stečenu imovinu više nego prava nad imovinom i obavezama pridruženog pravnog lica. Pridruženo pravno lice se računovodstveno obuhvata metodom udela. Ulaganje se inicijalno priznaje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje transakcione troškove. Nakon početnog priznavanja, u konsolidovanim finansijskim izveštajima priznaje se učešće Grupe u rezultatu i ostalom ukupnom rezultatu pridruženog pravnog lica, sve do momenta gubitka značajnog uticaja ili zajedničke kontrole.

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017.*

Primena sledećih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena i dopuna postojećih standarda, koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017. nije imala za rezultat značajnije promene računovodstvenih politika, niti efekat na priložene konsolidovane finansijske izveštaje:

- Izmena MRS 7 "Izveštaj o tokovima gotovine" - Inicijativa za obelodanjivanje. Izmena u MRS 7 pojašnjava da entitet treba da obezbedi obelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da vrednuju/procene promene u obavezama proizašlim iz finansijskih aktivnosti.
- Izmene MRS 12 "Porezi na dobit" - Priznavanje odloženih poreskih sredstava za neiskorišćene gubitke. Izmene u MRS 12 pojašnjavaju sledeće aspekte:
  - Nerealizovani gubici po dužničkim instrumentima odmereni po fer vrednosti i vrednovani po nabavnoj vrednosti za poreske svrhe rezultiraju u odbitnim privremenim razlikama bez obzira da li imalac dužničkog instrumenta očekuje da nadoknadi knjigovodstveni iznos dužničkog instrumenta putem prodaje ili korišćenja.
  - Knjigovodstvena vrednost sredstva ne ograničava procenu verovatnog budućeg oporezivog dobitka.
  - Procene za buduće oporezive dobitke isključuju poreske odbitke koji su rezultat ukidanja odbitnih privremenih razlika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017. (Nastavak)*

- Entitet procenjuje odloženo poresko sredstvo u kombinaciji sa ostalim odloženim poreskim sredstvima. Tamo gde poreski propisi (zakon) ograničavaju korišćenje poreskih gubitaka, entitet treba da proceni odloženo poresko sredstvo u kombinaciji sa drugim odloženim poreskim sredstvima iste vrste.
- Godišnje unapređenje MSFI “Ciklus 2014-2016” - MSFI 12. Izmena MSFI 12 “Obelodanjivanje ulaganja u druge entitete” objašnjava delokrug standarda, navodeći da se zahtevi o obelodanjivanju u standardu primenjuju na ulaganja entiteta koja su klasifikovana kao ona koja se drže za prodaju, distribuciju ili kao ulaganja u poslovanje koje se obustavlja u skladu sa MSFI 5 “Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja”.

Ove izmene nemaju uticaj na priznata sredstva, obaveze i ukupan rezultat Grupe.

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe*

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je objavio značajan broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2017. godine. Oni nisu ranije usvojeni, a Grupa namerava da ih usvoji kada stupe na snagu. Najznačajniji od ovih standarda su:

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” i MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima” (oba na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine); i
- MSFI 16 “Lizing” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- **MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (revidirane verzije u 2009, 2010, 2013. i 2014. godini)**

MSFI 9 “Finansijski instrumenti”, koji se primenjuje za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, zamenjuje MRS 39 “Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje”. MSFI 9 uključuje revidirane smernice u vezi sa klasifikacijom i vrednovanjem finansijskih instrumenata, kao i novi model očekivanog kreditnog gubitka u cilju odmeravanja obezvređenja finansijskog sredstva i nove opšte zahteve računovodstva hedžinga. U njemu se takođe nastavljaju smernice u vezi sa priznavanjem i prestankom priznavanja iz MRS 39. Novi standard sadrži zahteve u sledećim oblastima:

- **Klasifikacija i vrednovanje:** MSFI 9 obuhvata tri osnovne kategorije za vrednovanje finansijskih sredstava: po amortizovanoj vrednosti, po fer vrednosti kroz bilans uspeha (ukupan rezultat) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Standard eliminiše postojeće kategorije sredstava po MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva se klasifikuju u skladu sa poslovnim modelom u okviru koga se drže i karakteristikama njihovih ugovorenih novčanih tokova. Finansijske obaveze se klasifikuju na način zahtevan i u MRS 39, ali postoje razlike u zahtevima koji se primenjuju na vrednovanje obaveza prouzrokovano sopstvenim kreditnim rizikom entiteta.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

- **Obezvredjenje (ispravka vrednosti):** Revidirana verzija MSFI 9 iz 2014. godine uvodi model “očekivanog kreditnog gubitka” za merenje obezvređenja (umanjenja vrednosti) finansijskih sredstava, tako da više nije neophodno da se desi događaj koji ukazuje na postojanje gubitka kako bi gubitak po osnovu obezvređenja bio priznat.
- **Računovodstvo zaštite od rizika (računovodstvo hedžinga):** Standard uvodi nov model računovodstva hedžinga koji je bliže povezan sa internim praksama upravljanja rizicima entiteta kod zaštite izloženosti finansijskim i nefinansijskim rizicima.
- **Prestanak priznavanja:** Zahtevi za prestankom priznavanja finansijskih sredstava i obaveza su preuzeti iz MRS 39.

Analiza uticaja MSFI 9

Na osnovu analize finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2017. godine, a imajući u vidu činjenice i okolnosti koje postoje na taj dan, rukovodstvo je procenilo efekat primene MSFI 9 na konsolidovane finansijske izveštaje.

Finansijska sredstva i obaveze Grupe obuhvataju potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu odobrenih kredita, ostala kratkoročna i dugoročna potraživanja, obaveze prema dobavljačima, kredite, zajmove i depozite, kao i druge obaveze iz poslovanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i zadovoljavaju nove kriterijume predviđene MSFI 9 (test poslovnog modela i karakteristike ugovorenih novčanih tokova) za vrednovanje po amortizovanoj vrednosti. Izuzev hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, Grupa u konsolidovanom bilansu stanja poziciji nema sredstva i obaveza koja se vode po fer vrednosti. Shodno tome, finansijska sredstva i obaveze će uglavnom nastaviti da se vrednuju na istoj osnovi kao što je trenutno usvojeno u skladu sa MRS 39. Navedene hartije od vrednosti će se u skladu sa MSFI 9 klasifikovati kao finansijska sredstva koja se naknadno mere kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI). Efekti promena njihove fer vrednosti će biti priznati preko ostalog rezultata (na računima u okviru kapitala), osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva.

Novi model obezvređenja na bazi “očekivanog kreditnog gubitka” će se primenjivati na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI).

Finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti (Napomene 21 i 23) će biti predmet obezvređenja u skladu sa zahtevima MSFI 9. Grupa će primeniti model “očekivanog kreditnog gubitka” kada bude obračunavala ispravku vrednosti potraživanja od kupaca, kredita i ostalih potraživanja. U primeni MSFI 9 Grupa mora da razmatra verovatnoću nastanka neizvršenja obaveze (“default”) tokom očekivanog ugovorenog roka trajanja finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja tog sredstva, što zahteva veći stepen prosuđivanja zbog potrebe razmatranja budućih ekonomskih uslova u proceni odgovarajućih iznosa ispravke vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 9 (Nastavak)

Grupa namerava da primeni “pojednostavljeni pristup” u priznavanju životnih (“*lifetime*”) gubitaka za celokupni period trajanja finansijskog sredstva za potraživanja od kupaca (dugoročna i kratkoročna) i ostala potraživanja koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja, korišćenjem tzv. matrice ispravke vrednosti gde su potraživanja grupisana na bazi različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka.

S obzirom da MSFI 9 ne dozvoljava praktične izuzetke za interkompanijske kredite/potraživanja, kredite date ključnom rukovodećem osoblju i povezanim licima, Grupa će za kredite date zaposlenima i rukovodstvu, kao i povezanim pravnim licima, primeniti “puni model očekivanog kreditnog gubitka” (i povezana obelodanjivanja) u tri nivoa koji zahteva priznavanje 12-mesečnih očekivanih gubitaka pri inicijalnom priznavanju ovih finansijskih sredstava (Nivo 1), kao i životnih očekivanih kreditnih gubitaka (Nivo 2 i Nivo 3) kada dođe od značajnog porasta kreditnog rizika zajmoprimca. Isti model obezvređenja biće primenjen i na finansijska sredstva zavisnog pravnog lica “mts banka”.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, ukupan procenjeni efekat prve primene MSFI 9 nije materijalno značajan. Analizom za grupu potraživanja po osnovu pruženih telekomunikacionih usluga privatnim i poslovnim korisnicima Matičnog preduzeća u Srbiji, procenjeni efekat smanjenja ispravke vrednosti (obezvređenja) ovih potraživanja u odnosu na važeću računovodstvenu politiku, za koji bi bila uvećana neraspoređena dobit na dan 1. januara 2018. godine iznosi RSD 26 miliona. Na osnovu analize finansijskih sredstava zavisnog pravnog lica “mts banka”, ukupan procenjeni efekat prve primene MSFI 9, za koji bi bila uvećana neraspoređena dobit iznosi RSD 12 miliona i rezultat je smanjenja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos.

Navedene procene su preliminarne, s obzirom da su u toku aktivnosti implementacije ovog standarda u članicama Grupe. Konačan efekat primene MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine može se razlikovati od procenjenog usled sledećih ključnih činjenica:

- MSFI 9 zahteva da preduzeća izmene interne procese, akta i interne kontrole, a promene istih su i dalje u toku;
- novi sistem za obračun obezvređenja finansijskih sredstava, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije i eventualnih izmena/dorada/poboljšanja; i
- nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene, mogu biti predmet određenih izmena, do momenta finalizacije prvih narednih konsolidovanih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

Rukovodstvo u ovom trenutku ne očekuje izmene u vezi sa novim zahtevima računovodstva zaštite od rizika, s obzirom da ne primenjuje računovodstvo hedžinga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)

- MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima”

MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima” se primenjuje za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Njime se zamenjuju postojeće smernice u vezi sa priznavanjem prihoda, uključujući MRS 18 “Prihodi”, MRS 11 “Ugovori o izgradnji” i povezana tumačenja standarda.

MSFI 15 obezbeđuje sveobuhvatni model za priznavanje prihoda na bazi principa pet koraka koji se primenjuje na sve ugovore sa kupcima. Pet koraka u ovom modelu su:

- identifikovanje ugovora sa kupcem;
- identifikovanje obaveze izvršenja u ugovoru (jedinstvene činidbene obaveze isporuke dobara/pružanja usluga);
- određivanje cene transakcije;
- alociranje cene transakcije na obaveze izvršenja u ugovoru; i
- priznavanje prihoda kada (ili ako) entitet zadovolji obaveze izvršenja.

Standard daje smernice za teme kao što su momenat priznavanja prihoda, računovodstveno obuhvatanje varijabilnih naknada, troškovi izvršenja ili dobijanja ugovora i druga povezana pitanja. MSFI 15 takođe uvodi i nove zahteve u pogledu prezentacije i obelodanjivanja.

Shodno odredbama standarda, entitet priznaje prihod kada (ili ako) ispuni ugovornu obavezu u pogledu prenosa robe ili usluge kupcu. Roba ili usluge smatraju se prenetim kada kupac stekne kontrolu nad njima. Ugovorna obaveza može da bude ispunjena, odnosno prihod priznat tokom vremenskog perioda pružanja usluge ili u trenutku isporuke robe kupcu.

Prilikom prelaska na primenu ovog standarda moguće je izabrati dva pristupa:

- potpuna retrospektivna primena u okviru koje se MSFI 15 primenjuje na svaki prethodni izveštajni period, pri čemu se uporedni podaci koriguju; ili
- metod kumulativnog efekta u okviru koga se kumulativni efekat prve primene standarda priznaje kao korekcija neraspoređene dobiti na dan 1. januara 2018. godine, pri čemu se uporedni podaci ne koriguju.

Analiza uticaja MSFI 15

Matično preduzeće je pokrenulo projekat implementacije MSFI 15 tokom 2017. godine i isti se redovno prati od strane rukovodstva. Projekat je u fazi pripreme za implementaciju softverske podrške. Analiza uticaja prve primene ovog standarda je takođe u toku i u drugim članicama Grupe.

Primena MSFI 15 od 1. januara 2018. godine će imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje u domenu prihoda iz ugovora sa kupcima. Na osnovu analize postojećih ugovora sa kupcima na dan 31. decembra 2017. godine i prihoda Grupe u 2017. godini, rukovodstvo je procenilo efekat primene MSFI 15 na konsolidovane finansijske izveštaje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima” (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 15 (Nastavak)

U slučaju ugovora sa više elemenata (kao što su postpaid ugovori sa uređajem) u kojima se roba unapred isporučuje po povlašćenoj ceni, veći deo ukupne naknade pripada komponenti ugovora koja se isporučuje unapred (mobilni aparat), istovremeno smanjujući preostali prihod koji će biti priznat u budućem periodu. Ovakav princip će imati za rezultat priznavanje viših prihoda po osnovu prodaje uređaja, sa efektom na smanjenje prihoda od usluga u istom iznosu. Iako se ukupan prihod po osnovu ugovora sa korisnikom ne menja, moment priznavanja i raspodela prihoda su predmet značajnih izmena.

Priznavanje prihoda u višim iznosima (u odnosu na fakturisani iznos) u momentu prodaje uređaja, umanjujući prihode od pružanja usluga tokom ugovornog perioda, će dovesti do priznavanja ugovornih sredstava (imovine) u bilansu stanja, koja će biti ukidana u korist potraživanja kako se usluga bude pružala.

U nekim slučajevima prihod koji se odnosi na “materijalna prava” koja se poklanjaju korisnicima (kao što je ponuda dodatnih popusta za buduće kupovine uređaja) će morati da se razgraniči na period do roka do kog korisnici koriste odobrena materijalna prava ili kada ista isteknu.

Prema novom standardu, određeni troškovi prodajnih provizija (troškovi pridobijanja korisnika) treba da se kapitalizuju i priznaju tokom procenjenog ugovornog perioda. U periodu prve primene standarda, ukupna imovina i neraspoređena dobit će biti uvećani usled kapitalizacije ugovorne imovine i troškova pridobijanja korisnika.

U procesu procene uticaja MSFI 15 rukovodstvo je takođe razmatralo i druga pitanja, kao što su nova pravila za priznavanje prihoda na bruto ili neto osnovi u zavisnosti od toga da li preduzeće ima ulogu principala ili agenta, priznavanje prihoda po osnovu unapred naplaćenih iznosa (kao što su naknade za aktivaciju i instalaciju) ili računovodstveno obuhvatanje programa lojalnosti. Novi zahtevi po ovim pitanjima neće imati materijalno značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje.

Rukovodstvo namerava da primeni metod kumulativnog efekta prilikom prelaska na MSFI 15. Ovaj metod podrazumeva da će važeći (aktivni) ugovori na dan 1. januara 2018. godine računovodstveno biti obuhvaćeni kao da su od početka važenja bili priznati u skladu sa MSFI 15.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, ukupan procenjeni efekat prve primene MSFI 15 će imati za posledicu kumulativno povećanje početnog stanja neraspoređene dobiti Grupe na dan 1. januara 2018. godine za RSD 5.7 milijardi uz istovremeno priznavanje ugovorne imovine u iznosu od RSD 5.9 milijardi i ugovornih obaveza u iznosu od RSD 0.2 milijarde.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima” (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 15 (Nastavak)

Navedena procena je preliminarna, s obzirom da su u toku aktivnosti implementacije ovog standarda u članicama Grupe. Konačan efekat primene MSFI 15 na dan 1. januara 2018. godine može se razlikovati od procenjenog usled sledećih ključnih činjenica:

- MSFI 15 zahteva da preduzeća izmene interne procese, akta i interne kontrole, a promene istih su i dalje u toku;
- novi softverski modul za priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije i eventualnih izmena/dorada/poboljšanja; i
- nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene, mogu biti predmet određenih izmena, do momenta finalizacije prvih narednih konsolidovanih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

- MSFI 16 “Lizing”

MSFI 16 “Lizing”, koji stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, donosi velike promene za zakupce i imaće značajan efekat na svaki entitet koji ima materijalno značajne iznose zakupa trenutno obuhvaćene kao operativni zakupi. Nasuprot tome, računovodstveni zahtevi koji se odnose na zakupodavce su u velikoj meri preuzeti nepromenjeni iz MRS 17.

MSFI 16 određuje kako će entitet priznavati, vrednovati, prezentovati i obelodanjivati lizing. Standard obezbeđuje jedinstven model za računovodstveno obuhvatanje lizinga, zahtevajući od zakupca da prizna sredstva i obaveze za sve zakupe osim ukoliko je period zakupa 12 meseci ili kraći ili odgovarajuće sredstvo ima malu vrednost. Ključna novina za zakupce je ta da će u većini slučajeva zakup rezultirati sredstvom koje se kapitalizuje (sredstvo s “pravom korišćenja”) zajedno sa priznavanjem obaveze za odgovarajuća plaćanja zakupa, što će za posledicu imati promene ključnih finansijskih indikatora i može uticati na troškove pozajmljivanja (kamate).

Analiza uticaja MSFI 16

S obzirom da MSFI 16 stupa na snagu 1. januara 2019. godine, članice Grupe su započele određene aktivnosti u vezi sa implementacijom MSFI 16, kako bi se isti u potpunosti primenio po njegovom stupanju na snagu.

Na dan 31. decembra 2017. godine preuzete obaveze po osnovu operativnog zakupa iznose RSD 38,972,284 hiljade. Kako dosadašnji MRS 17 ne zahteva nikakvo priznavanje sredstava s “pravom korišćenja” ili obaveza za buduća plaćanja ovih zakupa, umesto toga određene informacije o preuzetim obavezama po osnovu operativnog lizinga se obelodanjuju (Napomena 34(a)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*

- MSFI 16 “Lizing” (Nastavak)

Analiza uticaja MSFI 16 (Nastavak)

Preliminarna procena ugovora o zakupu ukazuje na to da će određeni aranžmani zadovoljiti definiciju lizinga u skladu sa MSFI 16, te će shodno tome Grupa priznati sredstvo s “pravom korišćenja” i odgovarajuću obavezu za sve takve zakupe, osim ukoliko se ne kvalifikuju kao zakupi male vrednosti ili kratkoročni zakupi po primeni MSFI 16.

Rukovodstvo smatra da će novi zahtev standarda za priznavanjem sredstava s “pravom korišćenja” i odgovarajućih obaveza imati uticaja na konsolidovane finansijske izveštaje i rezultate poslovanja Grupe u periodu njegove prve primene, jer će se za pravo korišćenja sredstva evidentirati troškovi amortizacije, a troškovi zakupa će se priznavati samo za ugovore male vrednosti i kratkoročne ugovore. Rukovodstvo takođe smatra da nije praktično obelodaniti razumnu procenu efekta prve primene MSFI 16, dok se ne završi analiza svih značajnih faktora.

Ostali standardi

Rukovodstvo procenjuje da primena sledećih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni od strane Grupe neće imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje u periodu njihove početne primene:

- Izmene MRS 40 “Investicione nekretnine” u vezi sa transferom/prenosom investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Godišnja unapređenja MSFI, “Ciklus 2014-2016” - MSFI 1 i MRS 28, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2016. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Izmene MSFI 2 “Plaćanja zasnovana na akcijama” - Klasifikacija i odmeravanje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” u vezi sa implementacijom MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- IFRIC 22 “Transakcije u stranoj valuti i razmatranje avansa” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- IFRIC 23 “Neizvesnosti u vezi sa tretmanom poreza na dobit” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MSFI 9 “Finansijski instrumenti” - Karakteristike avansa sa negativnom kompenzacijom (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)

Ostali standardi (Nastavak)

- Godišnja unapređenja MSFI, "Ciklus 2015-2017" - MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2017. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MRS 28 "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" - Dugoročna ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).

5.4. UPOREDNI PODACI

Uparedne podatke čine revidirani konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završila 31. decembra 2016. sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osim izmena obelodanjenih u Napomeni 5.3(a), računovodstvene politike i procene korišćene u pripremi ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja su u skladu sa politikama i procenama primenjenim prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja za godinu koja se završila 31. decembra 2016.

5.5.1. Prihodi od prodaje

Prihodi od prodaje se iskazuju po fer vrednosti sredstava koja su primljena ili će biti primljena, umanjenoj za popuste i porez na dodatu vrednost. Prihodi od pruženih usluga se priznaju i evidentiraju u trenutku kada su ugovorene usluge realizovane.

5.5.1.1. Prihodi od fiksne telefonije

(a) Prihodi od telefonskog saobraćaja

Prihodi od dolaznih i odlaznih telefonskih poziva se priznaju u okviru prihoda u trenutku kada je usluga izvršena.

Prihodi od prodaje telefonskih kartica se priznaju prilikom njihovog korišćenja ili nakon isteka. Na dan izveštavanja neutrošeni saobraćaj po osnovu prodatih kartica evidentira se kao unapred naplaćeni prihod.

(b) Naknada za fiksni telefonski priključak

Naknada za telefonski priključak predstavlja nadoknadu za korišćenje telefonskih linija. Naknada se priznaje u okviru prihoda na proporcionalnoj osnovi tokom perioda pružanja usluga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.1. Prihodi od prodaje (Nastavak)

5.5.1.1. Prihodi od fiksne telefonije (Nastavak)

(c) Prihodi od priključaka i instalacionih usluga

Prihodi od uključivanja novih pretplatnika fiksne telefonije predstavljaju prihode po osnovu fakturisane nadoknade za uključenje novih pretplatnika i troškove instalacije. S obzirom na to da se navedene kategorije mogu identifikovati kao odvojene komponente, prihodi po ovom osnovu se priznaju u periodu u kojem je korisnik priključen na mrežu.

(d) Prihodi od drugih telekomunikacionih usluga

Ovi prihodi uglavnom se odnose na usluge kao što su iznajmljivanje telefonskih kapaciteta - vodova, prenos podataka, internet i multimedijalne usluge, listing poziva, usluge govorne pošte i drugo. Navedeni prihodi se priznaju i evidentiraju u periodu u kojem je usluga izvršena.

Prihod od prodaje opreme se priznaje kada se svi značajni rizici i koristi od vlasništva nad opremom prenesu na kupca.

Prihod od iznajmljivanja telefonskih kapaciteta se priznaje proporcionalno tokom trajanja ugovora o zakupu.

Prihod od mesečnih naknada za internet i multimedijalne usluge se priznaje na proporcionalnoj osnovi tokom ugovornog perioda sa korisnikom.

5.5.1.2. Prihodi od mobilne telefonije

Prihodi od mobilne telefonije se najvećim delom odnose na prihode po osnovu prepaid i postpaid usluga, kao što su utrošeni minuti razgovora, tekstualne i multimedijalne poruke, mesečne naknade, prenos podataka, kao i prihode od prodaje mobilnih telefona i drugih usluga. Prihod od pruženih prepaid usluga (elektronske dopune) se priznaje kada je usluga pružena, i to u meri u kojoj je usluga iskorišćena. Unapred naplaćeni iznosi se razgraničavaju do momenta korišćenja ili isteka važenja usluge.

5.5.1.3. Ugovori sa više elemenata (MEA)

Za pojedine usluge u oblasti mobilne telefonije, ugovori sa više elemenata obično uključuju prodaju uređaja, naknadu za aktiviranje i ugovor o telefonskoj usluzi. Generalno, Grupa je utvrdila da se takvi ugovori dele na zasebne "računovodstvene jedinice" na osnovu utvrđenih odvojenih vrednosti za kupca za svaki pojedinačni element. Ukupan fiksni ili utvrdiv iznos ugovora se raspodeljuje na pojedinačnu računovodstvenu jedinicu na osnovu relativne fer vrednosti.

5.5.1.4. Kombinovani paketi usluga

Grupa pruža i kombinovane pakete usluga koji korisnicima, uz ugovornu obavezu, obezbeđuju usluge fiksne telefonije, ADSL i kablovski internet i TV usluge, uz mogućnost izbora postpaid paketa mobilne telefonije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.1. Prihodi od prodaje (Nastavak)

5.5.1.5. Troškovi sticanja korisnika, troškovi reklame i povezani troškovi

Troškovi sticanja korisnika, osim troškova programa lojalnosti (Napomena 5.5.4), se priznaju kao rashod perioda u kojem su nastali. Troškovi reklame, promocije, sponzorstva, komunikacije i marketinga brenda takođe se priznaju u periodu u kojem su nastali.

5.5.2. Prihodi i rashodi po osnovu obračuna međunarodnog saobraćaja

5.5.2.1. Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog obračuna fiksne telefonije

Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog obračuna odnose se na prihode i rashode od međunarodnog dolaznog, odnosno odlaznog saobraćaja ostvarenog sa zemljama sa kojima je uspostavljen direktan obračun međunarodnog telefonskog saobraćaja. Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene prema usaglašenim obračunima ostvarenog saobraćaja.

Pored toga, članice Grupe pružaju usluge tranzitiranja dolaznog telefonskog saobraćaja međunarodnih operatora koji terminira u mreže drugih nacionalnih operatora.

5.5.2.2. Prihodi i rashodi po osnovu roaming usluga

Prihodi i rashodi po osnovu dolaznog i odlaznog roaming saobraćaja sa inostranim operatorima mobilne telefonije sa kojima je zaključen Međunarodni roaming sporazum evidentiraju se kada je usluga nastala u visini iznosa koji su fakturisani inostranim operatorima odnosno u iznosima koji su fakturisani od strane inostranih operatora.

Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene prema usaglašenim obračunima ostvarenog saobraćaja.

Za vrednost ostvarenog popusta (a na osnovu realizovane, prethodno ugovorene količine roaming saobraćaja) vrši se umanjeno rashoda po osnovu roaming usluga po odobrenju istog i obrnuto. Roaming popusti se uglavnom primenjuju na mesečnom nivou u skladu sa ugovorima sa značajnim roaming operatorima (Napomene 25(a) i 32(b)).

5.5.3. Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije

Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije se priznaju u bruto iznosu u trenutku njihovog nastanka i iskazani su u okviru prihoda od prodaje (Napomena 7), odnosno troškova operatora (Napomena 10).

Prihodi od interkonekcije, pored prihoda od terminacije saobraćaja drugih operatora u fiksnu/mobilnu mrežu članica Grupe, uključuju prihode od zakupa vodova za međupovezivanje i signalizacionih linkova, prihode od dolaznog međunarodnog saobraćaja iz mreža inostranih operatora, koji preko mreža drugih nacionalnih operatora terminira u mreže članica Grupe, prihode po osnovu tranzitiranja međunarodnog polaznog saobraćaja iz mreža drugih nacionalnih operatora koji preko mreža članica Grupe terminira u mreže inostranih operatora, kao i prihode od interkonekcijskog SMS.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.3. Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije (Nastavak)**

Rashodi po osnovu interkonekcije, pored rashoda po osnovu terminacije saobraćaja iz fiksne/mobilne mreže članica Grupe ka drugim operatorima, uključuju i rashode zakupa vodova za međupovezivanje, rashode po osnovu dolaznog međunarodnog saobraćaja iz mreža inostranih operatora koji preko mreža članica Grupe terminira u mreže drugih nacionalnih operatora, kao i rashode po osnovu interkonekcijskog SMS.

5.5.4. Programi lojalnosti

Programi lojalnosti se sastoje u odobravanju budućih pogodnosti za kupce (kao što su minuti razgovora ili popusti na aparate) na osnovu korišćenja usluga ili kupovine uređaja u dosadašnjem periodu.

5.5.5. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se kao troškovi po njihovom nastanku (Napomena 11).

Troškovi tekućeg održavanja najvećim delom se odnose na održavanje telekomunikacione opreme, mesnih mreža, računarske opreme i softvera.

5.5.6. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja tretiraju se kao rashod perioda u momentu njihovog nastanka. Troškovi pozajmljivanja obuhvataju kamatu i ostale troškove nastale u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Troškovi pozajmljivanja koji se direktno odnose na nabavku, izgradnju ili izradu kvalifikovanog sredstva, za koje je potreban duži vremenski period da bi bilo spremno za nameravanu upotrebu ili prodaju, kapitalizuju se kao deo nabavne vrednosti tog sredstva.

5.5.7. Finansijski prihodi/rashodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, pozitivnih kursnih razlika i ostale finansijske prihode (Napomena 15).

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostale finansijske rashode (Napomena 16), kao i rashod po osnovu učešća u gubitku pridruženih pravnih lica.

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju po metodi efektivne kamatne stope.

5.5.8. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Monetarna sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan izveštavanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog deviznog kursa Narodne banke Srbije važećeg na taj dan (Napomena 39).

Transakcije u stranim valutama tokom izveštajne godine preračunavaju se u dinarsku protivvrednost primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećih na dan transakcije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.8. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja (Nastavak)

Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti koje se vrednuju po istorijskom trošku ne preračunavaju se na kurs važeći na dan izveštavanja.

Pozitivni i negativni efekti po osnovu preračuna sredstava i obaveza na dan izveštavanja i transakcija u toku izveštajne godine, iskazanih ili valutnom klauzulom vezanih za strana sredstva plaćanja, priznaju se kao finansijski prihodi ili finansijski rashodi, u zavisnosti od toga da li je efekat kretanja deviznih valuta pozitivan ili negativan.

Poslovanje u inostranstvu

Sredstva i obaveze zavisnih pravnih lica u inostranstvu, uključujući goodwill i korekcije fer vrednosti po osnovu akvizicije, se preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost po kursu važećem na datum izveštavanja osim poslovnih kombinacija realizovanih u izveštajnoj godini. Sredstva i obaveze po osnovu poslovne kombinacije realizovane u izveštajnoj godini se preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost po kursu važećem na dan transakcije.

Prihodi i rashodi zavisnih pravnih lica u inostranstvu se preračunavaju po prosečnoj vrednosti mesečnih deviznih kurseva u toku izveštajne godine. Kursne razlike po osnovu preračuna valuta se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata i uključuju se u rezerve po osnovu preračuna valuta, osim dela koji se odnosi na učešće bez prava kontrole.

Kada se zavisna pravna lica u inostranstvu u potpunosti ili delimično otuđe i dođe do gubitka kontrole, značajnog učešća ili zajedničkog ulaganja, iznos kursnih razlika po osnovu preračuna valuta se priznaje u konsolidovanom bilansu uspeha kao dobit ili gubitak po osnovu otuđenja. Ukoliko Grupa otuđi deo učešća u zavisnom pravnom licu, a pritom zadrži kontrolu nad njim, onda se odgovarajući procenat ukupnog iznosa kursnih razlika alocira na učešće bez prava kontrole.

5.5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Nabavnu vrednost čini vrednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate (poklone). Nabavna vrednost nekretnina i opreme izgrađenih u sopstvenoj režiji je njihova nabavna vrednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Pod nekretninom, postrojenjem i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Grupu i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Dodatno, naknadno ulaganje se kapitalizuje samo ako doprinosi povećanju kapaciteta sredstva i unapređenju kvaliteta pruženih usluga i ako postoji verovatnoća da će buduće ekonomske koristi povezane sa ulaganjem priticati u Grupu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)

Troškovi redovnog održavanja nekretnina, postrojenja i opreme terete troškove tekuće izveštajne godine (Napomena 5.5.5).

Dobici i gubici koji se javljaju prilikom prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se u okviru ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

5.5.10. Nematerijalna ulaganja i goodwill

Nematerijalna ulaganja i goodwill Grupe se sastoje od goodwill-a, odnosa sa kupcima, poslovnog imena ("*brand*"), softvera, telekomunikacionih licenci i ostalih licenci. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti (izuzev goodwill-a i poslovnog imena) i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti.

Goodwill predstavlja višak troška sticanja iznad udela Grupe u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava stečenih preduzeća "Telekom Srpske", "HD-WIN", "Logosoft", "Cabling", "Media Net", "Elta Mont" i "Yunet International" na dan sticanja.

Pojedinačno priznati goodwill se testira godišnje kako bi se utvrdilo da li mu je vrednost umanjena i iskazuje se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti. Gubici po osnovu obezvređenja goodwill-a se ne ukidaju. Pretpostavljeno je da goodwill ima neograničen vek trajanja.

Ugovorni odnosi sa kupcima pribavljeni u poslovnoj kombinaciji sticanja preduzeća "Telekom Srpske", "Logosoft" i "Yunet International" priznaju se po fer vrednosti na datum pribavljanja. Ugovorni odnosi sa kupcima imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode u očekivanom veku trajanja odnosa sa kupcima.

Poslovno ime ("*brand*") predstavlja priznatu identifikovanu vrednost prilikom sticanja zavisnog pravnog lica "HD-WIN". Poslovno ime "Arena Sport" predstavlja prepoznatljiv znak u pružanju sportskog programa preko TV distributera od strane trenutnih i potencijalnih korisnika.

Poslovno ime stvara uštede u troškovima koji su jednaki naknadama koje se plaćaju za korišćenje sličnih poslovnih imena. Pomenuta ušteda za naknade za korišćenje poslovnog imena izračunata je na osnovu projektovanih prihoda od distribucije TV prava i srednje stope naknade za korišćenje poslovnog imena uporedivih licenciranih proizvoda. Pretpostavljeno je da poslovno ime ima neograničen vek trajanja.

Izdaci vezani za održavanje softvera priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci po osnovu istraživanja i razvoja se priznaju kao trošak u periodu u kojem nastanu.

Izdaci za razvoj se kapitalizuju isključivo ako se izdatak može pouzdano izmeriti, ako je proizvod ili proces tehnički i komercijalno izvodljiv, ako su buduće ekonomske koristi verovatne i Grupa ima nameru i raspoložive adekvatnim resursima da završi razvoj i da koristi odnosno da proda sredstvo.

Nakon početnog priznavanja, izdaci za razvoj se odmeravaju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i akumulirane gubitke usled obezvređenja, ako postoje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.11. Amortizacija

Otpisivanje nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja se vrši primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog korisnog veka upotrebe.

Određivanje korisnog veka upotrebe nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom/tehnološkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih i/ili industrijskih faktora.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su zasnovane na procenjenom korisnom veku upotrebe sredstava, predloženom od strane nadležnih službi preduzeća. Korisni vek upotrebe i rezidualna vrednost sredstava se preispituju najmanje na kraju svake poslovne godine i kada je potrebno stope amortizacije se usklađuju. Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina, postrojenja i opreme za obe izveštajne godine date su u sledećem pregledu:

Pristupna mreža, spojni kablovi, kablovska kanalizacija, stubovi	1.50% - 12.50%
Centrale i prenosni uređaji	2.50% - 80%
Ostala oprema	5% - 50%
Ulaganja u tuđe nekretnine i opremu	6.67% - 50%

Primenjene stope za amortizaciju nematerijalnih ulaganja za obe izveštajne godine su sledeće:

Odnosi sa kupcima	4.35% - 6.67%
Licenca za UMTS/GSM mrežu	6.67% - 50%
Dozvola za LTE 4G (1800 MHz)	8.50%
Dozvola za korišćenje radio-frekvencija (721-821/832-862 MHz)	10%
CDMA/WiMAX licenca	10% - 20%
Licence za softvere	20% - 50%
Licence za softvere mobilne telefonije	10%
Softveri	20% - 33.33%
Ostala nematerijalna ulaganja	3.33% - 5%

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Zemljište i sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe (goodwill i poslovno ime) ne podležu amortizaciji.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa važećim zakonskim propisima na lokalnim tržištima na kojima Grupa posluje, što rezultira u odloženim porezima (Napomena 17(c)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.12. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno neto prodajnoj vrednosti ako je ona niža. Nabavnu vrednost zaliha predstavlja vrednost po fakturi dobavljača uvećana za transportne i ostale zavisne troškove nabavke nastale u dopremanju zaliha na njihovu trenutnu lokaciju i trenutno stanje.

Neto prodajna vrednost je očekivana cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja po odbitku troškova prodaje.

Nabavna vrednost utvrđuje se metodom prosečne ponderisane nabavne cene.

Za sporoobrtne i zastarele zalihe vrši se ispravka vrednosti, na osnovu koeficijenata obrta i procene rukovodstva u vezi sa budućim planovima korišćenja zaliha.

5.5.13. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcija koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - izveštaj o ukupnom rezultatu).

Finansijska sredstva i obaveze se prikazuju u konsolidovanom bilansu stanja od momenta kada je Grupa ugovornim odredbama vezana za instrument.

5.5.13.1. Nederivatna finansijska sredstva

Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih sredstava u momentu inicijalnog priznavanja. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena.

Nederivatna finansijska sredstva Grupe čine gotovina i gotovinski ekvivalenti, krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada je došlo do isteka ugovornog prava ili prenosa prava na prilive gotovine po osnovu tog sredstva i kada je Grupa izvršila prenos svih rizika i koristi koji proističu iz vlasništva nad sredstvom.

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Uključuju se u obrtnu imovinu, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma izveštavanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Grupa prilikom inicijalnog priznavanja nije klasifikovala nijedno od svojih finansijskih sredstava kao ona koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - izveštaj o ukupnom rezultatu.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)

5.5.13.1. *Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)*

(a) Ostala dugoročna finansijska sredstva

Ostala dugoročna finansijska sredstva obuhvataju dugoročna beskamatna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih stambenih zajmova i otkupa službenih vozila, dugoročna kamatonosna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih stambenih kredita, kao i ostala dugoročna potraživanja i depozite.

Dugoročna potraživanja od zaposlenih se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, korišćenjem tržišne kamatne stope koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi, umanjenoj za nastalu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

U slučaju kada se utvrdi da postoji objektivni dokaz da su potraživanja od zaposlenih obezvređena, vrši se procena nadoknadivog iznosa plasmana, a iznos gubitka nastalog po osnovu umanjenja vrednosti se evidentira u konsolidovanom bilansu uspeha u okviru ostalih finansijskih rashoda.

Ispravka vrednosti potraživanja od zaposlenih se utvrđuje kada postoji objektivni dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Iznos ispravke vrednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih koristeći prvobitnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

Ostala dugoročna finansijska sredstva obuhvataju i unapred plaćeni dugoročni zakup, koji se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, kao i dugoročne plasmane, odnosno potraživanja i depozite.

(b) Krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca se evidentiraju po fer vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i ispravku vrednosti obezvređenih potraživanja. Potraživanja i krediti naknadno se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Ispravka vrednosti kredita i potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivni dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova kredita i potraživanja.

Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 60 dana od datuma dospeća) se smatraju indikatorima da je vrednost kredita i potraživanja umanjena.

Procena ispravke vrednosti potraživanja i kredita vrši se na osnovu starosne analize i istorijskog iskustva i kada naplata celog ili dela potraživanja i kredita više nije verovatna.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja i kredita umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos umanjenja se priznaje u konsolidovanom bilansu uspeha u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 14(a)). Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca i kredita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)

5.5.13.1. Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)

(b) Krediti i potraživanja (Nastavak)

Prihodi od ukidanja ispravke vrednosti po osnovu naknadno naplaćenih iznosa i procenjene naplativosti potraživanja i kredita priznaju se u okviru ostalih poslovnih prihoda (Napomena 8).

(c) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju sredstva na računima kod banaka, depozite kod Narodne banke Srbije, gotovinu u blagajni, kao i visokolikvidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće, a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

(d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju ili nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani u vlasničke/dužničke hartije od vrednosti za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju sa fiksnim rokom dospeća, a za koje ne postoji aktivno tržište, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica (akcije) i dužničke hartije od vrednosti koje Grupa poseduje, a kojima se trguje na aktivnom tržištu, klasifikovana su kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se naknadno vrednuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude.

U slučaju hartija od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi, fer vrednost se određuje koristeći tekuću tržišnu vrednost drugog finansijskog instrumenta koji je suštinski isti ili se bazira na očekivanim tokovima gotovine imovine koja predstavlja osnov ulaganja.

Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti, a sve promene vrednosti, osim gubitka po osnovu obezvređenja, se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata i kumuliraju kao rezerve po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u konsolidovanom bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)

5.5.13.1. *Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)*

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice i uvećan/umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Grupa koristi.

Fer vrednost pojedinačnih finansijskih instrumenata odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće ili ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

5.5.13.2. *Nederivatne finansijske obaveze*

Nederivatne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih obaveza u momentu inicijalnog priznavanja. Finansijske obaveze Grupe čine primljeni krediti od banaka i dobavljača, depoziti i obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze (obaveze iz poslovanja).

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Grupa ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva izmena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u konsolidovanom bilansu uspeha.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)

5.5.13.2. *Nederivatne finansijske obaveze (Nastavak)*

(a) Krediti od banaka i dobavljača i depoziti klijenata

Kreditni od banaka i dobavljača i depoziti klijenata se prvobitno priznaju u iznosima primljenih sredstava (fer vrednosti), a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu efektivne kamatne stope. Krediti od dobavljača su robni krediti koji su odobreni Grupi za nabavku opreme i izvođenje radova.

Obaveza je kratkoročna ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe, odnosno u periodu do 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

(b) Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

5.5.13.3. *Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza*

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u konsolidovanom bilansu stanja samo ako postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

5.5.14. Instrumenti kapitala

Kapital čine akcijski kapital, ostali kapital, rezerve, rezerve po osnovu preračuna valuta, otkupljene sopstvene akcije i neraspoređena dobit.

5.5.15. Umanjenje vrednosti imovine

Nefinansijska i finansijska imovina se procenjuje na datum izveštavanja da bi se utvrdilo postojanje objektivnih dokaza o umanjenju vrednosti.

(a) Nefinansijska imovina

Na datum izveštavanja rukovodstvo preispituje knjigovodstvene vrednosti nefinansijske imovine Grupe u cilju utvrđivanja postojanja indikacija o umanjenju vrednosti.

U slučaju postojanja takvih indikatora, nadoknadiva vrednost imovine se procenjuje.

Ako se proceni da je nadoknadiva vrednost imovine niža od njene knjigovodstvene vrednosti, knjigovodstvena vrednost imovine se umanjuje do nivoa njene nadoknadive vrednosti, koja predstavlja vrednost veću od fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubici po osnovu umanjenja vrednosti, koji predstavljaju razliku između knjigovodstvene vrednosti i nadoknadive vrednosti materijalne i nematerijalne imovine, se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha u skladu sa zahtevima MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.15. Umanjenje vrednosti imovine (Nastavak)

(a) Nefinansijska imovina (Nastavak)

Sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe (goodwill i poslovno ime) ne podležu amortizaciji i provera da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou.

S obzirom na prirodu svoje imovine i poslovanja, većina pojedinačnih sredstava Grupe ne generiše novčane tokove nezavisno od druge imovine Grupe.

Ako nije moguće proceniti nadoknadivu vrednost pojedinačnog sredstva, Grupa identifikuje jedinicu koja generiše gotovinu kojoj dato sredstvo pripada. Nadoknadivi iznos sredstva se obično utvrđuje kao vrednost u upotrebi uzimajući u obzir buduće očekivane ekonomske koristi od upotrebe sredstva i eventualnog naknadnog otuđenja. Nadoknadivi iznos se određuje metodom diskontovanog novčanog toka na osnovu procene rukovodstva o očekivanim ekonomskim prilikama tokom preostalog korisnog veka upotrebe sredstva i očekivanom načinu korišćenja tog sredstva.

Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti goodwill-a se ne ukida. Ako su gubici po osnovu umanjenja vrednosti ostale imovine priznati u prethodnim periodima, na dan izveštavanja vrši se procena na sve indikacije da je iznos gubitka smanjen ili da više ne postoji.

Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se ukida ako je došlo do promene u proceni koja je korišćena pri utvrđivanju nadoknadive vrednosti. Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se ukida samo do nivoa do kog knjigovodstvena vrednost imovine ne prevazilazi knjigovodstvenu vrednost, umanjenu za ispravku vrednosti, a koja bi bila utvrđena da nikakvo umanjenje vrednosti prvobitno nije bilo priznato.

(b) Nederivatna finansijska sredstva

Grupa razmatra dokaze o umanjenju vrednosti finansijskih sredstava odmerenih po amortizovanoj vrednosti kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na kolektivnom nivou. Kolektivna procena se vrši grupisanjem sredstava sa sličnim karakteristikama u pogledu rizika.

Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi sredstva. Gubici se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha kao ispravka vrednosti usled obezvređenja.

Kada Grupa smatra da ne postoje realni izgledi za nadoknadu vrednosti sredstva, relevantni iznosi se otpisuju. Ako se iznos gubitka po osnovu umanjenja vrednosti naknadno smanji i takvo smanjenje se može objektivno povezati sa događajem koji je nastupio posle prvobitnog priznavanja umanjenja vrednosti, onda se prethodno priznato umanjenje vrednosti ukida u korist konsolidovanog bilansa uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.15. Umanjenje vrednosti imovine (Nastavak)***(b) Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)*

Gubici po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha prenosom gubitka akumuliranog u okviru rezervi po osnovu sredstava raspoloživih za prodaju. Iznos koji se reklasifikuje predstavlja razliku između troška sticanja (umanjenog za otplatu glavnice i ispravku vrednosti) i trenutne fer vrednosti, umanjen za svaki gubitak usled obezvređenja koji je prethodno priznat u konsolidovanom bilansu uspeha.

5.5.16. Donacije

Sredstvo i donacija (npr. telekomunikaciona i prateća oprema) se računovodstveno obuhvataju po nominalnoj vrednosti.

Donacije iz ranijih godina (npr. telekomunikaciona oprema, mesne mreže i prateća oprema) su se inicijalno priznavale kao odloženi prihod po fer vrednosti (Napomena 29). Iste se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha kao ostali poslovni prihodi proporcionalno tokom korisnog veka trajanja sredstva na koje se odnose (Napomena 8).

5.5.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i odmeravaju kada Grupa ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se na osnovu procene ishoda sporova od strane nadležnih službi u visini izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire (Napomena 30).

Rezervisanja se razmatraju na svaki izveštajni datum i koriguju radi odražavanja najbolje procene. Kada više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan, rezervisanje se ukida u korist konsolidovanog bilansa uspeha tekuće godine (Napomena 8).

Potencijalne obaveze se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju (Napomena 35), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Potencijalna sredstva se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima, već se obelodanjuju ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.18. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji su važeći na različitim lokalnim tržištima, Grupa je obavezna da uplaćuje porez i doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenog i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima nakon odlaska u penziju isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu državnih penzionih fondova.

Porez i doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca se priznaju na teret troškova u periodu njihovog nastanka (Napomena 9).

(b) Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i jubilarnih nagrada

U skladu sa kolektivnim ugovorima i lokalnim zakonima, preduzeća Grupe su u obavezi da isplate otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini tri mesečne zarade ili u visini neoporezivog iznosa.

Na različitim lokalnim tržištima preduzeća Grupe su u obavezi da isplate i jubilarne nagrade u iznosu od jedne polovine do tri prosečne mesečne zarade ili fiksne iznose.

Iznos jubilarnih nagrada se utvrđuje u zavisnosti od ukupnog broja godina staža zaposlenih u preduzeću i isplaćuju se za 10, 20, 30, 35 i 40 godina rada.

Obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada zaposlenih izvršeni su korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata na osnovu obračuna ovlašćenog aktuara (Napomena 30). Budući da se radi o ostalim dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobiti i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u rezultatu tekuće izveštajne godine.

(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih

Priznavanje naknada za prevremeni raskid radnog odnosa vrši se na teret rezultata godine u kojoj su se zaposleni prijavili na konkurs i ispunili uslove po konkursu, odnosno za zaposlene koji su do dana izveštavanja napustili Grupu i po tom osnovu im prestaju sva novčana potraživanja od Grupe (Napomena 9). Uslovi dobrovoljnog odlaska se utvrđuju u skladu sa važećim lokalnim zakonskim propisima.

Dana 22. marta 2016. godine Izvršni odbor Matičnog preduzeća doneo je odluku o uslovima i kriterijumima za stimulisanje dobrovoljnog odlaska iz Matičnog preduzeća u 2016. godini. Programom su utvrđene četiri kategorije zaposlenih (koji su mogli koristiti program dobrovoljnog odlaska) i jednokratne isplate za svaku kategoriju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.18. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih (Nastavak)

Zaposleni iz prve/druge kategorije koji su u 2016. godini ispunjavali uslove za odlazak u penziju (prevremenu starosnu penziju) imali su pravo na jednokratnu isplatu u visini od 5 do 10 (6 do 20) bruto zarada u zavisnosti od preostalog broja punih godina do ispunjavanja uslova za odlazak u penziju. Treća kategorija se odnosila na zaposlene sa najmanje 10 godina staža u Matičnom preduzeću i najviše 3 godine do ispunjavanja uslova za odlazak u penziju sa pravom na jednokratnu isplatu u visini od 7 do 14 bruto zarada u zavisnosti od preostalog broja punih godina do ispunjavanja uslova za odlazak u penziju. Četvrtu kategoriju su činili zaposleni sa najmanje 50 godina života (a nisu pripadali nijednoj od prethodne tri kategorije) i zaposleni sa zdravstvenim smetnjama uz pravo na jednokratnu isplatu u iznosu od EUR 650 do EUR 800 za svaku punu godinu radnog staža.

U toku 2016. godine 268 zaposlenih je napustilo Matično preduzeće putem ovog konkursa.

Takođe, zavisno pravno lice "Telus" je u 2016. godini sprovelo program dobrovoljnog odlaska zaposlenih po kome je 31 zaposleni iskoristio ovo pravo.

Dana 21. marta 2017. godine Izvršni odbor Matičnog preduzeća doneo je odluku o uslovima i kriterijumima za stimulisanje dobrovoljnog odlaska iz Matičnog preduzeća u 2017. godini. Uslovi za dobrovoljni odlazak i jednokratne isplate za 2017. godinu su ostali isti kao i za 2016. godinu.

U toku 2017. godine 178 zaposlenih je napustilo Matično preduzeće putem ovog konkursa.

Takođe, zavisno pravno lice "Telekom Srpske" je u 2017. godini sprovelo program dobrovoljnog odlaska zaposlenih po kome je 38 zaposlenih iskoristilo ovo pravo.

(d) Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava za koja se očekuje da će biti iskorišćena u narednom periodu priznaju se u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan izveštavanja (Napomena 32). U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

(e) Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu

U skladu sa odlukom nadležnih statutarnih organa ili drugom odlukom rukovodstva priznaju se obaveze i trošak za doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu. Očekivani rashodi za doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu se priznaju samo kada postoji sadašnja zakonska ili izvedena obaveza da Grupa izvrši plaćanje kao rezultat prethodnih događaja i kada je moguće pouzdano proceniti iznos obaveze (Napomene 9 i 32).

U toku 2017. godine potpisani su Kolektivni ugovori o izmeni i dopuni Kolektivnog ugovora kojima se utvrđuje pravo zaposlenih Matičnog preduzeća na isplatu sredstava u tekućoj godini po osnovu poslovnih rezultata Matičnog preduzeća za prethodnu godinu (Napomena 9).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.19. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa odredbama važećih zakona o porezu na dobit pravnih lica i podzakonskih akata u zemljama u kojima Grupa posluje.

Porez na dobit obračunava se u Srbiji po stopi 15%, 10% u Republici Srpskoj, 9% u Crnoj Gori, odnosno 20% na iznos od EUR 200 hiljada i 25% na razliku preko EUR 200 hiljada u Holandiji, na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobiti ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen navedenim zakonima.

Obvezniku u Srbiji koji je razvrstan u veliko ili srednje pravno lice, a koji je izvršio ulaganja u osnovna sredstva, u sopstvenom vlasništvu, za obavljanje pretežne delatnosti i delatnosti upisanih u osnivački ili drugi akt obveznika, se priznavalo pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit nije mogao biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik RS", br. 108/2013), počev od utvrđivanja poreza na dobit za 2014. godinu, poreski obveznici više ne mogu da koriste poresku olakšicu u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva.

Poreski obveznik koji je do 31. decembra 2013. godine ostvario pravo na poreski podsticaj - poreski kredit i iskazao podatke u poreskom bilansu i poreskoj prijavi za 2013. godinu, može to pravo da koristi do isteka roka propisanog Zakonom, ali ne duže od deset godina. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun dobiti iz budućih obračunskih perioda, najviše do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu (Napomena 17(c)).

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica u Srbiji je jedino propisan poreski podsticaj kojim se poreski obveznik oslobađa plaćanja poreza na dobit pravnih lica u periodu od deset godina srazmerno izvršenom ulaganju, ukoliko kumulativno ispuni sledeće uslove propisane članom 50a Zakona:

- uloži u svoja osnovna sredstva (koja koristi za obavljanje pretežne delatnosti i delatnosti upisane u osnivačkom aktu ili drugom aktu obveznika), odnosno u njegova osnovna sredstva drugo lice uloži, najmanje RSD 1 milijardu; i
- u periodu ulaganja u osnovna sredstva dodatno zaposli na neodređeno vreme najmanje 100 lica.

Lokalni poreski zakoni koji su primenljivi na Grupu ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste za povraćaj poreza plaćenog u prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u godišnjem poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali uglavnom ne duže od pet godina.

Poreski bilans se predaje najkasnije u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza. Preduzeća članice Grupe tokom godine porez na dobit plaćaju u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuju na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.19. Porezi i doprinosi (Nastavak)

(a) Porez na dobit (Nastavak)

Tekući porez (Nastavak)

U skladu sa zakonskom regulativom, sva pravna lica u Srbiji koja su imala transakcije sa povezanim licima, su dužna da podnesu dokumentaciju o transfernim cenama u formi izveštaja, odnosno izveštaja u skraćenom obliku sa svojim poreskim bilansom u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Odloženi porezi

Odloženi porezi se priznaju za privremene razlike između poreske osnovice imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti primenjene na privremene razlike kada budu ukinute, korišćenjem poreskih stopa koje će biti propisane ili suštinski propisane na datum izveštavanja.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere u kojoj je postalo verovatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi ili prihodi i uključeni su u neto dobit izveštajne godine (Napomena 17).

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu i druge poreze, razne naknade i doprinose koji se plaćaju u skladu sa lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 14).

5.5.20. Operativni lizing

Operativni lizing kod zakupca

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod Grupe, odnosno nisu preneti na zakupca evidentiran je kao operativni lizing.

Prihodi po osnovu operativnog lizinga priznaju se proporcionalno u konsolidovanom bilansu uspeha tokom trajanja ugovora o lizingu.

Troškovi operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora, prostora za radio bazne stanice, skladišta i ostale troškove zakupa. Navedeni troškovi priznaju se na teret konsolidovanog bilansa uspeha u momentu njihovog nastanka (Napomena 13).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.20. Operativni lizing (Nastavak)

Operativni lizing kod zakupodavca

Iznosi koje Grupa potražuje od zakupaca po osnovu finansijskog lizinga predstavljaju potraživanja u visini neto uloženi sredstava Grupe u okviru lizing aranžmana. Prihodi po osnovu finansijskog lizinga alociraju se proporcionalno tokom obračunskih perioda kako bi prikazali konstantne periodične stope povraćaja uloženi sredstava Grupe u okviru lizing aranžmana.

Prihodi po osnovu operativnog lizinga priznaju se proporcionalno tokom trajanja ugovora o lizingu. Inicijalni direktni troškovi nastali tokom ugovaranja i zaključivanja operativnog lizinga uvećavaju vrednost iznajmljenog sredstva i priznaju se proporcionalno tokom trajanja ugovora o lizingu.

5.5.21. Zarada po akciji

Grupa obelodanjuje osnovnu i umanjenu zaradu po akciji (Napomena 27/vi). Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, imaocima običnih akcija, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku godine.

5.5.22. Dividende na obične akcije

Dividende akcionarima evidentiraju se kao obaveza i umanjuju kapital u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati (Napomena 27/vi). Dividende odobrene za period nakon datuma izveštavanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

5.5.23. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe konsolidovanih finansijskih izveštaja, povezana pravna lica su ona lica kod kojih Grupa ima mogućnost kontrole, ima učešće koje joj daje značajan uticaj na ta lica ili ima zajedničku kontrolu nad pravnim licima, kao što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Grupe i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih godina nastale sa povezanim pravnim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 33).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložena određenim finansijskim rizicima i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsku poziciju i poslovanje Grupe u uslovima nepredvidivosti finansijskih tržišta.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim i finansijskim politikama usvojenim od strane nadležnih organa upravljanja. U toku 2017. godine nije bilo promena u politikama upravljanja rizicima. Iste se redovno revidiraju da bi odražavale promene u uslovima na tržištu i delatnosti Grupe.

Politike upravljanja rizicima su utvrđene u cilju identifikovanja i analiziranja rizika kojima je Grupa izložena, određivanja limita i kontrola za rizike, praćenja rizika i pridržavanja utvrđenih limita. Statutarni organi su formirani u cilju nadziranja načina na koji rukovodstvo upravlja rizicima sa kojima se Grupa suočava.

6.1. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promena tržišnih cena, kao što su devizni kursevi, kamatne stope i cene instrumenata kapitala, koje mogu imati negativan efekat na prihode Grupe ili vrednost njenih finansijskih instrumenata.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom je kontrola izloženosti tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara, uz ostvarenje optimalnog prinosa.

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Grupa je izložena riziku od promene kursa stranih valuta, prvenstveno EUR.

Rukovodstvo je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na funkcionalnu valutu putem hedžing transakcija, gde god je to moguće. To ne obuhvata derivate, zbog čega se u ovim okolnostima ne primenjuje računovodstvo hedžinga.

Devizni kursevi na dan izveštavanja za značajne strane valute su obelodanjeni u Napomeni 39.

Izloženost deviznom riziku na dan **31. decembra 2017. godine** je prikazana u nastavku:

	EUR	USD	SDR	BAM	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,291,692	56,255	-	1,155,829	4,842,866	9,346,642
Ostala dugoročna finansijska sredstva	2,360,891	-	-	1,641,490	2,111,635	6,114,016
Potraživanja od kupaca	6,013,739	17,641	94,824	3,567,622	10,671,459	20,365,285
Ostala obrtna imovina	844,497	176	802	541,257	3,390,514	4,777,246
Ukupno	12,510,819	74,072	95,626	6,906,198	21,016,474	40,603,189
Kredit i						
zajmovi/depoziti	(50,775,268)	(360,191)	-	(414,287)	(5,872,004)	(57,421,750)
Obaveze prema dobavljačima	(10,495,374)	(119,518)	(88,502)	(2,753,074)	(7,773,768)	(21,230,236)
Ostale obaveze	(44,896)	(1,568)	-	(1,329,095)	(918,306)	(2,293,865)
Ukupno	(61,315,538)	(481,277)	(88,502)	(4,496,456)	(14,564,078)	(80,945,851)
Neto izloženost	(48,804,719)	(407,205)	7,124	2,409,742	6,452,396	(40,342,662)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)

Izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2016. godine je prikazana u nastavku:

	EUR	USD	SDR	BAM	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,935,399	25,508	-	1,518,594	3,252,915	8,732,416
Ostala dugoročna finansijska sredstva	2,440,936	-	-	1,460,366	1,499,108	5,400,410
Potraživanja od kupaca	4,512,824	1,693	162,328	3,156,586	10,544,021	18,377,452
Ostala obrtna imovina	242,692	347	897	883,361	2,543,014	3,670,311
Ukupno	11,131,851	27,548	163,225	7,018,907	17,839,058	36,180,589
Kredit i zajmovi/depoziti	(46,768,330)	(642,751)	-	(472,348)	(6,422,806)	(54,306,235)
Obaveze prema dobavljačima	(13,408,178)	(156,857)	(114,688)	(3,865,501)	(6,732,830)	(24,278,054)
Ostale obaveze	(39,882)	(87)	-	(1,468,644)	(928,689)	(2,437,302)
Ukupno	(60,216,390)	(799,695)	(114,688)	(5,806,493)	(14,084,325)	(81,021,591)
Neto izloženost	(49,084,539)	(772,147)	48,537	1,212,414	3,754,733	(44,841,002)

Analiza osetljivosti

Razumno moguće slabljenje vrednosti dinara od 5% u odnosu na EUR, USD, SDR i BAM bi imalo sledeće efekte na konsolidovani rezultat poslovanja, pod pretpostavkom da sve ostale varijable ostanu nepromenjene, posebno kamatne stope.

	2017.	2016.
EUR	(2,440,236)	(2,454,227)
USD	(20,360)	(38,607)
SDR	356	2,427
BAM	120,487	60,621
Ukupno	(2,339,753)	(2,429,786)

Jačanje vrednosti dinara od 5% u odnosu na navedene valute na dan izveštavanja bi imalo jednak, ali suprotan efekat u prikazanim iznosima po valutama. Nakon oporezivanja, uticaj na kapital bi bio isti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena riziku koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa utiče na njenu finansijsku poziciju, rezultate poslovanja i tokove gotovine.

Rizik od promene kamatnih stopa, sa kojim se suočava Grupa, uglavnom proističe iz dugoročnih kredita od banaka i dobavljača sa varijabilnom kamatnom stopom. Krediti odobreni po varijabilnoj kamatnoj stopi izlažu Grupu kamatnom riziku novčanih tokova, dok depoziti primljeni po fiksnoj kamatnoj stopi izlažu Grupu riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa. Rizik od promene kamatnih stopa proističe takođe i od finansijskih sredstava sa fiksnom kamatnom stopom koja izlažu Grupu riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa. Finansijska sredstva sa varijabilnom kamatnom stopom izlažu Grupu kamatnom riziku novčanih tokova.

Na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine obaveze po kreditima i depozitima Grupe su najvećim delom izražene u EUR ili sa valutnom klauzulom. Krediti su uglavnom sa varijabilnom kamatnom stopom koja je vezana za Euribor ili Belibor, dok su depoziti uglavnom sa fiksnom kamatnom stopom.

Bruto kamatna stopa na najveći deo kredita i zajmova u stranim valutama ili sa valutnom klauzulom u 2017. godini se kreće u rasponu od Euribor stope uvećane za maržu od 0.5% do 4.5% godišnje. U skladu sa važećom finansijskom politikom Matičnog preduzeća, bruto kamatna stopa na kredite odobrene od strane dobavljača ne može da pređe nivo od Euribor uvećan za maržu do 2% godišnje.

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Grupa još uvek ne vrši svop promenljive za fiksnu kamatnu stopu ili obrnuto, s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište, ali preduzima odgovarajuće aktivnosti radi dobijanja kredita od banaka pod povoljnijim uslovima.

Kamatni profil kamatonosnih finansijskih instrumenata Grupe je kao što sledi:

	<u>31. 12. 2017.</u>	<u>31. 12. 2016.</u>
Finansijska sredstva		
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	8,992,945	6,582,720
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	<u>533,380</u>	<u>827,110</u>
Ukupno	<u>9,526,325</u>	<u>7,409,830</u>
Finansijske obaveze		
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	(3,582,858)	(2,882,546)
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	<u>(52,494,483)</u>	<u>(51,423,689)</u>
Ukupno	<u>(56,077,341)</u>	<u>(54,306,235)</u>

U slučaju da je kamatna stopa na kredite i depozite bila viša/niša za 1 procentni poen na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, konsolidovana dobit nakon oporezivanja za godinu koja se završava 31. decembra 2017. i kapital na dan 31. decembra 2017. godine bili bi niži/viši za RSD 560,773 hiljade (2016. godina: RSD 543,062 hiljade), kao rezultat viših/nizih rashoda kamata.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(c) Rizik od promene cena

Grupa nije izložena riziku od promene cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da u konsolidovanom bilansu stanja nema materijalno značajnih ulaganja klasifikovanih kao raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u konsolidovanom bilansu uspeha.

S druge strane, Grupa je izložena riziku od promene cena usluga, jer se suočava sa intenzivnom konkurencijom u oblasti mobilne telefonije, interneta i multimedije, kao i pojavom alternativnih operatera u oblasti fiksne telefonije. Grupa nastoji da smanji izloženost ovom riziku uvođenjem raznovrsnih usluga, unapređenjem kvaliteta pruženih usluga i ulaskom na bankarsko i druga tržišta.

Pored toga, lokalna regulatorna tela su nametnula nekim članicama Grupe, između ostalih, obavezu kontrole cena za regulisana tržišta na kojima su Matično preduzeće i pojedina zavisna pravna lica proglašeni za operatera sa značajnom tržišnom snagom (Napomena 1).

6.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Grupa neće biti u stanju da izmiri svoje finansijske obaveze po njihovom dospeću u novcu ili drugim finansijskim sredstvom.

Pristup Grupe upravljanju rizikom likvidnosti ima za cilj da se uvek obezbedi, u meri u kojoj je to moguće, adekvatna likvidnost za izmirenje obaveza po njihovom dospeću, kako pod uobičajenim tako i pod vanrednim okolnostima, bez nastanka neprihvatljivih gubitaka ili rizika od narušavanja reputacije Grupe.

Na dan 31. decembra 2017. godine kratkoročne obaveze Grupe su veće od obrtno imovine za RSD 6,082,355 hiljada.

Grupa kontinuirano posluje sa neto dobitkom, detaljno prati likvidnost i dospeće obaveza. Uz solidnu naplatu potraživanja, ostvaruje dovoljno novčanih priliva iz poslovnih aktivnosti i blagovremeno izmiruje svoje obaveze. U slučaju potrebe, na raspolaganju ima eksterne izvore finansiranja.

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa raspolaže nepovučenim kreditnim linijama u iznosu od EUR 45 miliona, po osnovu finansijskih kredita sa UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd i Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, kao što je obelodanjeno u Napomenama 5.1. i 34(b).

Rukovodstvo smatra da će navedena sredstva zajedno sa očekivanim prilivima iz poslovnih aktivnosti biti dovoljna da Grupa ispunji svoje ugovorne obaveze u 2018. godini.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, usvojene finansijske politike definišu uslove plaćanja, maksimalni iznos avansnog plaćanja isporučiocima opreme i izvođačima radova, grejs period i dužinu otplate dela nabavke koji se otplaćuje na kredit, i to u zavisnosti od vrednosti i vrste ugovorene nabavke.

Nivo očekivanih novčanih priliva od naplate potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, zajedno sa očekivanim novčanim odlivima po osnovu plaćanja obaveza prema dobavljačima i ostalih obaveza, takođe se prati.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročnost dospeća nederivatnih finansijskih obaveza Grupe na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je u sledećem pregledu, koji uključuje *nediskontovane tokove glavnice duga i kamate*.

	<u>Knjigovod- stvena vrednost</u>	<u>Do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 12 meseci</u>	<u>Od 1 do 2 godine</u>	<u>Od 2 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
31. decembar 2017. godine							
Kreditni i zajmovi/depoziti	57,421,750	8,097,984	15,982,240	19,440,504	14,705,874	802,196	59,028,798
Obaveze prema dobavljačima	21,230,236	17,217,690	3,512,129	366,137	133,880	400	21,230,236
Ostale obaveze	2,293,865	1,399,010	894,855	-	-	-	2,293,865
Ukupno	80,945,851	26,714,684	20,389,224	19,806,641	14,839,754	802,596	82,552,899
31. decembar 2016. godine							
Kreditni i zajmovi/depoziti	54,306,235	5,843,166	17,311,883	17,041,589	14,704,669	1,453,206	56,354,513
Obaveze prema dobavljačima	24,278,054	19,648,978	3,429,310	1,198,143	882	741	24,278,054
Ostale obaveze	2,437,302	1,547,471	889,831	-	-	-	2,437,302
Ukupno	81,021,591	27,039,615	21,631,024	18,239,732	14,705,551	1,453,947	83,069,869

6.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od finansijskog gubitka za Grupu u slučaju da kupac ili druga strana kod finansijskog instrumenta ne ispuni svoje ugovorne obaveze i odnosi se na potraživanja od kupaca, gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite u bankama i finansijskim institucijama, kredite date zaposlenima i klijentima i preuzete obaveze.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava predstavlja maksimalnu izloženost kreditnom riziku.

Potraživanja od kupaca

Izloženost Grupe kreditnom riziku je primarno uslovljena pojedinačnim karakteristikama svakog kupca.

Kreditnim rizikom se upravlja preduzimanjem odgovarajućih mera i aktivnosti na pojedinačnom nivou svake članice Grupe, kao što je procena rizika klijenta, praćenje poslovanja klijenta i njegovog finansijskog stanja, kao i upravljanje potraživanjima i nenaplativim potraživanjima.

Nadalje, Grupa nema značajnu koncentraciju rizika budući da ima široku bazu nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim obavezama.

U slučaju neispunjenja obaveza, Grupa obustavlja dalje pružanje usluga klijentu. Pored toga, u cilju obezbeđenja naplate Grupa takođe preduzima i sledeće mere: reprogramiranje dugovanja, pokretanje sudskog postupka, vansudska poravnanja i slično.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.3. Kreditni rizik (Nastavak)

Potraživanja od kupaca (Nastavak)

Potraživanja po osnovu roaming usluga i međunarodnog obračuna nisu pod direktnim uticajem uslova na lokalnom tržištu. Navedena potraživanja baziraju se na čvrstim bilateralnim ugovorima, uz istovremeno i međusobno pružanje usluga.

Informacije o izloženosti kreditnom riziku po osnovu potraživanja od kupaca i starosna struktura potraživanja obelodanjeni su u Napomeni 23.

Ostala dugoročna finansijska sredstva

Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku na datum izveštavanja najbolje je prikazana u knjigovodstvenim vrednostima ostalih dugoročnih finansijskih sredstava.

Naplata kredita datih zaposlenima se obezbeđuje kroz administrativne zabrane, odnosno umanjnjem zarada za adekvatan iznos rata.

Deo ostalih dugoročnih plasmana je obezbeđen zalogom nad 100% vrednosti kapitala dužnika (Napomena 21).

Dugoročni depoziti na dan 31. decembra 2017. godine iznose RSD 1,654,410 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,470,742 hiljade).

Kreditni rizik zavisnog pravnog lica "mts banka" uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, kašnjenjem u izvršavanju obaveza u prošlosti i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate. Kreditni rizik se identifikuje, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom i relevantnom zakonskom regulativom. Upravljanje kreditnim rizikom vrši se na individualnom i grupnom nivou.

Vrednovanje i klasifikacija finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju obelodanjeni su u Napomeni 6.5.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti i depoziti

Na dan 31. decembra 2017. godine gotovina i gotovinski ekvivalenti Grupe iznose RSD 9,346,642 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 8,732,416 hiljada).

Na dan 31. decembra 2017. godine oročeni kratkoročni depoziti u bankama iznose RSD 1,227,599 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,353,227 hiljada).

Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku na datum izveštavanja najbolje je prikazana u knjigovodstvenim vrednostima gotovine i gotovinskih ekvivalenata i depozita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.4. Upravljanje rizikom kapitala

Politika Grupe je da obezbedi dovoljan nivo kapitala kako bi se očuvalo poverenje investitora, kreditora i tržišta, kao i održao budući razvoj poslovanja.

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a akcionarima obezbedila dividende.

Da bi očuvala, odnosno, korigovala strukturu kapitala, Grupa može da razmotri sledeće opcije: korekcija isplata dividendi akcionarima, vraćanje kapitala akcionarima, izdavanje novih akcija ili prodaja sredstava kako bi se smanjila dugovanja. Strategija upravljanja kapitalom je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja i ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine koeficijent zaduženosti bio je kao što sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Kredit i zajmovi/depoziti (Napomena 28)	57,421,750	54,306,235
<i>Minus: Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i> (Napomena 26)	<u>(9,346,642)</u>	<u>(8,732,416)</u>
I Neto dugovanje	<u>48,075,108</u>	<u>45,573,819</u>
II Ukupan kapital	<u>166,502,157</u>	<u>168,209,331</u>
III Ukupno (I + II)	<u>214,577,265</u>	<u>213,783,150</u>
<i>Koeficijent zaduženosti (I/III*100)</i>	<u>22.4%</u>	<u>21.3%</u>

6.5. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Grupa nema značajnih finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koji se naknadno vrednuju po fer vrednosti u konsolidovanom bilansu stanja.

Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, potraživanja od kupaca, ostalih potraživanja, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovim knjigovodstvenim vrednostima zbog kratkih perioda dospeća ovih instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti (zajmovi zaposlenima, depoziti i ostali dugoročni plasmani) se procenjuje diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem tržišne kamatne stope (Napomena 21).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.5. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Jedini finansijski instrumenti koji se odmeravaju po fer vrednosti su finansijska sredstva raspoloživa za prodaju koja nisu značajna za prikazane konsolidovane finansijske izveštaje.

Prilikom odmeravanja ovih finansijskih sredstva, Grupa koristi uočljive tržišne podatke u meri u kojoj je to moguće. Fer vrednosti se klasifikuju u različite nivoe hijerarhije fer vrednosti na osnovu korišćenih inputa u tehnikama procene, kao što sledi:

- Nivo 1: kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obaveze;
- Nivo 2: inputi koji nisu kotirane cene uključene u Nivo 1 koje su uočljive za imovinu ili obavezu, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena); i
- Nivo 3: inputi za imovinu ili obavezu koji nisu zasnovani na uočljivim tržišnim podacima (neuočljivi inputi).

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju klasifikovana po različitim nivoima, prikazana su kao što sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Nivo 1	389	379
Nivo 2	2,445,005	1,860,512
Nivo 3	24	25
Ukupno	<u>2,445,418</u>	<u>1,860,916</u>

Na dan 31. decembra 2017. godine finansijska sredstva raspoloživa za prodaju klasifikovana u Nivo 2 u iznosu od RSD 2,445,005 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,860,512 hiljada) odnose se na državne obveznice Republike Srbije, uglavnom dinarske, sa kamatnom stopom u rasponu od 4.15% do 5% godišnje (31. decembar 2016. godine: 4.17% do 5% godišnje).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

7. PRIHODI OD PRODAJE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Usluge fiksne telefonije:		
Ostvareni saobraćaj	6,889,682	8,548,273
Mesečne naknade	16,199,982	17,591,536
Zakup vodova i prenos podataka	4,510,596	3,430,252
Priključci i instalacione usluge	195,567	212,288
Interkonekcija	5,531,810	6,991,389
Veleprodaja internet usluga	1,124,342	1,184,057
CDMA usluge	441,557	506,772
Ostale usluge	681,212	261,052
	<u>35,574,748</u>	<u>38,725,619</u>
Usluge mobilne telefonije:		
Prepaid usluge	12,780,424	14,194,873
<i>Postpaid usluge:</i>	<i>30,314,395</i>	<i>28,603,524</i>
- Saobraćaj	6,954,252	7,814,388
- Mesečne naknade	23,360,143	20,789,136
Interkonekcija	8,943,977	10,435,116
Roaming	1,285,409	1,263,315
Ostale usluge	6,747,482	5,920,514
	<u>60,071,687</u>	<u>60,417,342</u>
Maloprodaja internet usluga	11,298,096	10,677,525
Multimedijalne usluge	11,006,678	9,600,684
ICT usluge	547,600	468,535
Fizičko-tehničko obezbeđenje i održavanje	618,567	610,830
Ostalo	178,170	271,814
Ukupno	<u>119,295,546</u>	<u>120,772,349</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

8. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

		<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihod od ukidanja ispravke vrednosti (Napomena 14(a))	AOP 1050	1,668,291	1,847,575
Prihodi od prevremeno raskinutih korisničkih ugovora	AOP 1052	542,026	620,687
Zakup	AOP 1017	138,198	140,775
Poklonjena sredstva	AOP 1016	143,495	345,307
Prihodi od bankarskih naknada i provizija	AOP 1017	121,757	107,866
Ugovorne kazne i penali	AOP 1052	117,706	70,898
Prihodi od naplaćenih troškova sudskog spora	AOP 1052	97,311	104,372
Prihod od ukidanja ispravke vrednosti dugoročnih potraživanja banke	AOP 1050	63,430	37,334
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	AOP 1052	16,108	11,829
Prihodi od ukidanja ostalih rezervisanja (Napomena 30)	AOP 1052	8,909	7,172
Prihodi od ukidanja rezervisanja za primanja zaposlenih (Napomena 30)	AOP 1052 AOP 1017 AOP 1020	4,173	7,502
Ostali prihodi	AOP 1052	<u>1,476,031</u>	<u>1,771,295</u>
Ukupno		<u>4,397,435</u>	<u>5,072,612</u>

9. TROŠKOVI ZARADA, UKLJUČUJUĆI POREZE I DOPRINOSE

		<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Bruto zarade		14,668,192	14,875,130
Doprinosi na teret poslodavca		<u>1,855,626</u>	<u>1,890,762</u>
		<u>16,523,818</u>	<u>16,765,892</u>
Otpremnine za dobrovoljni odlazak (Napomena 5.5.18(c))		526,624	774,892
Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu (Napomena 5.5.18(e))		682,069	343,715
Ostali lični rashodi		<u>2,460,251</u>	<u>2,246,539</u>
Ukupno		<u>20,192,762</u>	<u>20,131,038</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

10. TROŠKOVI OPERATORA

		<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Interkonekcija mobilne telefonije	AOP 1026	7,104,957	8,494,702
Interkonekcija fiksne telefonije	AOP 1026	3,241,141	4,011,703
Roaming	AOP 1026	863,134	739,366
Zakup vodova i prenos podataka	AOP 1026	566,583	606,093
Ukupno		<u>11,775,815</u>	<u>13,851,864</u>

11. TROŠKOVI MATERIJALA I ODRŽAVANJA

		<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Materijal za pružanje usluga	AOP 1023	11,776,746	11,277,469
Troškovi goriva i energije	AOP 1024	1,849,769	1,780,832
Troškovi SIM kartica	AOP 1023	129,199	124,272
Troškovi rezervnih delova	AOP 1023	93,117	83,965
Troškovi alata i inventara	AOP 1023	33,680	26,449
Ostali troškovi	AOP 1023	969,968	961,298
		<u>14,852,479</u>	<u>14,254,285</u>
Nabavna vrednost prodate robe	AOP 1019	285,292	292,936
Troškovi održavanja postrojenja i opreme	AOP 1026	4,974,852	5,036,976
Transportni troškovi	AOP 1026	1,302,951	1,330,223
Ukupno		<u>21,415,574</u>	<u>20,914,420</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

		<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nematerijalna ulaganja (Napomena 18)		5,139,489	4,699,495
Nekretnine i oprema (Napomena 19)		21,588,795	20,204,564
Ukupno		<u>26,728,284</u>	<u>24,904,059</u>

13. TROŠKOVI ZAKUPA

		<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Poslovni i tehnički prostor	AOP 1026	6,065,851	6,226,978
Skladišta i ostalo	AOP 1026	523,644	490,916
Ukupno		<u>6,589,495</u>	<u>6,717,894</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI

		<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Naknade za emitovanje sadržaja	AOP 1026	5,640,752	5,090,837
Troškovi reklame, propagande i sponzorstva	AOP 1026	2,986,321	2,890,759
Ispravka vrednosti datih avansa, potraživanja i kratkoročnih kredita (a)	AOP 1051	2,593,581	3,341,567
Provizije posrednicima	AOP 1026	1,590,629	1,737,493
Naknade za telekomunikacione licence, odobrenja i frekvencije (b)	AOP 1026	1,249,803	1,213,713
Indirektni porezi	AOP 1029	1,107,386	1,037,906
Porez na zarade (c)	AOP 1029	931,813	965,448
Premije osiguranja	AOP 1029	644,826	636,148
Troškovi revizije i ostalih konsultantskih usluga	AOP 1029	461,795	216,460
Softverske licence	AOP 1026	385,179	396,835
Takse	AOP 1029	350,883	334,890
Troškovi komunalnih usluga	AOP 1026	323,616	310,708
Donacije	AOP 1053	167,365	150,291
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa stalne imovine	AOP 1053	159,317	318,616
Troškovi rezervisanja za primanja zaposlenih (Napomena 30)	AOP 1028	155,947	107,007
Troškovi platnog prometa	AOP 1029	136,781	203,671
Troškovi obrazovanja i stručnog usavršavanja	AOP 1029	96,733	108,686
Troškovi reprezentacije	AOP 1029	90,349	83,546
Troškovi elektronske obrade podataka	AOP 1026	79,095	89,634
Troškovi čišćenja i fizičko-tehničkog obezbeđenja	AOP 1029	72,826	58,754
Ispravka vrednosti dugoročnih potraživanja banke	AOP 1051	49,781	67,982
Troškovi istraživanja i razvoja	AOP 1026	37,221	6,288
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	AOP 1028	18,437	33,257
Rashodovanje zaliha	AOP 1053	16,946	80,486
Ostala rezervisanja (Napomena 30)	AOP 1028	6,242	6,880
	AOP 1026		
	AOP 1029		
	AOP 1051		
Ostali rashodi	AOP 1053	<u>2,539,863</u>	<u>2,402,006</u>
Ukupno		<u>21,893,487</u>	<u>21,889,868</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

- (a) Promene na računima **ispravke vrednosti datih avansa, potraživanja i kratkoročnih kredita** u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Avansi za stalnu imovinu (Napomena 20)	Potraživanja od kupaca (Napomena 23)	Dati avansi (Napomena 23)	Ostala obrotna imovina (Napomena 23)	Kratkoročni kredit i potraživanja banke (Napomena 23)	Ukupno
Stanje na dan						
1. januara 2016. godine	11,385	16,249,659	33,033	462,555	1,374,075	18,130,707
Ispravka vrednosti u toku godine	5,020	2,215,665	58,115	125,351	937,416	3,341,567
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 8)	(9,290)	(1,000,287)	(48,350)	(63,521)	(726,127)	(1,847,575)
Otkup/otpis	-	(1,701,671)	(470)	(39,436)	-	(1,741,577)
Prenos (sa)/na	-	18,094	-	(18,094)	(123,595)	(123,595)
Ostale promene	-	5,719	(1,026)	2,171	-	6,864
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	26	68,779	-	875	-	69,680
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	7,141	15,855,958	41,302	469,901	1,461,769	17,836,071
Ispravka vrednosti u toku godine	1,933	1,890,035	75,224	241,161	385,228	2,593,581
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 8)	(1,195)	(1,222,816)	(47,681)	(52,612)	(343,987)	(1,668,291)
Otpis	-	(5,543,500)	-	(65,741)	(1,354,209)	(6,963,450)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	50,541	1	1,428	-	51,970
Prenos (sa)/na	11	5,664	(11)	(5,664)	(102,292)	(102,292)
Ostale promene	-	(20,160)	935	(12,281)	-	(31,506)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(68)	(165,351)	-	(1,869)	-	(167,288)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	7,822	10,850,371	69,770	574,323	46,509	11,548,795

Otpis potraživanja od kupaca u 2017. godini u iznosu od RSD 5,543,500 hiljada se uglavnom odnosi na utužena potraživanja Matičnog preduzeća u iznosu od RSD 4,990,620 hiljada. Otpis je izvršen na osnovu sprovedenog vanrednog delimičnog popisa utuženih potraživanja Matičnog preduzeća sa stanjem na dan 31. jula 2017. godine u predmetima u kojima je postupak obustavljen primenom Zakona o izvršenju i obezbeđenju ("Službeni glasnik RS", br. 106/2015), a u skladu sa kriterijumima utvrđenim odlukama nadležnih organa Matičnog preduzeća.

Otkup i otpis potraživanja od kupaca u 2016. godini u iznosu od 1,701,671 hiljadu se najvećim delom odnosi na prodata potraživanja od kupaca u Crnoj Gori za period od 2007. do 2013. godine.

- (b) Naknade za telekomunikacione licence, odobrenja i frekvencije u 2017. godini uključuju i naknadu za licencu za mobilnu i fiksnu telefoniju u ukupnom iznosu od RSD 432,952 hiljade (2016. godina: RSD 481,717 hiljada). Naknada se odnosi na licencu i usluge javne mobilne telekomunikacione mreže i licencu za izgradnju, posedovanje i eksploataciju javne fiksne telekomunikacione mreže i pružanje povezanih usluga. Naknada se obračunava u visini od 0.08% do 1.5% prihoda od prodaje usluga na koje se licenca odnosi, ostvarenog na lokalnom tržištu u godini za koju se utvrđuje naknada.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

- (c) U skladu sa Zakonom o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava ("Službeni glasnik RS", br. 116/2014), neto zarada zaposlenih u Matičnom preduzeću i zavisnom pravnom licu "Telus" je umanjena za 10% od novembra 2014. godine. Ovo umanjenje se tretira kao porez na zarade u skladu sa ovim Zakonom i za 2017. godinu iznosi RSD 931,813 hiljada (2016. godina: RSD 965,448 hiljada).

15. FINANSIJSKI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata:		
- Gotovina i gotovinski ekvivalenti	61,184	118,174
- Oročeni depoziti	88,740	110,601
- Krediti i potraživanja	485,331	586,503
- Krediti i potraživanja banke	401,676	362,104
Pozitivne kursne razlike	2,716,910	572,045
Ostali finansijski prihodi	241,148	288,009
Ukupno	<u>3,994,989</u>	<u>2,037,436</u>

16. FINANSIJSKI RASHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Rashodi kamata:		
- Krediti i zajmovi	1,022,380	1,316,178
- Zatezna kamata	28,433	40,274
- Depoziti i ostale obaveze banke	48,076	46,574
Negativne kursne razlike	1,355,634	1,246,574
Ostali finansijski rashodi	108,224	132,454
Ukupno	<u>2,562,747</u>	<u>2,782,054</u>

17. POREZ NA DOBIT

(a) Komponente poreza na dobit

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Tekući poreski rashod	1,631,028	1,695,183
Odloženi poreski rashod, neto	144,595	2,366
Ukupno poreski rashod, neto	<u>1,775,623</u>	<u>1,697,549</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda dobiti pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dobit pre oporezivanja	16,512,433	16,648,026
Porez na dobit po statutarnoj stopi važećoj u Srbiji	2,476,865	2,497,204
Efekti poreske stope u inostranim jurisdikcijama	26,335	42,282
Nepriznati rashodi	385,645	389,958
Efekat priznavanja neiskorišćenih poreskih kredita i gubitaka	148,196	(18,094)
Efekat privremenih razlika	(3,601)	20,460
Nepriznati prihodi	60,848	38,289
Umanjenje po osnovu poreza na dobit i poreza po odbitku plaćenih od strane nerezidentne filijale	(433,488)	(460,563)
Iskorišćeni poreski kredit u toku godine	<u>(885,177)</u>	<u>(811,987)</u>
Ukupno poreski rashod	<u>1,775,623</u>	<u>1,697,549</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	10.75%	10.20%

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska sredstva se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnovice, zatim na obaveze za dugoročna i ostala primanja zaposlenih, na rezervisanja za sudske sporove i na razgraničene obaveze.

Matično preduzeće od 2015. godine priznaje neiskorišćene poreske kredite iz prethodnih godina, koje ima pravo da koristi u skladu sa važećim poreskim propisima, a na osnovu projektovane buduće profitabilnosti. Rukovodstvo godišnje priprema projekcije poslovanja u skladu sa kojim odložena poreska sredstva mogu biti iskorišćena u budućem periodu i priznaje odložena poreska sredstva na kraju svake finansijske godine.

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	6,104,501	6,245,786
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	(162,761)	(311,340)
Dugoročna primanja zaposlenih	11,319	139,747
Rezervisanja za sudske sporove	(2,853)	9,550
Ostala primanja zaposlenih	3,329	-
Razgraničene obaveze	(804)	2,104
Priznati neiskorišćeni poreski krediti i gubici	(148,196)	18,094
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	<u>(2,062)</u>	<u>560</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>5,802,473</u>	<u>6,104,501</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (Nastavak)

Odložena poreska sredstva iskazana u konsolidovanom bilansu stanja se odnose na:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	1,796,370	1,960,754
Dugoročna primanja zaposlenih	271,506	260,187
Rezervisanja za sudske sporove	6,697	9,550
Ostala primanja zaposlenih	3,329	-
Razgraničene obaveze	3,771	4,575
Priznati neiskorišćeni poreski krediti i gubici	<u>3,720,800</u>	<u>3,869,435</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>5,802,473</u>	<u>6,104,501</u>

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Promene na odloženim poreskim obavezama u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	1,520,117	1,635,707
Efekat privremenih razlika	(155,371)	(139,479)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	6,513	-
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(56,099)	23,889
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,315,160</u>	<u>1,520,117</u>

Odložene poreske obaveze iskazane u konsolidovanom bilansu stanja se odnose na:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	1,309,075	1,520,117
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	6,513	-
Dugoročna primanja zaposlenih	(418)	-
Razgraničene obaveze	(10)	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,315,160</u>	<u>1,520,117</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (Nastavak)

Nepriznata odložena poreska sredstva

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih poreskih kredita u iznosu od RSD 3,981,636 hiljada nastalih u prethodnim poreskim periodima po osnovu investicionih ulaganja, a koji se mogu preneti na račun budućih rezultata.

Priznavanje u prethodnom periodu nije izvršeno usled neizvesnosti u pogledu iskorišćenja prenetih kredita. Na osnovu iskustva, iznos poreskih kredita iz tekućeg perioda po osnovu ulaganja u opremu znatno je premašivao iznos iskorišćenih poreskih kredita. Na taj način, Grupa nije bila u mogućnosti da koristi prenete poreske kredite.

Izmenom zakonskih propisa od 2014. godine u Srbiji je ukinuta mogućnost korišćenja poreske olakšice u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina i najviše do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu (Napomena 5.5.19(a)).

Neiskorišćeni poreski krediti po osnovu investicija prikazani su u sledećoj tabeli:

<u>Godina nastanka</u>	<u>Godina isteka</u>	<u>31. 12. 2017.</u>
2008.	2018.	1,464,074
2009.	2019.	928,727
2010.	2020.	2,208,724
2011.	2021.	820,175
2012.	2022.	1,200,464
2013.	2023.	1,077,507
Ukupno		7,699,671

Rukovodstvo smatra da će Matično preduzeće u budućnosti poslovati sa dobitkom i da će biti u mogućnosti da iskoristi priznata odložena poreska sredstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL

	Goodwill	Odnosi sa kupcima	Licence	Softveri	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost							
1. januar 2016. godine	40,522,603	20,203,785	14,700,266	16,214,917	934,455	7,671,735	100,247,761
Povećanja	-	-	-	-	-	4,968,267	4,968,267
Prenos (sa)/na	-	-	5,812,554	1,305,476	460,704	(7,578,734)	-
Prenos sa/ (na) osnovna sredstva	-	-	-	235,084	-	(119,111)	115,973
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(629,533)	(4,241,952)	-	-	(4,871,485)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	607,353	306,696	191,282	72,826	9,009	26,015	1,213,181
Stanje na dan							
31. decembra 2016. godine	41,129,956	20,510,481	20,074,569	13,586,351	1,404,168	4,968,172	101,673,697
Povećanja	-	-	-	-	-	4,664,170	4,664,170
Prenos (sa)/na	-	-	767,360	2,884,961	1,506,428	(5,158,749)	-
Prenos sa/ (na) osnovna sredstva	-	-	-	38,069	-	(44,668)	(6,599)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	217,190	5,968	1,885	-	71,478	-	296,521
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(348)	(31,136)	-	-	(31,484)
Ostale promene	-	-	49,573	-	-	(3,086)	46,487
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(1,644,680)	(830,518)	(575,660)	(241,895)	(74,413)	(89,011)	(3,456,177)
Stanje na dan							
31. decembra 2017. godine	39,702,466	19,685,931	20,317,379	16,236,350	2,907,661	4,336,828	103,186,615
Akumulirana ispravka vrednosti i obezvređenje							
1. januar 2016. godine	-	9,665,817	9,285,987	12,131,561	96,376	97,649	31,277,390
Prenos (sa)/na	-	-	41,664	101,078	-	(142,742)	-
Amortizacija (Napomena 12)	-	1,153,107	1,599,780	1,821,553	26,168	98,887	4,699,495
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(629,462)	(4,241,921)	-	-	(4,871,383)
Ostale promene	-	-	-	(1,968)	-	14,826	12,858
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	149,360	122,952	42,667	1,523	-	316,502
Stanje na dan							
31. decembra 2016. godine	-	10,968,284	10,420,921	9,852,970	124,067	68,620	31,434,862
Prenos (sa)/na	-	-	83,444	474,224	-	(557,668)	-
Amortizacija (Napomena 12)	-	1,134,677	1,736,080	1,623,069	157,341	488,322	5,139,489
Prenos sa/ (na) osnovna sredstva	-	-	-	5,514	-	(3,755)	1,759
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	-	1,592	-	64,933	-	66,525
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(258)	(31,136)	-	-	(31,394)
Ostale promene	-	-	2,469	-	-	4,481	6,950
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	(469,868)	(393,371)	(158,136)	(8,592)	-	(1,029,967)
Stanje na dan							
31. decembra 2017. godine	-	11,633,093	11,850,877	11,766,505	337,749	-	35,588,224
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembra 2017. godine	39,702,466	8,052,838	8,466,502	4,469,845	2,569,912	4,336,828	67,598,391
- 31. decembra 2016. godine	41,129,956	9,542,197	9,653,648	3,733,381	1,280,101	4,899,552	70,238,835

Na dan 31. decembra 2017. godine nematerijalna ulaganja u pripremi odnose se na softvere i licence.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Goodwill

Goodwill u iznosu od RSD 39,702,466 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine predstavlja višak troška sticanja iznad udela Grupe u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava, priznatih obaveza i potencijalnih obaveza stečenih preduzeća "Telekom Srpske" u iznosu od RSD 37,718,099 hiljada, "HD-WIN" u iznosu od RSD 512,930 hiljada, "Logosoft" u iznosu od RSD 626,326 hiljada, preduzeća "Cabling", "Media Net" i "Elta Mont" u ukupnom iznosu od RSD 627,921 hiljadu i "Yunet International" u iznosu od RSD 217,190 hiljada.

Testiranje obezvređenja goodwill-a

Za potrebe testiranja obezvređenja goodwill-a na dan 31. decembra 2017. godine, "Telekom Srpske", "HD-WIN" i "Logosoft" su pojedinačno identifikovani kao jedinica koja generiše gotovinu (JGG) u postupku alokacije kupoprodajne cene. Pored toga, stečeni kablovski operatori u Crnoj Gori zajedno su identifikovani kao jedna jedinica koja generiše gotovinu.

Nadoknadivi iznos JGG je utvrđen kao vrednost u upotrebi primenom metoda diskontovanog novčanog toka koji će biti ostvaren od svake JGG, kao i prinosnog i tržišnog pristupa. Utvrđivanje vrednosti u upotrebi svake JGG izvršeno je na osnovu ključnih pretpostavki iz analize nezavisne procene. Nezavisni procenitelj je koristio relevantne interne i eksterne izvore za relevantne industrije. Diskontna stopa pre oporezivanja je utvrđena kao prosečna ponderisana cena kapitala. Projektovani novčani tokovi se zasnivaju na procenama za naredni period od 5 (10) godina i nakon toga po stopi rasta u rezidualnom periodu.

Slobodan gotovinski tok je projektovan na dosadašnjem iskustvu i prvenstveno uslovljen rastom prihoda.

Rast prihoda je planiran uzimajući u obzir dosadašnju prosečnu stopu rasta i procenu prihoda za narednih pet godina, osim za zavisno pravno lice "Logosoft" gde projekcija pokriva period od deset godina. Pretpostavka je da će rast prihoda zavisnog pravnog lica "Telekom Srpske" biti uslovljen uglavnom prihodima multimedije i mobilne telefonije. Planirani rast prihoda zavisnog pravnog lica "HD-WIN" je zasnovan na širenju distribucije Arena Sport kanala, dok je kod zavisnog pravnog lica "Logosoft" rast uslovljen širenjem korisničke baze i unapređenjem usluga. Pretpostavka je da će rast prihoda od kablovskog biznisa u Crnoj Gori biti baziran uglavnom na rastu broja korisnika i pružanju kombinovanih usluga.

- "Telekom Srpske"

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	11.13%	11.20%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	2.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih pet godina)	9.20%	7.78%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 1,603,303 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 1,071,065 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Testiranje obezvređenja goodwill-a (Nastavak)

- "Telekom Srpske" (Nastavak)

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi trebalo da se promene navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentnim poenima	2017.	2016.
Diskontna stopa	0.18	0.11
Projektovana stopa rasta EBITDA	(0.37)	(0.75)

- "HD-WIN"

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	12.53%	12.60%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta prihoda (prosek za narednih pet godina)	6.49%	6.67%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 1,153,094 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 684,989 hiljada).

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi trebalo da se promene navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentnim poenima	2017.	2016.
Diskontna stopa	16.94	9.50
Projektovana stopa rasta prihoda	(2.42)	(3.80)

- "Logosoft"

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	14.50%	11.00%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih deset godina)	27.37%	24.43%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Testiranje obezvređenja goodwill-a (Nastavak)

- “Logosoft” (Nastavak)

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 288,333 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 1,203,455 hiljada).

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi trebalo da se promene navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentnim poenima	2017.	2016.
Diskontna stopa	1.52	4.47
Projektovana stopa rasta EBITDA	(9.96)	(38.50)

- Kablovski biznis u Crnoj Gori

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	10.70%	12.20%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih pet godina)	13.68%	19.71%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 2,854,007 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 2,712,563 hiljade).

Na osnovu sprovedenih testova obezvređenja nisu postojale indikacije umanjena vrednosti goodwill-a nastalog prilikom sticanja zavisnih pravnih lica “Telekom Srpske”, “HD-WIN”, “Logosoft” i kablovskih operatora u Crnoj Gori na dan 31. decembra 2017. godine, pošto nadoknadivi iznos svake JGG prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost.

Nematerijalna ulaganja

Odnosi sa kupcima predstavljaju ugovorne odnose sa korisnicima zavisnih pravnih lica “Telekom Srpske”, “Logosoft” i “Yunet International”. Ugovorni odnosi se sastoje od dva sredstva: bilo kojeg važećeg ugovora na dan poslovne kombinacije i ugovornog odnosa koji može biti produžen nakon isteka roka važenja aktuelnog ugovora.

Licence obuhvataju GSM/UMTS licence, licencu za fiksni bežični pristup (CDMA), dozvolu za LTE 4G (1800 MHz), individualnu dozvolu za korišćenje radio-frekvencija (721-821/832-862 MHz) u Srbiji, dozvole za korišćenje radio frekvencija (800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz i 2.6 GHz) i odobrenje za korišćenje radio frekvencija za WiMAX u opsegu 3400-3600 MHz u Crnoj Gori, softverske i ostale licence.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)***Nematerijalna ulaganja (Nastavak)***

GSM i UMTS licence su odobrene od strane lokalnih regulatornih tela i važe tokom perioda od 2019. do 2026. godine. CDMA licenca je dodeljena od strane regulatornog tela Republike Srbije i važi do 2019. godine.

LTE 4G dozvola (1800 MHz) i individualna dozvola za korišćenje radio-frekvencija (721-821/832-862 MHz) za teritoriju Srbije važe do 2025. i 2026. godine, respektivno.

Dozvole za korišćenje radio-frekvencija 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz i 2.6 GHz za teritoriju Crne Gore uglavnom važe do 2031. godine. Odobrenje za korišćenje radio frekvencija za WiMAX u Crnoj Gori važi do 2022. godine.

Na dan 31. decembra 2017. godine ostala nematerijalna ulaganja uključuju i poslovno ime "Arena Sport" u iznosu od RSD 410,247 hiljada, koje predstavlja prepoznatljiv znak u pružanju sportskog programa korisnicima preko TV distributera, nastalo prilikom sticanja zavisnog pravnog lica "HD-WIN". Pretpostavljeno je da poslovno ime ima neograničen vek trajanja.

Na dan 31. decembra 2017. godine izvršen je test umanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja i informacije su obelodanjene u Napomeni 19.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište, pristupna mreža, spojni kablovi, kanalizacija i stubovi	Centrale i prenosni uređaji	Ostala oprema	Ulaganja u tuđe nekretnine i opremu	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost						
1. januar 2016. godine	123,649,334	175,162,156	13,640,773	3,726,858	22,594,311	338,773,432
Povećanja	-	-	-	-	24,368,524	24,368,524
Prenos (sa)/na	4,158,102	13,750,299	1,387,311	281,856	(19,577,568)	-
Prenos na nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	(115,973)	(115,973)
Prenos sa/ (na) zalihe	-	(21,067)	-	-	3,369	(17,698)
Otuđenja i rashodovanja	(527,575)	(6,834,627)	(1,038,344)	(6,415)	(320,708)	(8,727,669)
Ostale promene	-	-	-	-	55,222	55,222
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	506,595	681,041	70,607	14,988	108,241	1,381,472
Stanje na dan						
31. decembra 2016. godine	127,786,456	182,737,802	14,060,347	4,017,287	27,115,418	355,717,310
Povećanja	-	-	-	-	21,865,755	21,865,755
Prenos (sa)/na	5,339,463	20,058,102	1,285,112	458,245	(27,140,922)	-
Prenos sa/ (na) nematerijalna ulaganja	-	-	(5,514)	-	12,113	6,599
Prenos sa/ (na) zalihe	-	(10,467)	-	-	104,778	94,311
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	336,135	-	1,532	-	337,667
Otuđenja i rashodovanja	(142,762)	(5,083,896)	(1,017,569)	(73,559)	(515,348)	(6,833,134)
Ostale promene	29,428	3,749	13,001	1,299	9,015	56,492
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(1,546,383)	(2,023,047)	(216,965)	(49,241)	(307,219)	(4,142,855)
Stanje na dan						
31. decembra 2017. godine	131,466,202	196,018,378	14,118,412	4,355,563	21,143,590	367,102,145
Akumulirana ispravka vrednosti i obezvređenje						
1. januar 2016. godine	63,862,159	134,923,352	9,177,372	2,542,512	1,175,296	211,680,691
Prenos (sa)/na	85,661	536,423	14,545	12,164	(648,793)	-
Amortizacija (Napomena 12)	5,299,150	12,655,150	1,318,272	368,629	563,363	20,204,564
Prenos na zalihe	-	(1,200)	-	-	-	(1,200)
Otuđenja i rashodovanja	(511,144)	(6,612,478)	(1,021,298)	(5,935)	(136,524)	(8,287,379)
Ostale promene	-	-	-	(950)	(28,564)	(29,514)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	239,112	427,279	42,755	9,884	1,929	720,959
Stanje na dan						
31. decembra 2016. godine	68,974,938	141,928,526	9,531,646	2,926,304	926,707	224,288,121
Prenos (sa)/na	164,834	1,942,222	20,588	33,522	(2,161,166)	-
Amortizacija (Napomena 12)	5,251,876	12,629,772	1,391,258	354,962	1,960,927	21,588,795
Prenos sa/ (na) nematerijalna ulaganja	-	-	(5,514)	-	3,755	(1,759)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	236,941	-	1,532	-	238,473
Otuđenja i rashodovanja	(139,089)	(4,879,545)	(964,589)	(71,590)	(97,127)	(6,151,940)
Ostale promene	11,053	20,991	745	165	(378)	32,576
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(779,936)	(1,214,204)	(133,736)	(30,532)	(2,391)	(2,160,799)
Stanje na dan						
31. decembra 2017. godine	73,483,676	150,664,703	9,840,398	3,214,363	630,327	237,833,467
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2017. godine	57,982,526	45,353,675	4,278,014	1,141,200	20,513,263	129,268,678
- 31. decembra 2016. godine	58,811,518	40,809,276	4,528,701	1,090,983	26,188,711	131,429,189

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Nabavna vrednost potpuno otpisanih nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja u upotrebi na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 120,521,119 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 133,884,258 hiljada).

Na dan 31. decembra 2017. godine osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja u pripremi obuhvataju i završene investicije koje nisu aktivirane u iznosu od RSD 804,527 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 2,226,002 hiljade).

Navedena sredstva nisu bila prenetna na odgovarajuću klasu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja zbog značajnih administrativnih procedura, ali je Grupa izvršila obračun amortizacije navedenih investicija. Grupa je koristila amortizacione stope za klase nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja na koje će investicija biti opredeljena prilikom aktiviranja.

Uticao svake promene pretpostavki za određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja može imati materijalno značajan uticaj na finansijsku poziciju Grupe, kao i na rezultate poslovanja zbog značajnog učešća stalnih sredstava u ukupnoj aktivni. Ukoliko bi Grupa skratila procenjeni korisni vek trajanja sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije za godinu koja se završava 31. decembra 2017. u iznosu od RSD 2,339,995 hiljada.

Otuđenja i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme (uključujući i investicije u toku) se najvećim delom odnose na tehnološki/fizički zastarela sredstva. Gubici po ovom osnovu se priznaju u konsolidovanom bilansu uspeha tekuće godine (Napomena 14).

Ugovorene obaveze za finansiranje ulaganja u opremu i nematerijalna ulaganja i izvođenja radova, koje nisu priznate na dan izveštavanja (nepovučeni krediti), čine preuzete obaveze na dan 31. decembra 2017. godine i prikazane su u Napomeni 34(b).

Test umanjenja vrednosti

Grupa uzima u obzir izvesne indikatore, uključujući i liberalizaciju tržišta i druge regulatorne i ekonomske promene na lokalnim tržištima telekomunikacija prilikom procene da li postoje indikacije da je vrednost sredstava umanjena. Na dan 31. decembra 2017. godine izvršen je test na obezvređenje za sve identifikovane jedinice koje generišu gotovinu.

Sledeće ključne pretpostavke su korišćene pri određivanju vrednosti u upotrebi jedinica koje generišu gotovinu:

- obim tržišta, stopa penetracije, tržišno učešće i nivo konkurencije, odluke nadležnog regulatornog organa u određivanju cena, i
- nivo investicionih ulaganja.

Iznosi koji se dodeljuju svakom od ovih parametara odražavaju prethodno iskustvo, korigovano za očekivane promene tokom vremenskog perioda koji je obuhvaćen planom poslovanja, ali takođe mogu biti pod uticajem nepredvidivih promena ekonomskog i zakonodavnog okvira.

Rast prihoda je projektovan uzimajući u obzir prosečne stope rasta na osnovu prethodnog iskustva i procenjenog obima prodaje, kao i promene cena u narednih pet godina. Pored toga, projekcije uključuju uvođenje novih modela usluga, konvergenciju postojećih usluga, zadržavanje leaderske pozicije na tržištu, pozicioniranje na tržištu ICT i platnih usluga, digitalizaciju, transformaciju optičke pristupne mreže i drugo.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Test umanjenja vrednosti (Nastavak)

Upotrebna vrednost jedinica koje generišu gotovinu je utvrđena na osnovu poslovnog plana i očekivanog prosečnog veka upotrebe sredstava.

Diskontne stope korišćene za utvrđivanje upotrebne vrednosti su zasnovane na prosečnoj ponderisanoj ceni kapitala i predstavljaju trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca na bazi rizika koji su svojstveni delatnostima odgovarajućih jedinica koje generišu gotovinu.

S obzirom na dobijene rezultate testiranja, nije priznat gubitak po osnovu umanjenja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja za 2017. godinu.

20. AVANSI ZA STALNU IMOVINU

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dati avansi za:		
- nekretnine i opremu	1,208,839	659,296
- nematerijalna ulaganja	551	2,493
	<u>1,209,390</u>	<u>661,789</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 14(a))</i>	<u>(7,822)</u>	<u>(7,141)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,201,568</u>	<u>654,648</u>

21. OSTALA DUGOROČNA FINANSIJSKA SREDSTVA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Kreditni dati zaposlenima za stambene potrebe i otkup službenih automobila	1,336,980	1,462,577
<i>Minus: Svođenje na sadašnju vrednost</i>	<u>(112,891)</u>	<u>(167,954)</u>
	<u>1,224,089</u>	<u>1,294,623</u>
Ostali dugoročni plasmani	287,857	479,665
<i>Minus: Svođenje na sadašnju vrednost</i>	<u>(41,782)</u>	<u>(115,744)</u>
	<u>246,075</u>	<u>363,921</u>
Dugoročni krediti i potraživanja banke	1,503,316	810,387
Dugoročni depoziti	1,654,410	1,470,742
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1,482,201	1,455,053
Ostala dugoročna finansijska sredstva	4,741	64,234
Dugoročni zakupi	<u>194,432</u>	<u>101,761</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,309,264</u>	<u>5,560,721</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

21. OSTALA DUGOROČNA FINANSIJSKA SREDSTVA (Nastavak)

Kreditni odobreni zaposlenima se odnose na sledeće vrste kredita:

- Beskamatne zajmove iskazane u EUR koji se koriguju dva puta godišnje za promene deviznog kursa RSD/EUR.
- Kredite odobrene od strane izabranih poslovnih banaka: jednokratni zajam za učešće u kreditu sa grejs periodom od 5 godina, rokom otplate od 7 (10) godina, sa deviznom klauzulom i kamatnom stopom od 0.1% godišnje i obročni zajam za učešće u kamati sa grejs periodom od 20 (10) godina, rokom otplate od 5 godina i kamatnom stopom od 0.1% godišnje.
- Beskamatne zajmove sa deviznom klauzulom i rokom otplate od 3 do 5 godina. U decembru 2017. godine bivšim rukovodiocima, u skladu sa prethodnom unutrašnjom organizacijom u Matičnom preduzeću, je odobren otkup vozila koje su imali pravo da koriste u službene svrhe.

Fer vrednost kredita datih zaposlenima na dan 31. decembra 2017. godine zasniva se na novčanim tokovima diskontovanim tržišnom kamatnom stopom u rasponu od 1.39% do 5.5% godišnje koja odgovara tržišnoj kamatnoj stopi na slične finansijske instrumente (31. decembar 2016. godine: 1.80% do 5.5% godišnje).

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je nominalna vrednost kredita datih zaposlenima. Navedena izloženost kreditnom riziku je limitirana, s obzirom da se naplata kredita datih zaposlenima obezbeđuje kroz administrativne zabrane.

Ostali dugoročni plasmani na dan 31. decembra 2017. godine uključuju i dugoročna potraživanja najvećim delom po osnovu Ugovora o zakupu reklamnog prostora sa privrednim društvom "Štampa sistem" d.o.o. Beograd u ukupnom iznosu od RSD 131,934 hiljade. Dana 22. novembra 2012. godine u Registru založnog prava Agencije za privredne registre registrovana je zaloga Matičnog preduzeća nad 100% kapitala dužnika, pod brojem 17127/2012.

Dugoročni krediti i potraživanja banke u iznosu od RSD 1,503,316 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine su odobreni po kamatnim stopama u rasponu od 7% do 15% godišnje za dinarske kredite i od 2.49% do 8% godišnje za kredite u stranoj valuti ili sa valutnom klauzulom.

Na dan 31. decembra 2017. godine dugoročni depoziti u iznosu od RSD 1,654,410 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,470,742 hiljade) se najvećim delom odnose na oročene depozite kod banaka.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se najvećim delom odnose na dugoročne državne obveznice u iznosu od RSD 1,481,788 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 1,454,649 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. ZALIHE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Materijal	5,198,897	5,804,737
Rezervni delovi i oprema	1,161,831	1,282,733
Alat i inventar	2,880,997	2,887,597
Otpaci	153,007	114,632
	<u>9,394,732</u>	<u>10,089,699</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti:</i>		
Materijal	-	(11,647)
Rezervni delovi	-	(10,487)
Alat i inventar	(2,835,474)	(2,832,224)
Otpaci	(153,007)	(114,632)
	<u>(2,988,481)</u>	<u>(2,968,990)</u>
Roba	<u>31,428</u>	<u>21,460</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,437,679</u>	<u>7,142,169</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. POTRAŽIVANJA I OSTALA OBRтна IMOVINA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja:		
Javna fiksna telekomunikaciona mreža	12,884,752	12,647,769
Mobilna telefonija	14,759,325	17,703,196
Međunarodni obračun fiksnog saobraćaja	1,016,380	1,235,677
Roaming	391,429	393,135
Interkonekcija	1,676,953	1,801,750
Ostala potraživanja	479,823	449,659
	<u>31,208,662</u>	<u>34,231,186</u>
Potraživanja od povezanih pravnih lica (Napomena 33(a))	6,994	2,224
Dati avansi	582,403	584,485
Kratkoročni krediti i potraživanja banke	1,523,156	2,567,051
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - državne obveznice	963,217	405,863
Ostala obrtna imovina:		
Ostala potraživanja	1,085,772	910,542
Tekuća dospeća dugoročnih plasmana i kredita datih zaposlenima	606,084	602,240
Oročeni depoziti	1,227,599	1,353,227
Ostali depoziti	12,915	1,565
	<u>2,932,370</u>	<u>2,867,574</u>
Bruto potraživanja i ostala obrtna imovina	37,216,802	40,658,383
Minus: Ispravka vrednosti:		
Potraživanja od kupaca (Napomena 14(a))	(10,850,371)	(15,855,958)
Dati avansi (Napomena 14(a))	(69,770)	(41,302)
Kratkoročni krediti i potraživanja banke (Napomena 14(a))	(46,509)	(1,461,769)
Ostala obrtna imovina (Napomena 14(a))	(574,323)	(469,901)
	<u>(11,540,973)</u>	<u>(17,828,930)</u>
Stanje na dan 31. decembra	25,675,829	22,829,453

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. POTRAŽIVANJA I OSTALA OBRTNA IMOVINA (Nastavak)

Kratkoročni krediti i potraživanja banke u iznosu od RSD 1,523,156 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine su odobreni po kamatnim stopama u rasponu od 6% do 19% godišnje za dinarske kredite, odnosno u rasponu od 6% do 9% godišnje za kredite u stranoj valuti ili sa valutnom klauzulom.

Starosna struktura **bruto potraživanja i datih avansa** na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je sledeća:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Do 60 dana	20,877,918	18,920,635
Od 60 do 180 dana	790,110	1,229,419
Od 180 do 360 dana	911,850	771,454
Preko 360 dana	<u>9,218,181</u>	<u>13,896,387</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>31,798,059</u>	<u>34,817,895</u>

Neto knjigovodstvena vrednost **potraživanja i datih avansa** na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine iskazana je u sledećim valutama:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
RSD	11,008,524	10,964,621
EUR	6,106,069	4,624,817
BAM	3,650,258	3,166,481
Ostale valute	<u>113,067</u>	<u>164,716</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>20,877,918</u>	<u>18,920,635</u>

Rukovodstvo Grupe smatra da nije potrebno izvršiti dodatno rezervisanje za izloženost kreditnom riziku, koje prevazilazi formiranu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja potraživanja.

Stoga je maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja jednaka neto knjigovodstvenoj vrednosti svake prethodno prikazane vrste potraživanja. Fer vrednost potraživanja i ostale obrtne imovine odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

24. UNAPRED PLAĆENI TROŠKOVI I OSTALA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Potraživanja za PDV	196,798	497,160
Unapred plaćeni troškovi:		
- Zakup	198,964	199,055
- Provizije bankama po osnovu kredita	93,482	23,890
- Premije osiguranja	24,362	24,342
- Ostalo	172,424	255,985
	<u>489,232</u>	<u>503,272</u>
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
- Prava za emitovanje sadržaja (a)	1,843,653	2,188,262
- Ostalo (b)	3,728,217	3,837,307
	<u>5,571,870</u>	<u>6,025,569</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,257,900</u>	<u>7,026,001</u>

- (a) Na dan 31. decembra 2017. godine prava za emitovanje sadržaja u iznosu od RSD 1,843,653 hiljade se odnose na kupljena prava za prenos sportskih takmičenja.
- (b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od RSD 3,728,217 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 3,837,307 hiljada) se uglavnom odnose na razgraničena potraživanja po osnovu prodaje uređaja na mesečne rate tokom ugovornog perioda i razgraničene prihode budućeg perioda (prodaja uređaja i usluga po osnovu ugovora sa više elemenata).

25. UNAPRED OBRAČUNATI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nefakturisani prihodi:		
- međunarodni obračun	175,206	158,568
- roaming (a)	397,299	539,896
- ostalo (b)	736,536	315,729
	<u>1,309,041</u>	<u>1,014,193</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,309,041</u>	<u>1,014,193</u>

- (a) Na dan 31. decembra 2017. godine obračunati prihodi po osnovu roaming usluga u iznosu od RSD 397,299 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 539,896 hiljada) odnose se na razgraničene prihode od roaming usluga najvećim delom za decembar 2017. godine u procenjenom iznosu od RSD 158,290 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 119,066 hiljada) i obračunate prihode u iznosu od RSD 239,009 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 420,830 hiljada) po osnovu Ugovora o međuoperatorskim popustima (Napomena 5.5.2.2).
- (b) Ostali obračunati prihodi u iznosu od RSD 736,536 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na obračunate prihode od CEDIS Crna Gora u procenjenom iznosu od RSD 518,462 hiljade.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

26. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Tekući računi	3,899,834	2,644,774
Devizni računi	3,623,542	4,819,011
Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije	276,022	221,811
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije	784,900	491,300
Devizni akreditivi	331,724	345,723
Ostalo	430,620	209,797
Stanje na dan 31. decembra	<u>9,346,642</u>	<u>8,732,416</u>

Grupa, s obzirom da u svom sastavu ima zavisno pravno lice "mts banka", shodno važećim propisima, ima obavezu da izdvaja dinarsku rezervu na svojim računima u iznosu koji propisuje Narodna banka Srbije (NBS) i na koji se plaća kamata po stopi od 1.75% godišnje u obe izveštajne godine. Grupa takođe ima obavezu da održava propisani iznos deviznih rezervi kod NBS na koji se ne plaća kamata.

Pored toga, Grupa dnevno deponuje višak likvidnih sredstava kod NBS na koji ostvaruje kamatu po stopi u rasponu od 2% do 2.5% godišnje u toku 2017. godine (2016. godina: 2.5% godišnje).

27. KAPITAL

/i/ Akcijski kapital

Matično preduzeće je akcionarsko društvo čiji se upisani, autorizovani, izdati i uplaćeni akcijski kapital sastoji od 1,000,000,000 običnih akcija.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine bila je sledeća:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U % 31.12.2016.</u>
Republika Srbija	58.11	58.11
Telekom Srbija - otkupljene sopstvene akcije	20.00	20.00
Građani, zaposleni i bivši zaposleni Matičnog preduzeća	21.89	21.89
Ukupno	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

/iii/ Ostali kapital

Ostali kapital u iznosu od RSD 8,588 hiljada na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je nastao u prethodnom periodu, obavezanim izdvajanjem doprinosa iz zarada zaposlenih u Fond za finansiranje stanova solidarnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.**Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

---

27. KAPITAL (Nastavak)***/iii/ Otkupljene sopstvene akcije***

Otkupljene sopstvene akcije se odnose na akcije Matičnog preduzeća u vlasništvu Grupe.

Matično preduzeće nema obavezu da otuđi otkupljene sopstvene akcije nakon isteka perioda od tri godine od datuma sticanja u skladu sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o privrednim društvima Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 5/2015).

/iv/ Poreklo i svrha rezervi

Rezerve u iznosu od RSD 23,580,110 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 27,036,672 hiljade) se sastoje od zakonskih rezervi, statutarne rezervi, rezervi sredstava raspoloživih za prodaju i rezervi po osnovu preračuna valuta.

Poreklo i svrha svake vrste rezervi unutar kapitala opisana je kako sledi:

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve formirane u prethodnim godinama nastale su kao rezultat obaveze za izdvajanjem obavezne rezerve u visini od minimum 5% od ostvarene dobiti nakon oporezivanja u skladu sa lokalnim zakonima o preduzećima.

Statutarne rezerve

Statutarne rezerve predstavljaju rezerve formirane u prethodnim godinama u skladu sa ranije važećim propisima, prenosom sa kapitala na statutarne rezerve u cilju usklađivanja vrednosti osnovnog kapitala registrovanog u sudskom registru.

Rezerve sredstava raspoloživih za prodaju

Ove rezerve se koriste za evidentiranje kumulativnih promena u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju do momenta prestanka priznavanja ili obezvređenja.

Rezerve po osnovu preračuna valuta

Rezerve po osnovu preračuna valuta se koriste za evidentiranje kursnih razlika nastalih prilikom prevođenja finansijskih izveštaja inostranih zavisnih pravnih lica u izveštajnu valutu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. KAPITAL (Nastavak)

/iv/ Poreklo i svrha rezervi (Nastavak)

Rezerve po osnovu preračuna valuta (Nastavak)

Promene na rezervama u toku 2017. i 2016. godine prikazane su kako sledi:

	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerve sredstava raspoloživih za prodaju	Rezerve po osnovu kursnih razlika	Ukupne rezerve
Stanje na dan					
1. januara 2016. godine	1,597,041	275,734	3,886	23,971,851	25,848,512
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>					
Dobici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju,	-	-	14,701	-	14,701
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	-	-	1,173,459	1,173,459
Stanje na dan					
31. decembra 2016. godine	1,597,041	275,734	18,587	25,145,310	27,036,672
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>					
Gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	-	(10,643)	-	(10,643)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	-	-	(3,445,919)	(3,445,919)
Stanje na dan					
31. decembra 2017. godine	1,597,041	275,734	7,944	21,699,391	23,580,110

/v/ Osnovna i umanjena zarada po akciji

	2017.	2016.
Dobit koja pripada vlasnicima Grupe (A)	13,767,816	14,044,986
Ponderisani prosečni broj izdatih običnih akcija u toku godine (B)	800,000,000	800,000,000
Osnovna i umanjena zarada po akciji u RSD (A/B)	17.21	17.56

/vi/ Dividende

Ukupan iznos odobrenih dividendi u 2017. godini iznosi RSD 12,409,923 hiljade (uključujući porez).

Dana 28. juna 2017. godine Skupština Matičnog preduzeća je donela Odluku o raspodeli dobiti po finansijskim izveštajima Matičnog preduzeća za 2016. godinu. Odobrena je isplata dividendi akcionarima, vlasnicima Grupe, u ukupnom bruto iznosu od RSD 11,013,680 hiljada, od čega Vladi Republike Srbije pripada iznos od RSD 8,000,025 hiljada i manjinskim akcionarima iznos od RSD 3,013,655 hiljada (uključujući i porez). Dividenda vlasnicima Grupe je u potpunosti isplaćena dana 14. jula 2017. godine.

Preostali iznos od RSD 1,396,243 hiljade se odnosi na dividendu odobrenu manjinskim akcionarima zavisnog pravnog lica "Telekom Srpske".

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI

(a) Struktura kredita i zajmova/depozita

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dugoročni krediti		
<i>Finansijski krediti od:</i>		
- banaka u zemlji	24,825,086	20,244,055
- banaka u inostranstvu	1,498,115	972,211
	<u>26,323,201</u>	<u>21,216,266</u>
Robni krediti	7,461,357	10,484,362
Dugoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"	361,321	508,929
Ukupno dugoročni finansijski i robni krediti i depoziti	<u>34,145,879</u>	<u>32,209,557</u>
Tekuća dospeća dugoročnih kredita		
Finansijski krediti u zemlji	12,415,982	10,876,609
Finansijski krediti u inostranstvu	235,897	663,664
Robni krediti	6,415,683	7,543,092
	<u>19,067,562</u>	<u>19,083,365</u>
Kratkoročni krediti	286,704	-
Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"	3,921,605	3,013,313
Ukupno kratkoročni krediti i tekuća dospeća dugoročnih finansijskih i robnih kredita i depozita	<u>23,275,871</u>	<u>22,096,678</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>57,421,750</u>	<u>54,306,235</u>

(b) Ročnost dospeća obaveza po kreditima i zajmovima/depozitima

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Do 1 godine	23,275,871	22,096,678
Od 1 do 2 godine	18,972,262	16,585,523
Od 2 do 5 godina	14,378,309	14,209,686
Preko 5 godina	795,308	1,414,348
Stanje na dan 31. decembra	<u>57,421,750</u>	<u>54,306,235</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita

	Valuta	31. 12. 2017.		31. 12. 2016.	
		U valuti	U RSD '000	U valuti	U RSD '000
Finansijski krediti u zemlji					
Komercijalna banka a.d. Beograd	EUR	65,722,222	7,786,290	63,404,018	7,828,640
Banca Intesa a.d. Beograd	EUR	63,800,000	7,558,559	59,000,000	7,284,866
Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd	EUR	49,361,111	5,847,945	40,000,000	4,938,892
Raiffeisen banka a.d. Beograd	EUR	45,000,000	5,331,272	9,250,000	1,142,119
UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd	EUR	28,558,145	3,383,362	8,013,250	989,414
Eurobank a.d. Beograd	EUR	15,555,556	1,842,909	20,000,000	2,469,446
Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	EUR	10,000,000	1,184,727	-	-
Sberbank Srbija a.d. Beograd	EUR	2,571,428	304,644	3,257,144	402,167
Erste Bank a.d. Novi Sad	EUR	2,000,000	236,945	10,000,000	1,234,723
Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	RSD	-	1,526,577	-	1,962,742
Credit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad	RSD	-	1,244,444	-	1,600,000
Addiko Bank a.d. Beograd	RSD	-	954,111	-	1,226,714
Beobanka a.d. u stečaju Beograd	EUR	331,582	39,283	331,582	40,941
		282,900,044	37,241,068	213,255,994	31,120,664
Finansijski krediti u inostranstvu					
ERB New Europe Funding B.V., Holandija	EUR	5,000,000	592,363	5,000,000	617,362
Komercijalna banka a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	3,532,500	418,504	3,000,000	370,417
Bank Austria A.G., Austrija	EUR	2,812,500	333,204	1,500,000	185,208
Komercijalna banka a.d. Banja Luka, Republika Srpska	EUR	2,562,500	303,585	3,000,000	370,417
Erste Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	950,000	112,549	-	-
Addiko Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	950,000	112,549	-	-
Lovćen banka a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	748,917	88,726	748,917	92,471
Ziraat Bank Montenegro a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	500,000	59,236	-	-
		17,056,417	2,020,716	13,248,917	1,635,875
Robni krediti					
Ericsson Credit A.B., Švedska	EUR	21,527,772	2,550,454	30,091,130	3,715,421
Huawei International Co. Ltd., Hong Kong	EUR	16,919,885	2,004,545	22,430,274	2,769,518
Huawei International Pte. Ltd., Singapur	EUR	14,445,828	1,711,436	23,866,399	2,946,839
Raiffeisen Bank International, Austrija	EUR	11,257,994	1,333,765	1,981,836	244,702
Nokia Solutions and Networks Finance, Holandija (u 2017. godini delom ustupljeno Raiffeisen Bank International, Austrija)	EUR	6,778,297	803,043	11,546,550	1,425,679
Hua Ying Management Co. Limited Hong Kong	EUR	4,714,829	467,313	-	-
Erste Group Bank A.G., Austrija	EUR	2,657,029	314,785	5,048,770	623,383
Alcatel Lucent International, Francuska	EUR	2,053,546	243,289	4,670,390	576,664
Vlada Kraljevine Španije (Amper i Alcatel)	USD	1,875,932	185,934	1,989,091	232,993
Cisco Systems Finance International, Irska	USD	1,619,948	160,562	3,370,774	394,837
Huawei Technologies Co. Ltd., Kina	EUR	1,034,402	122,548	-	-
Intracom S.A., Grčka	EUR	455,121	53,919	1,089,770	134,556
Coriant International Sarl, Luksemburg	EUR	-	-	2,296,493	283,553
Skandinaviska Enskilda Bank Stockholm, Švedska	EUR	-	-	553,608	68,355
Alcatel Lucent S.A., Rumunija	EUR	-	-	110,389	13,630
Ostali robni krediti			3,925,447		4,597,324
Ukupni robni krediti			13,877,040		18,027,454
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"			4,282,926		3,522,242
Ukupno krediti			57,421,750		54,306,235
Minus: Tekuća dospeća dugoročnih kredita					
Finansijski krediti u zemlji			(12,415,982)		(10,876,609)
Finansijski krediti u inostranstvu			(235,897)		(663,664)
Robni krediti			(6,415,683)		(7,543,092)
			(19,067,562)		(19,083,365)
Minus: Kratkoročni finansijski krediti			(286,704)		-
Minus: Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"			(3,921,605)		(3,013,313)
Ukupno dugoročni finansijski i robni krediti i depoziti			34,145,879		32,209,557

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita (Nastavak)

Kamatne stope na kredite odobrene u EUR ili sa valutnom klauzulom od banaka i inostranih dobavljača kreću se u rasponu od Euribor stope, uvećane za 0.5% do 4.5% godišnje. Kamatne stope na finansijske kredite bez valutne klauzule odobrene od strane banaka u Srbiji kreću se u rasponu od Belibor stope, uvećane za 0.09% do 0.5% na godišnjem nivou.

Grupa plaća obaveze po kreditima u skladu sa ugovorenim dinamikom, odnosno shodno utvrđenim anuitetnim planovima. Rukovodstvo očekuje da će Grupa biti u mogućnosti da sve ugovorene obaveze po kreditima ispuni u skladu sa utvrđenim rokovima.

Krajem 2014. godine Grupa je potpisala ugovore sa Erste Bank a.d. Novi Sad i konzorcijumom banaka koje zastupa Banca Intesa a.d. Beograd u ukupnom iznosu od EUR 69 miliona. Ugovori su potpisani u cilju refinansiranja obaveza na osnovu Ugovora o dugoročnom kreditnom aranžmanu od EUR 470 miliona i za opšte namene. Rok otplate svih kredita je tri godine od dana potpisivanja ugovora i otplata je počela u januaru 2017. godine.

U julu 2016. godine Grupa je potpisala šest ugovora o kreditu u ukupnom iznosu od EUR 80 miliona (RSD 9,855,232 hiljade) i RSD 4,789,456 hiljada sa sledećim bankama: Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, Eurobank a.d. Beograd, konzorcijum banaka koji predstavlja Komercijalna banka a.d. Beograd, Vojvođanska banka a.d. Novi Sad, Credit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad i Addiko Bank a.d. Beograd. Ugovori su potpisani u cilju refinansiranja obaveza na osnovu Ugovora o dugoročnom kreditnom aranžmanu od EUR 470 miliona i za opšte namene. Period otplate svakog kredita je tri godine od dana potpisivanja ugovora.

U junu i julu 2017. godine potpisani su ugovori o kreditu u ukupnom iznosu od EUR 157 miliona sa sledećim bankama: Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Vojvođanska banka a.d. Novi Sad, Banca Intesa a.d. Beograd i Raiffeisen banka a.d. Beograd. Sredstva po kreditima su za opšte namene. Period otplate svakog kredita je tri godine od dana potpisivanja ugovora. Na dan 31. decembra 2017. godine ukupno je povučeno EUR 112 miliona, dok preostali raspoloživi iznos od EUR 45 miliona predstavlja preuzetu obavezu (Napomena 34(b)).

Ugovorima je definisana obaveza Matičnog preduzeća da podnosi revidirane godišnje finansijske izveštaje i periodične finansijske izveštaje, kao i ostalu dokumentaciju na zahtev banke u skladu sa važećim propisima. Pored toga, Matično preduzeće ima obavezu da se pridržava određenog nivoa finansijskih pokazatelja Pokriće duga i Pokriće kamate tokom perioda otplate kredita. Matično preduzeće je na dan 31. decembra 2017. godine usaglasilo svoje finansijske pokazatelje sa utvrđenim parametrima.

Pored toga, u 2016. godini potpisan je ugovor sa Komercijalnom bankom a.d. Beograd u iznosu od EUR 20 miliona u cilju refinansiranja postojećih kredita, finansiranja kupovine dozvola za korišćenje radio frekvencija u Crnoj Gori (Napomena 18), kao i aktivnosti investiranja. Kao sredstvo obezbeđenja redovne otplate kredita založena je kablovska oprema.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita (Nastavak)

Finansijski krediti zavisnog pravnog lica "Mtel" d.o.o. Podgorica su obezbeđeni menicama. U skladu sa ugovorima, zavisno pravno lice ima obavezu da na kraju svake poslovne godine ispuni propisane vrednosti finansijskog pokazatelja odnos duga prema EBITDA. Zavisno pravno lice je na dan 31. decembra 2017. godine usaglasilo svoje finansijske pokazatelje sa utvrđenim parametrima.

Robni krediti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od RSD 13,877,040 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 18,027,454 hiljade) najvećim delom se odnose na finansiranje radova na izgradnji mreže i nabavku opreme.

U zavisnosti od ugovorene vrednosti nabavke razlikuju se uslovi plaćanja (veće vrednosti se finansiraju uglavnom sa 10% avansa i ostatak iz kredita), period otplate iznosa kredita, kao i grejs period. Robni krediti po ovom osnovu uglavnom su obezbeđeni garancijama koje su izdate u korist dobavljača.

Dugoročni i kratkoročni depoziti na dan 31. decembra 2017. godine se uglavnom odnose na transakcione i oročene depozite. U 2017. godini na transakcione depozite se nije obračunavala kamata (2016. godina: od 0.1% do 3% godišnje) osim po odluci o posebnoj kamatnoj stopi za pravna lica koja se kretala od 0.1% do 2% godišnje. Kamatna stopa na oročene depozite se obračunavala u rasponu od 0.1% do 4.8% godišnje (2016. godina: od 0.3% do 6.5% godišnje).

Ukupna vrednost odobrenih a nepovučenih kredita na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 21,532,774 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 5,498,896 hiljada). Ovi krediti su sa varijabilnom kamatnom stopom. Dospće neiskorišćenih kreditnih linija je prikazano u Napomeni 34(b).

29. ODLOŽENI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Donacije	243,581	299,439
Primljeni pokloni	199,718	260,214
Stanje na dan 31. decembra	<u>443,299</u>	<u>559,653</u>

Promene na **odloženim prihodima** u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	559,653	714,263
Ukidanje u korist prihoda	(124,719)	(154,770)
Ostale promene i kursne razlike po osnovu preračuna valuta	8,365	160
Stanje na dan 31. decembra	<u>443,299</u>	<u>559,653</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

**30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I
OSTALA REZERVISANJA**

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Obaveze za otpremnine zaposlenih po osnovu redovnog odlaska u penziju	1,006,867	945,756
Obaveze za jubilarne nagrade zaposlenih	1,050,642	1,024,595
Rezervisanja za sudske sporove	73,187	97,457
Ostala rezervisanja	<u>1,410</u>	<u>744</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2,132,106</u>	<u>2,068,552</u>

Obaveze za primanja zaposlenih

Obaveze za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenih formirane su na bazi izveštaja ovlašćenog aktuaru sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine i iste su iskazane u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva na dan 31. decembra 2017. godine korišćena je diskontna stopa u rasponu od 3.8% do 8.05%, u zavisnosti od tržišta (31. decembar 2016. godine: od 3% do 8.05% godišnje) koja odgovara dugoročnoj stopi prinosa na visokokvalitetne dužničke hartije od vrednosti. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Primanja zaposlenih" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica.

Obaveze za dugoročna primanja zaposlenih su utvrđene u skladu sa zakonskim propisima i opštim aktima kojima su regulisana prava zaposlenih i pretpostavkom prosečnog rasta zarada po stopi od 1.2% do 4% godišnje (31. decembar 2016. godine: od 1.4% do 4% godišnje), što odgovara dugoročno projektovanoj stopi inflacije, kao i stopi fluktuacije zaposlenih u rasponu od 2.5% do 5% godišnje za oba izveštajna datuma.

U slučaju da je diskontna stopa viša/niša za 1 procentni poen u odnosu na onu koja je korišćena, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. decembra 2017. godine bi bila niža za RSD 183,603 hiljade, odnosno viša za RSD 211,224 hiljade.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I
OSTALA REZERVISANJA (Nastavak)

Obaveze za primanja zaposlenih (Nastavak)

Promene na obavezama za primanja zaposlenih u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>Otpremnine</u>	<u>Jubilarne nagrade</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan			
1. januara 2016. godine	917,792	999,736	1,917,528
Iskorišćena rezervisanja	(3,164)	(211)	(3,375)
Troškovi kamata po aktuarskom obračunu	62,081	64,469	126,550
Troškovi tekuće usluge rada (Napomena 14)	16,802	90,205	107,007
Prihodi tekuće usluge rada (Napomena 8)	(7,502)	-	(7,502)
Prenos na tekuće dospeće	(42,862)	(133,267)	(176,129)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	2,609	3,663	6,272
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	945,756	1,024,595	1,970,351
Iskorišćena rezervisanja	(1,530)	(5,570)	(7,100)
Troškovi kamata po aktuarskom obračunu	56,664	49,807	106,471
Troškovi tekuće usluge rada (Napomena 14)	39,182	116,765	155,947
Prihodi tekuće usluge rada (Napomena 8)	(4,173)	-	(4,173)
Prenos na tekuće dospeće	(22,428)	(125,426)	(147,854)
Povećanje po osnovu poslovne kombinacije	497	-	497
Ostale promene i kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(7,101)	(9,529)	(16,630)
Stanje na dan			
31. decembra 2017. godine	1,006,867	1,050,642	2,057,509

Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se najvećim delom odnose na rezervisanja za sudske sporove u iznosu od RSD 73,187 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 97,457 hiljada) po osnovu sporova u kojima se Grupa javlja kao tužena strana, a formirana su na osnovu najbolje procene potencijalnih gubitaka koji mogu proistići iz navedenih sporova (Napomena 35(a)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I OSTALA REZERVISANJA (Nastavak)

Ostala rezervisanja (Nastavak)

Promene na rezervisanjima za sudske sporove i ostalim rezervisanjima u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Sudski sporovi	Ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan			
1. januara 2016. godine	84,866	1,050	85,916
Iskorišćena rezervisanja	(9,128)	(14)	(9,142)
Rezervisanja u toku godine (Napomena 14)	33,257	6,880	40,137
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 8)	(11,829)	(7,172)	(19,001)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	291	-	291
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	97,457	744	98,201
Iskorišćena rezervisanja	(25,830)	-	(25,830)
Rezervisanja u toku godine (Napomena 14)	18,437	6,242	24,679
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 8)	(16,108)	(8,909)	(25,017)
Ostale promene i kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(769)	3,333	2,564
Stanje na dan			
31. decembra 2017. godine	73,187	1,410	74,597

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	2017.	2016.
Dobavljači za opremu i usluge	18,886,980	20,714,066
Dobavljači za telekomunikacione usluge:		
- fiksna telefonija i multimedija	1,600,983	2,255,471
- mobilna telefonija	203,356	141,849
- interkonekcija	475,517	548,397
Obaveze prema manjinskim akcionarima	-	563,765
Ostale obaveze iz poslovanja	60,683	52,589
Primljeni avansi	437,669	190,757
Stanje na dan 31. decembra	21,665,188	24,466,894

Na dan 31. decembra 2017. godine obaveze iz poslovanja u iznosu od RSD 13,795,011 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 17,660,568 hiljada) su izražene ili vezane za stranu valutu (najvećim delom EUR).

Obaveze prema dobavljačima su nekamatonsne.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (Nastavak)

Obaveze prema manjinskim akcionarima u iznosu od RSD 563,765 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine su se odnosile na obavezu prema manjinskim akcionarima zavisnog pravnog lica "Logosoft" u vezi sa sticanjem preostalih 35% udela. Obaveza je u celosti plaćena dana 9. marta 2017. godine.

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost obaveza prema dobavljačima odražava njihovu tržišnu vrednost na dan izveštavanja.

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Ostale obaveze		
Obaveze za zarade i naknade zarada	455,065	460,724
Obaveze za dividende (a)	1,306,227	1,448,617
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	995,379	684,096
Obaveze prema zaposlenima	28,420	30,251
Ostale obaveze	504,153	497,710
	<u>3,289,244</u>	<u>3,121,398</u>
Pasivna vremenska razgraničenja		
Obračunati troškovi:		
Međunarodni obračun	142,597	125,512
Roaming (b)	1,205,659	1,249,899
	<u>1,348,256</u>	<u>1,375,411</u>
Obračunati ostali troškovi:		
Preneti neiskorišćeni godišnji odmori (Napomena 5.5.18(d))	589,587	582,094
Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu (Napomena 5.5.18(e))	169,501	-
Tekuće dospeće obaveza za primanja zaposlenih	187,077	219,502
Obračunate obaveze za kamate	182,645	172,560
Obračunati drugi troškovi (c)	2,722,108	3,123,631
	<u>3,850,918</u>	<u>4,097,787</u>
Unapred naplaćeni prihodi:		
Usluge mobilne telefonije	334,819	457,331
Zakup	1,011,374	1,005,441
Ostali obračunati prihodi	91,467	80,398
	<u>1,437,660</u>	<u>1,543,170</u>
Razgraničene obaveze za PDV	189,465	130,492
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>10,115,543</u></u>	<u><u>10,268,258</u></u>

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti na dan izveštavanja.

- (a) Na dan 31. decembra 2017. godine obaveze po osnovu dividendi u iznosu od RSD 1,306,227 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,448,617 hiljada) se u celini odnose na obaveze prema manjinskim akcionarima zavisnog pravnog lica "Telekom Srpske".

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (Nastavak)

- (b) Na dan 31. decembra 2017. godine obračunati troškovi roaminga u iznosu od RSD 1,205,659 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,249,899 hiljada) odnose se na razgraničene troškove roaming usluga najvećim delom za decembar 2017. godine u procenjenom iznosu od RSD 60,239 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 68,872 hiljade) i obračunate troškove u iznosu od RSD 1,145,420 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,181,027 hiljada) po osnovu Ugovora o međuoperatorskim popustima (Napomena 5.5.2.2).
- (c) Obračunati drugi troškovi u iznosu od RSD 2,722,108 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 3,123,631 hiljada) odnose se najvećim delom na obračunate nefakturisane obaveze iz poslovanja.

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim pravnim licima. Stanja potraživanja i obaveza, kao i iznosi prihoda i rashoda iz poslovnih odnosa sa povezanim pravnim licima rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti. Odnosi između Grupe i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi.

- (a) **Stanja potraživanja, plasmana i obaveza** na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine proistekla iz transakcija sa povezanim pravnim licima (Napomena 5.2) prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
POTRAŽIVANJA		
<i>Potraživanja od kupaca:</i>		
- GO4YU	-	492
- mts AntenaTV	6,994	1,732
Ukupno (Napomena 23)	<u>6,994</u>	<u>2,224</u>
<i>Dugoročni plasmani:</i>		
- GO4YU - odobreni kredit	-	19,756
- mts AntenaTV - odobreni kredit	2,642	5,126
- mts AntenaTV - prodaja multimedijalnih uređaja	198,853	119,894
<i>Minus: Svođenje na tržišnu vrednost</i>	(5,316)	(5,732)
	<u>196,179</u>	<u>139,044</u>
UNAPRED OBRAČUNATI PRIHODI		
- GO4YU	-	220
Ukupna potraživanja, plasmani i obračunati prihodi	<u>203,173</u>	<u>141,488</u>
OBAVEZE		
<i>Primljeni depoziti:</i>		
- GO4YU	-	488
- mts AntenaTV	15,344	1,635
Ukupne obaveze	<u>15,344</u>	<u>2,123</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

(b) Transakcije sa povezanim licima, odnosno **prihodi i rashodi** za 2017. i 2016. godinu prikazani su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
GO4YU		
Prihodi:		
Telekomunikacione usluge	1,422	3,013
Zakup	1,720	6,391
Kamate i provizije	305	1,453
	<u>3,447</u>	<u>10,857</u>
Rashodi:		
Naknade za emitovanje sadržaja	(1,301)	-
	<u>(1,301)</u>	<u>-</u>
Neto prihodi	<u>2,146</u>	<u>10,857</u>
MTS ANTENATV		
Prihodi:		
Prodaja multimedijalnih uređaja	70,581	99,696
Podrška poslovnim procesima	11,558	982
Telekomunikacione usluge	8,711	481
Kamate i provizije	502	154
Ostalo	355	151
	<u>91,707</u>	<u>101,464</u>
Rashodi:		
Prodaja multimedijalnih uređaja	(71,279)	(96,309)
Podrška poslovnim procesima	(5,785)	(1,106)
	<u>(77,064)</u>	<u>(97,415)</u>
Neto prihodi	<u>14,643</u>	<u>4,049</u>
Ukupni prihodi, neto	<u>16,789</u>	<u>14,906</u>

Prikazane transakcije sa zavisnim pravnim licem "GO4YU" za 2017. godinu odnose se na prihode i rashode ostvarene za prva tri meseca 2017. godine, s obzirom na to da je Matično preduzeće postalo većinski vlasnik "GO4YU" u aprilu 2017. godine, od kada se uključuje u konsolidaciju (Napomena 5.2).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- (c) **Zarade i ostale kratkoročne naknade** direktora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Grupe (generalni direktor, pomoćnik generalnog direktora, izvršni direktori, koordinatori, direktori funkcija/sektora) u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Bruto zarade i naknade zarada	737,069	708,029
Doprinos poslovnom rezultatu	23,437	14,791
Naknade troškova službenih putovanja	18,085	18,799
Otpremnine po osnovu odlaska u penziju	3,215	-
Jubilarnе nagrade	1,476	1,795
Ukupno	<u>783,282</u>	<u>743,414</u>

Stambeni krediti dati rukovodstvu iznose RSD 36,979 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine i odobreni su uz mesečnu otplatu kredita i uslove koji važe za zaposlene (Napomena 21).

(d) **Transakcije sa drugim državnim preduzećima**

S obzirom na činjenicu da je većinski akcionar Vlada Republike Srbije, Grupa je obelodanila značajne transakcije sa ostalim državnim preduzećima.

Pojedinačno značajne transakcije su nastale sa JP PTT po osnovu zakupa poslovnog i skladišnog prostora, kao što je obelodanjeno u Napomeni 34(a).

Značajna salda neizmirenih obaveza prema JP PTT na dan 31. decembra 2017. godine iznose RSD 391,415 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 384,825 hiljada). Ostale transakcije iz poslovanja sa JP PTT pojedinačno nisu značajne.

Pored toga, na dan 31. decembra 2017. godine neizmirene finansijske obaveze po osnovu depozita prema "Dunav osiguranje" a.d.o. Beograd iznose RSD 1,022,734 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 1,115,267 hiljada).

34. PREUZETE OBAVEZE

Preuzete obaveze obuhvataju sledeće:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Obaveze po osnovu operativnog lizinga (a)	38,972,284	46,938,593
Neiskorišćene kreditne linije (b)	21,532,774	5,498,896
Obaveze po osnovu distribucije medijskih sadržaja (c)	1,347,799	1,264,779
Stanje na dan 31. decembra	<u>61,852,857</u>	<u>53,702,268</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

- (a) **Obaveze po osnovu operativnog lizinga** se odnose na zakup poslovnog prostora, zemljišta i prostora za radio bazne stanice po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja po osnovu zakupnina prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Do 1 godine	5,001,381	5,468,643
Od 1 do 5 godina	16,601,368	18,586,034
Preko 5 godina	17,369,535	22,883,916
Ukupno	<u>38,972,284</u>	<u>46,938,593</u>

Obaveze po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od RSD 38,972,284 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 46,938,593 hiljade) se uglavnom odnose na preuzete obaveze prema JP PTT po osnovu zakupa nepokretnosti u iznosu od RSD 26,308,922 hiljade (31. decembar 2016. godine: 32,809,138 hiljada).

Ugovor sa JP PTT važi do 2028. godine. Ugovoreno je smanjenje iznosa mesečne zakupnine po određenoj dinamici i do definisanih limita u zavisnosti od površine prostora koji se koristi. Mesečna zakupnina iznosi EUR 1,761,750 za period od 1. jula 2017. do 30. juna 2018. godine (31. decembar 2016. godine: EUR 1,924,824). Preuzete obaveze po osnovu zakupa su prikazane na bazi važećeg iznosa mesečne zakupnine na dan 31. decembra 2017. godine.

- (b) Dospće **neiskorišćenih kreditnih linija** je prikazano u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Do 1 godine	1,206,108	2,708,682
Od 1 do 5 godina	10,553,900	2,698,390
Preko 5 godina	9,772,766	91,824
Ukupno	<u>21,532,774</u>	<u>5,498,896</u>

Preuzete obaveze predstavljaju ugovorene nerealizovane isporuke u okviru redovnog poslovanja na dan izveštavanja i iznose RSD 21,532,774 hiljade na dan 31. decembra 2017. godine. Pored toga, na dan 31. decembra 2017. godine Grupa ima potpisane ugovore o revolving kreditima u iznosu od RSD 227,468 hiljada (EUR 1.9 miliona).

U junu 2016. godine potpisan je okvirni ugovor sa "Huawei Technologies" d.o.o. Beograd u vezi sa isporukom opreme i materijala, izvođenjem radova i pružanjem usluga u procesu All IP transformacije u Srbiji. Ugovorena vrednost je procenjena na EUR 150 miliona u periodu od tri i po godine od dana potpisivanja prvog naloga za kupovinu ili ugovora o finansiranju u zavisnosti od toga koji je novijeg datuma.

U toku 2017. godine zaključen je ugovor o kreditnom aranžmanu sa Bank of China Limited, filijala u Mađarskoj (kao zajmodavca, glavnog ovlašćenog organizatora posla i agenta za kreditni aranžman), The Export-Import Bank of China (kao zajmodavca i glavnog ovlašćenog organizatora posla) i finansijskim institucijama (kao prvobitnih zajmodavaca) u ukupnom iznosu od EUR 128 miliona (RSD 15,105,269 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

34. PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

(b) Neiskorišćene kreditne linije (Nastavak)

Neiskorišćene kreditne linije u iznosu od RSD 5,331,272 hiljade (EUR 45 miliona) na dan 31. decembra 2017. godine odnose se na ugovore o finansijskim kreditima sa domaćim bankama, potpisane u junu i julu 2017. godine (Napomene 5.1, 6.2. i 28(c)).

Preostali iznos od RSD 1,096,233 hiljade na dan 31. decembra 2017. godine odnosi se na obaveze za izgradnju i proširenje telekomunikacionih kapaciteta u skladu sa ugovornim aranžmanima sa dobavljačima i kreditorima.

- (c) Obaveze po osnovu distribucije medijskih sadržaja** u iznosu od RSD 1,347,799 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 1,264,779 hiljada) odnose se na otkupljena prava za prenos sportskih takmičenja za period od 2019. (2018. godine) do 2023. godine.

35. POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 6,898,173 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 7,269,665 hiljada), ne uzimajući u obzir eventualne zatezne kamate po ovom osnovu.

Procenjeni iznos tužbenih zahteva najvećim delom se odnosi na sporove koji se protiv Grupe vode od strane preduzeća "Crumb Group" d.o.o. Bijeljina i "Blicnet" d.o.o Banja Luka u iznosu od RSD 2,544 miliona i RSD 2,514 miliona, respektivno.

Rukovodstvo smatra da su ovi tužbeni zahtevi neosnovani što se zasniva na činjenici da su nadležni organi utvrdili da protivpravnosti na strani Grupe nije bilo.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 30. uz konsolidovane finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2017. godine Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz aktuelnih sporova u ukupnom iznosu od RSD 73,187 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 97,457 hiljada).

Rukovodstvo Grupe procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku, iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Srbije, Republike Srpske i Crne Gore je u procesu kontinuirane revizije i izmena, a poreski period je otvoren tokom perioda od pet godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze priznate u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. POSLOVNE KOMBINACIJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

Transakcije sticanja u 2017. godini

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 5.2. uz konsolidovane finansijske izveštaje, dana 8. maja 2017. godine Grupa je stekla 62.222% vlasništva u kapitalu pravnog lica "Yunet International" d.o.o. Beograd uz naknadu u iznosu od RSD 375,603 hiljade. Dana 21. decembra 2017. godine Grupa je isplatila kupoprodajnu cenu od RSD 111,107 hiljada za sticanje dodatnih 18.998% učešća u kapitalu i odgovarajućih kontrolnih upravljačkih prava. Vlasnički udeo iznosi 81.22%. Ove dve sukcesivne transakcije se tretiraju zajedno kao poslovna kombinacija, tako da se nakon upisa promene vlasništva (po osnovu druge transakcije) u odgovarajući registar, zavisno pravno lice "Yunet International" konsoliduje u finansijske izveštaje Grupe.

Ova akvizicija će uticati na povećanje tržišnog učešća i jačanje pozicije, pre svega, na tržištu maloprodaje ADSL usluga u Srbiji.

Da je do sticanja navedenog zavisnog pravnog lica došlo 1. januara 2017. godine poslovni prihodi Grupe za 2017. godinu bi iznosili RSD 123,963,915 hiljada, a konsolidovana neto dobit RSD 14,726,852 hiljade.

Trošak sticanja, fer vrednost neto stečenih sredstava i goodwill

Detalji o trošku sticanja, fer vrednosti neto stečenih sredstava i goodwill-a prikazani su kao što sledi:

	<u>"Yunet International"</u>
Trošak sticanja - plaćeno u gotovini	486,710
Manjinski interes na osnovu učešća u neto identifikovanoj imovini	62,320
Fer vrednost stečenih neto sredstava	<u>(331,840)</u>
Goodwill (Napomena 18)	<u>217,190</u>

Goodwill je pripisiv značajnim efektima sinergije koji se javljaju kao rezultat povećanja udela i jačanja pozicije na tržištu internet usluga. Ne očekuje se da se priznati iznosi goodwill-a koriste kao odbitne stavke za poreske svrhe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. POSLOVNE KOMBINACIJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA (Nastavak)

Transakcije sticanja u 2017. godini (Nastavak)

Identifikovana stečena sredstva i preuzete obaveze

Fer i knjigovodstvena vrednost stečenih sredstava i preuzetih obaveza na dan transakcije prikazane su kako sledi:

	<u>Fer vrednost</u>	<u>Knjigovo- dstvena vrednost</u>
Nematerijalna ulaganja	12,806	6,838
Nekretnine, postrojenja i oprema	99,194	99,194
Obrtna imovina	252,604	252,604
Obaveze	(26,251)	(26,251)
Neto sredstva	338,353	332,385
Odložene poreske obaveze	(6,513)	(5,618)
Neto stečena sredstva	331,840	326,767

Tokom 2016. godine nije bilo poslovnih kombinacija.

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

(a) Jednokratna isplata zaposlenima u Matičnom preduzeću

Krajem 2017. godine održani su sastanci predstavnika Vlade Republike Srbije, reprezentativnih sindikata i rukovodstva Matičnog preduzeća na temu poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih u Matičnom preduzeću. Kao rezultat pregovora, dana 19. januara 2018. godine izvršena je jednokratna isplata sredstava zaposlenima u Matičnom preduzeću u bruto iznosu od RSD 644,750 hiljada (uključujući pripadajuće poreze i doprinose).

(b) Osnivanje novog povezanog pravnog lica

Dana 13. februara 2018. godine kod Agencije za privredne registre je registrovano osnivanje novog pravnog lica "Telus Pro" d.o.o. Beograd, koje je 100% u vlasništvu zavisnog pravnog lica "Telus". Osnovna delatnost istog je pružanje usluga redovnog čišćenja zgrada.

Nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

38. UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE

Tabela koja sledi daje pregled informacija u vezi sa zavisnim pravnim licima u kojima postoji materijalno učešće bez prava kontrole, pre eliminacije odnosa unutar Grupe na dan 31. decembra 2017. godine.

	“Telekom Srpske”	Ostala pojedinačno nematerijalna zavisna pravna lica	Ukupno
Procenat učešća bez prava kontrole	35%		
Stalna imovina	49,684,691	21,206,460	
Obrtna imovina	8,658,191	16,421,389	
Dugoročne obaveze	(3,571,708)	(13,283,799)	
Kratkoročne obaveze	(8,413,591)	(16,217,613)	
Neto imovina	46,357,583	8,126,437	
Knjigovodstvena vrednost učešća bez prava kontrole	16,225,154	1,306,385	17,531,539
Prihodi	27,085,648	13,048,522	
Dobit	1,525,733	1,252,685	
Ostali ukupni rezultat	(1,975,293)	(234,250)	
Ukupni rezultat	(449,560)	1,018,435	
Dobit koja pripada učešćima bez prava kontrole	534,006	434,988	968,994
Ostali ukupni rezultat koji pripada učešćima bez prava kontrole	(691,353)	(41,755)	(733,108)
Novčani priliv iz poslovnih aktivnosti	3,196,413	427,249	
Novčani odliv iz aktivnosti investiranja	(879,713)	(1,109,873)	
Novčani (odliv)/priliv iz aktivnosti finansiranja	(325,424)	688,707	
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	1,991,276	6,083	

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 5.2. uz konsolidovane finansijske izveštaje po osnovu dokapitalizacija zavisnog pravnog lica “mts banka” u 2017. godini, došlo je do istovremenog smanjenja učešća bez prava kontrole u ukupnom iznosu od RSD 5,943 hiljade. Pored toga, manjinski akcionar zavisnog pravnog lica je takođe izvršio dokapitalizaciju u iznosu od RSD 91,674 hiljade.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

38. UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE (Nastavak)

Pregled informacija u vezi sa zavisnim pravnim licima u kojima postoji materijalno učešće bez prava kontrole, pre eliminacije odnosa unutar Grupe na dan **31. decembra 2016. godine** prikazan je kako sledi:

	“Telekom Srpske”	Ostala pojedinačno nematerijalna zavisna pravna lica	Ukupno
Procenat učešća bez prava kontrole	35%		
Stalna imovina	55,130,365	16,635,567	
Obrtna imovina	9,309,560	13,493,683	
Dugoročne obaveze	(4,281,850)	(9,684,871)	
Kratkoročne obaveze	(9,301,933)	(14,545,858)	
Neto imovina	50,856,142	5,898,521	
Knjigovodstvena vrednost učešća bez prava kontrole	17,799,650	742,580	18,542,230
Prihodi	28,829,132	11,271,450	
Dobit	2,307,194	262,642	
Ostali ukupni rezultat	715,830	87,853	
Ukupni rezultat	3,023,024	350,495	
Dobit koja pripada učešćima bez prava kontrole	807,518	97,973	905,491
Ostali ukupni rezultat koji pripada učešćima bez prava kontrole	250,540	15,611	266,151
Novčani priliv/(odliv) iz poslovnih aktivnosti	3,270,510	(58,774)	
Novčani odliv iz aktivnosti investiranja	(1,779,389)	(264,742)	
Novčani (odliv)/priliv iz aktivnosti finansiranja	(246,278)	396,891	
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	1,244,843	73,375	

U maju 2016. godine došlo je do uvećanja kapitala zavisnog pravnog lica “mts banka” konverzijom duga Matičnog preduzeća u kapital ovog zavisnog pravnog lica i povećanja vlasničkog udela Matičnog preduzeća. Shodno tome, učešće bez prava kontrole se na dan sticanja smanjilo za RSD 72,026 hiljada.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

39. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne banke Srbije za značajne valute, korišćeni za preračun deviznih pozicija konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine u funkcionalnu valutu (RSD), su:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD</u> <u>31.12.2016.</u>
EUR	118.4727	123.4723
USD	99.1155	117.1353
BAM (KM)	60.5741	63.1304
SDR	140.6827	157.4691

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su odobreni za izdavanje od strane Nadzornog odbora Matičnog preduzeća dana XX 2018. godine i potpisani su od strane zakonskog zastupnika Matičnog preduzeća:

Predrag Ćulibrk
Generalni direktor

PREVOD

**PREDUZEĆE ZA TELEKOMUNIKACIJE
“TELEKOM SRBIJA” a.d. BEOGRAD**

**Konsolidovani finansijski izveštaji
za godinu koja se završava 31. decembra 2017.
u skladu sa
Međunarodnim standardima
finansijskog izveštavanja
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 3
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Konsolidovani izveštaj o ukupnom rezultatu	4
Konsolidovani izveštaj o finansijskoj poziciji	5
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	6
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	8 - 90

**Prevod originalnog teksta Izveštaja nezavisnog revizora
izdatog na engleskom jeziku**

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Akcionarima Preduzeća za telekomunikacije
“Telekom Srbija” a.d. Beograd**

Mišljenje

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Preduzeća za telekomunikacije “Telekom Srbija” a.d. Beograd (“Matično preduzeće”) i njegovih zavisnih pravnih lica (zajedno “Grupa”), koji obuhvataju konsolidovani izveštaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2017. godine i konsolidovani izveštaj o ukupnom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, konsolidovanu finansijsku poziciju Grupe na dan 31. decembra 2017. godine, kao i konsolidovane rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku našeg izveštaja *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe izdatim od strane Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (“IESBA Kodeks”) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo i druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za godinu završenu 31. decembra 2016. su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 29. maja 2017. godine izrazio mišljenje bez rezerve na ove finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, kada je to primenljivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korišćenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izveštavanja Grupe.

BDO d.o.o. Beograd; Matični broj 06203159; PIB 101672840

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms.

BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Preduzeća za telekomunikacije
“Telekom Srbija” a.d. Beograd (Nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je da se, u razumnoj meri, uverimo da konsolidovani finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri je visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija izvršena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije revizije uvek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz kada on postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj meri očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizorske procedure koje su prikladne za te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik od neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usled kriminalne radnje je veći nego za materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje ili zaobilazanje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Grupe.
- Vršimo procenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti računovodstvenih procena i sa njima povezanih obelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva.
- Donosimo zaključak o adekvatnosti primene načela stalnosti poslovanja od strane rukovodstva i, da li, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, postoji materijalno značajna neizvesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća obelodanjivanja navedena u konsolidovanim finansijskim izveštajima, ili da modifikujemo naše mišljenje, ako su takva obelodanjivanja neadekvatna. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu prouzrokovati da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, kao i da li konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim se postiže istinita i objektivna prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnim aktivnostima u okviru Grupe radi izražavanja mišljenja o konsolidovanim finansijskim izveštajima. Odgovorni smo za usmeravanje, nadzor i vršenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizorsko mišljenje.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

**Akcionarima Preduzeća za telekomunikacije
“Telekom Srbija” a.d. Beograd (Nastavak)**

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Beograd, XX. 2018. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

BDO d.o.o.
Beograd

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.
U RSD hiljada

	<u>Napomena</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
PRIHODI OD PRODAJE	7	119,295,546	120,772,349
OSTALI POSLOVNI PRIHODI	8	4,397,435	5,072,612
POSLOVNI RASHODI			
Troškovi zarada, uključujući poreze i doprinose	9	(20,192,762)	(20,131,038)
Troškovi operatora	10	(11,775,815)	(13,851,864)
Troškovi materijala i održavanja	11	(21,415,574)	(20,914,420)
Troškovi amortizacije	12	(26,728,284)	(24,904,059)
Troškovi zakupa	13	(6,589,495)	(6,717,894)
Ostali poslovni rashodi	14	(21,893,487)	(21,889,868)
		(108,595,417)	(108,409,143)
POSLOVNA DOBIT		15,097,564	17,435,818
FINANSIJSKI REZULTAT, NETO			
Finansijski prihodi	15	3,994,989	2,037,436
Finansijski rashodi	16	(2,562,747)	(2,782,054)
		1,432,242	(744,618)
Učešće u gubitku pridruženih pravnih lica		(17,373)	(43,174)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA		16,512,433	16,648,026
Porez na dobit, neto	17	(1,775,623)	(1,697,549)
NETO DOBIT ZA GODINU		14,736,810	14,950,477
(Gubici)/dobici od hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, neto		(13,126)	18,376
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta		(4,176,544)	1,435,935
Ostali ukupan rezultat, umanjen za poreze		(4,189,670)	1,454,311
UKUPAN REZULTAT ZA GODINU		10,547,140	16,404,788
Neto dobit koja pripada:			
Vlasnicima Grupe		13,767,816	14,044,986
Učešćima bez prava kontrole		968,994	905,491
		14,736,810	14,950,477
Ukupan rezultat koji pripada:			
Vlasnicima Grupe		10,311,254	15,233,146
Učešćima bez prava kontrole		235,886	1,171,642
		10,547,140	16,404,788
ZARADA PO AKCIJI U RSD	27/VI		
Osnovna zarada po akciji		17.21	17.56
Umanjena zarada po akciji		17.21	17.56

Napomene na stranama od 8 do 90 čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su odobreni za izdavanje od strane Nadzornog odbora Matičnog preduzeća dana XX. XX 2018. godine i potpisani su u ime rukovodstva Matičnog preduzeća od strane:

Predrag Ćulibrk
Generalni direktor

Prof. dr Milenko Dželetović
Izvršni direktor za finansije

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
Na dan 31. decembra 2017. godine
U RSD hiljada

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja i goodwill	18	67,598,391	70,238,835
Nekretnine, postrojenja i oprema	19	129,268,678	131,429,189
Avansi za stalnu imovinu	20	1,201,568	654,648
Ulaganje u pridružena pravna lica		-	86,357
Ostala dugoročna finansijska sredstva	21	6,309,264	5,560,721
Odložena poreska sredstva	17(c)	5,802,473	6,104,501
		<u>210,180,374</u>	<u>214,074,251</u>
Obrtna imovina			
Zalihe	22	6,437,679	7,142,169
Stalna sredstva namenjena prodaji		7,123	5,909
Potraživanja i ostala obrtna imovina	23	25,675,829	22,829,453
Potraživanja za više plaćen porez na dobit		388,071	577,226
Unapred plaćeni troškovi i ostala aktivna vremenska razgraničenja	24	6,257,900	7,026,001
Unapred obračunati prihodi	25	1,309,041	1,014,193
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	26	9,346,642	8,732,416
		<u>49,422,285</u>	<u>47,327,367</u>
UKUPNA AKTIVA		<u>259,602,659</u>	<u>261,401,618</u>
KAPITAL I OBAVEZE			
Kapital vlasnika Grupe			
	27		
Akcijski kapital		100,000,000	100,000,000
Ostali kapital		8,588	8,588
Rezerve		1,880,719	1,891,362
Rezerve po osnovu preračuna valuta		21,699,391	25,145,310
Otkupljene sopstvene akcije		(39,961,788)	(39,961,788)
Neraspoređena dobit		65,343,708	62,583,629
		<u>148,970,618</u>	<u>149,667,101</u>
Učešća bez prava kontrole	38	<u>17,531,539</u>	<u>18,542,230</u>
Ukupan kapital		<u>166,502,157</u>	<u>168,209,331</u>
Dugoročna rezervisanja i obaveze			
Kredit i zajmovi	28	34,145,879	32,209,557
Obaveze iz poslovanja		2,717	1,917
Odloženi prihodi	29	443,299	559,653
Obaveze za primanja zaposlenih i ostala rezervisanja	30	2,132,106	2,068,552
Odložene poreske obaveze	17(c)	1,315,160	1,520,117
		<u>38,039,161</u>	<u>36,359,796</u>
Kratkoročne obaveze			
Kredit i zajmovi	28	23,275,871	22,096,678
Obaveze iz poslovanja	31	21,665,188	24,466,894
Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja	32	10,115,543	10,268,258
Obaveze za porez na dobit		4,739	661
		<u>55,061,341</u>	<u>56,832,491</u>
UKUPAN KAPITAL I OBAVEZE		<u>259,602,659</u>	<u>261,401,618</u>

Napomene na stranama od 8 do 90 čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

U RSD hiljada

	Vlasnici Grupe							Učešća bez prava kontrole	UKUPAN KAPITAL
	Akcijski kapital	Ostali kapital	Rezerve	Rezerve po osnovu preračuna valuta	Otkupljene sopstvene akcije	Neraspoređena dobit	Ukupno		
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	100,000,000	8,588	1,876,661	23,971,851	(39,961,788)	60,722,617	146,617,929	18,978,315	165,596,244
Ukupan rezultat									
Neto dobit za 2016. godinu	-	-	-	-	-	14,044,986	14,044,986	905,491	14,950,477
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>									
Dobici od hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, neto (Napomena 27/iv/)	-	-	14,701	-	-	-	14,701	3,675	18,376
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta (Napomena 27/iv/)	-	-	-	1,173,459	-	-	1,173,459	262,476	1,435,935
Ukupan rezultat za 2016. godinu	-	-	14,701	1,173,459	-	14,044,986	15,233,146	1,171,642	16,404,788
Transakcije sa vlasnicima Grupe, priznate direktno na kapital									
Dividende	-	-	-	-	-	(12,256,000)	(12,256,000)	(1,535,701)	(13,791,701)
Promene na učešću bez prava kontrole	-	-	-	-	-	72,026	72,026	(72,026)	-
Transakcije sa vlasnicima Grupe, priznate direktno na kapital	-	-	-	-	-	(12,183,974)	(12,183,974)	(1,607,727)	(13,791,701)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	100,000,000	8,588	1,891,362	25,145,310	(39,961,788)	62,583,629	149,667,101	18,542,230	168,209,331
Ukupan rezultat									
Neto dobit za 2017. godinu	-	-	-	-	-	13,767,816	13,767,816	968,994	14,736,810
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>									
Gubici od hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, neto (Napomena 27/iv/)	-	-	(10,643)	-	-	-	(10,643)	(2,483)	(13,126)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta (Napomena 27/iv/)	-	-	-	(3,445,919)	-	-	(3,445,919)	(730,625)	(4,176,544)
Ukupan rezultat za 2017. godinu	-	-	(10,643)	(3,445,919)	-	13,767,816	10,311,254	235,886	10,547,140
Transakcije sa vlasnicima Grupe, priznate direktno na kapital									
Dividende (Napomena 27/vi/)	-	-	-	-	-	(11,013,680)	(11,013,680)	(1,396,243)	(12,409,923)
Sticanje/promene na učešću bez prava kontrole	-	-	-	-	-	5,943	5,943	149,666	155,609
Transakcije sa vlasnicima Grupe, priznate direktno na kapital	-	-	-	-	-	(11,007,737)	(11,007,737)	(1,246,577)	(12,254,314)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	100,000,000	8,588	1,880,719	21,699,391	(39,961,788)	65,343,708	148,970,618	17,531,539	166,502,157

Napomene na stranama od 8 do 90 čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.
U RSD hiljada

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Dobit pre oporezivanja	16,512,433	16,648,026
<i>Usaglašavanje dobiti pre oporezivanja:</i>		
Amortizacija	26,728,284	24,904,059
Prodaja i rashodovanje stalne imovine, neto	161,160	306,691
Prodaja i rashodovanje zaliha, neto	256,458	237,714
Finansijski (prihodi)/rashodi, neto	(1,432,242)	744,618
Ispravke vrednosti i otpisi potraživanja i kratkoročnih i dugoročnih finansijskih plasmana, neto	906,339	1,522,335
Ukidanje razgraničenih prihoda od poklona	(143,495)	(340,682)
Dugoročna primanja zaposlenih, neto	151,774	99,505
<i>Promena na:</i>		
Potraživanjima od prodaje i datim avansima	(1,970,784)	(1,902,840)
Ostalim kratkoročnim sredstvima i unapred plaćenim troškovima	478,058	227,048
Zalihama	684,999	35,490
Obavezama prema dobavljačima	(2,800,906)	5,029,706
Ostalim kratkoročnim obavezama i razgraničenjima	3,136,049	(8,291,836)
Odloženim prihodima	(116,354)	(154,610)
Primanjima zaposlenih	87,158	52,823
	<u>42,638,931</u>	<u>39,118,047</u>
Plaćeni rashodi kamata	(1,089,603)	(1,603,480)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	41,549,328	37,514,567
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja	(26,529,925)	(25,398,513)
Dokapitalizacija/osnivanje pridruženih preduzeća	-	(101,721)
Isplate stambenih kredita zaposlenima	(35,792)	(36,574)
Otplate stambenih kredita datih zaposlenima	142,612	167,059
Dokapitalizacija zavisnog pravnog lica mts banka a.d. od strane manjinskog akcionara	91,674	-
Trošak sticanja, umanjen za stečenu gotovinu	(453,141)	-
Isplata manjinskim akcionarima zavisnog pravnog lica Logosoft d.o.o.	(565,436)	-
Prilivi po osnovu kamata	588,727	706,054
Povećanje depozita i ostalih finansijskih sredstava (Odobreni)/otplate krediti i potraživanja	(641,683)	(366,170)
	(1,604,638)	1,216,466
Prilivi od prodaje opreme	5,319	58,295
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(29,002,283)	(23,755,104)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Neto prilivi/(odlivi) po osnovu kredita i zajmova/depozita	562,780	(8,047,093)
Isplaćene dividende	(12,495,599)	(14,107,253)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(11,932,819)	(22,154,346)
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	614,226	(8,394,883)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	8,732,416	17,127,299
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine (Napomena 26)	9,346,642	8,732,416

Napomene na stranama od 8 do 90 čine sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.**Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

---

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Javno preduzeće PTT saobraćaja "Srbija", Beograd ("JP PTT") je dana 23. maja 1997. godine osnovalo Preduzeće za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d. Beograd ("Matično preduzeće" ili "Telekom Srbija") i tom prilikom predalo Matičnom preduzeću sva sredstva telekomunikacija, isključujući nekretnine i određena druga sredstva i obaveze. Matično preduzeće je registrovano 29. maja 1997. godine.

Matično preduzeće je akcionarsko društvo osnovano na neodređeno vreme.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", br. 36 od 27. maja 2011. i br. 99 od 27. decembra 2011. godine), Skupština akcionara Matičnog preduzeća je 2012. godine usvojila Statut kojim se utvrđuje da su organi upravljanja Matičnog preduzeća: Skupština, Nadzorni odbor i Izvršni odbor.

Osnovna delatnost Matičnog preduzeća i njegovih zavisnih pravnih lica (zajedno "Grupa") je pružanje telekomunikacionih usluga, od kojih su najznačajnije usluge domaćeg i međunarodnog telefonskog saobraćaja, fiksne telefonske usluge, mobilne telefonske usluge, tranzitiranje međunarodnog saobraćaja, prenos podataka, zakup linija, usluge na celom mrežnom području, dodatne usluge u oblasti mobilne i fiksne telefonije, internet i multimedijalne usluge, ICT i usluge na tržištu virtuelnih mobilnih operatora. Grupa takođe pruža usluge u oblasti zakupa, izgradnje i upravljanja telekomunikacionom infrastrukturom. Pored toga, Grupa posluje u bankarskom sektoru i pruža finansijske usluge.

Matično preduzeće poseduje licencu za mobilnu telefoniju (GSM/GSM1800 i UMTS/IMT-2000) od 2006. godine, čije je važenje produženo za narednih 10 godina u julu 2016. godine. U 2007. godini Matično preduzeće je obnovilo licencu za fiksnu telefoniju. Od 2009. godine Matično preduzeće poseduje licencu za fiksni bežični pristup (CDMA). Od marta 2015. godine Matično preduzeće poseduje dozvolu za 4G tehnologiju (1800 MHz). U januaru 2016. godine Matično preduzeće je dobilo pojedinačnu dozvolu za korišćenje radio-frekvencija u radiofrekvencijskom opsegu 721-821/832-862 MHz uz period važenja od 10 godina.

U skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama ("Službeni glasnik RS", br. 44 od 30. juna 2010. godine), Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge ("RATEL" ili "Agencija") je definisala sedam tržišta u Srbiji, koja podležu prethodnoj regulaciji u 2017. godini.

Različite obaveze su nametnute operatoru u zavisnosti od tržišta na kome je proglašen za operatora sa značajnom tržišnom snagom. Između ostalih, propisane su sledeće obaveze: objavljivanje određenih podataka u formi standardne ponude, nediskriminatorско postupanje, omogućavanje pristupa i korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava, kontrola cena, primena troškovnog računovodstva, zabrana obračunavanja prekomernih cena, tarifna kontrola, itd.

Matično preduzeće je proglašeno za operatora sa značajnom tržišnom snagom na svim regulisanim tržištima u 2017. godini.

Sedište Matičnog preduzeća je u Beogradu, Takovska 2, Srbija.

Grupa je na dan 31. decembra 2017. godine imala 11,939 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 12,227 zaposlenih). Od navedenog broja, u Matičnom preduzeću je bilo 7,829 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 8,059 zaposlenih), a u zavisnim pravnim licima 4,110 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 4,168 zaposlenih).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31. decembra 2017. su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

Matično preduzeće sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa MSFI na osnovu principa korporativnog upravljanja s obzirom na to da ne postoji zakonska obaveza za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Konsolidovani finansijski izveštaji su odobreni od strane Nadzornog odbora Matičnog preduzeća dana XX. XX 2018. godine.

U sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja primenjene su značajne računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 5.5.

3. FUNKCIONALNA I IZVEŠTAJNA VALUTA

Funkcionalna i izveštajna valuta Grupe je dinar (RSD). Konsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u RSD hiljada, osim ako drugačije nije naznačeno.

4. KORIŠĆENJE PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na iskazivanje vrednosti imovine i obaveza i obelodanjivanje potencijalne imovine i obaveza na datum izveštavanja, kao i prihoda i rashoda u izveštajnom periodu.

Ove procene i sa njima povezane pretpostavke su zasnovane na informacijama dostupnim na datum izveštavanja. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od takvih procena. Procene i povezane pretpostavke se kontinuirano preispituju, a izmene u procenama se priznaju prospektivno.

Procene i pretpostavke za koje postoji značajan rizik da mogu rezultirati u materijalno značajnim korekcijama knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u narednom izveštajnom periodu razmotrene su u nastavku.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KORIŠĆENJE PROCENA I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

<u>Opis procene</u>	<u>Napomena</u>	<u>Vrsta obelodanjene informacije</u>
Obezvredenje stalne imovine i goodwill-a	5.5.15(a), 18, 19	Ključne pretpostavke korišćene u određivanju nadoknadive vrednosti
Korisni vek nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	5.5.11.	Korisni vek i metod amortizacije, rezidualna vrednost
Ispravka vrednosti zajmova i potraživanja	5.5.13.1, 21, 23	Metodologija korišćena za utvrđivanje nadoknadive vrednosti
Porez na dobit	5.5.19(a), 17	Pretpostavke korišćene za obračun odloženih poreskih sredstava i obaveza, transferne cene
Primanja zaposlenih	5.5.18, 30	Diskontne stope, rast zarada, očekivani prosečni životni vek
Rezervisanja	5.5.17, 30	Pretpostavke koje predstavljaju osnov za rezervisanja za sudske sporove
Prihodi	5.5.1, 7	Raspodela prihoda na svaku odvojivu komponentu ponuđenog paketa na osnovu njegove relativne fer vrednosti
Ispravka vrednosti zaliha sa sporijim obrtom	5.5.12, 22	Metodologija korišćena u određivanju neto prodajne vrednosti zaliha

Kada pojedinačna transakcija nije obuhvaćena bilo kojim standardom ili tumačenjem, rukovodstvo koristi procene da bi razvilo i primenilo računovodstvenu politiku koja će rezultirati u relevantnim i pouzdanim informacijama, u smislu da konsolidovani finansijski izveštaji:

- verno predstavljaju finansijsku poziciju, finansijske rezultate i tokove gotovine Grupe;
- odražavaju ekonomsku suštinu transakcija;
- su neutralni;
- su oprezni; i
- su potpuni po svim materijalno značajnim pitanjima.

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

5.1. OSNOVE ODMERAVANJA

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa konceptom istorijskog troška, osim finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju koja su iskazana po fer vrednosti.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom) koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

Na dan 31. decembra 2017. godine kratkoročne obaveze Grupe su veće od obrtne imovine za RSD 5,639,056 hiljada. Grupa ulaže napore da poboljša tržišnu poziciju u zemljama u kojima posluje putem ponude raznovrsnih konvergentnih usluga i modernizacije mreže.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.1. OSNOVE ODMERAVANJA (Nastavak)

Grupa kontinuirano posluje sa neto dobitkom, detaljno prati likvidnost i dospeće obaveza. Uz solidnu naplatu potraživanja, ostvaruje dovoljno novčanih priliva iz poslovnih aktivnosti i blagovremeno izmiruje svoje obaveze. U slučaju potrebe, na raspolaganju ima eksterne izvore finansiranja.

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa raspolaže nepovučenim kreditnim linijama u iznosu od EUR 45 miliona, po osnovu finansijskih kredita sa UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd i Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, kao što je obelodanjeno u Napomenama 6.2. i 34(b).

Rukovodstvo smatra da će navedena sredstva zajedno sa očekivanim prilivima iz poslovnih aktivnosti biti dovoljna da Grupa ispuni svoje ugovorne obaveze u 2018. godini.

5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE

Zavisna pravna lica su pravna lica kontrolisana od strane Grupe. Grupa ima kontrolu nad pravnim licem u kome ima učešće u kapitalu kada ima izloženosti ili pravo na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u kapitalu i kada ima mogućnost da utiče na te prinose kroz svoju moć nad pravnim licem u koje je uloženo. Zavisna pravna lica se u celosti konsoliduju od dana kada se kontrola prenese na Grupu, a isključuju iz konsolidacije od dana kada navedena kontrola prestane.

Grupa ima učešće u vlasništvu sledećih zavisnih i pridruženih pravnih lica na dan 31. decembra 2017. godine:

<u>Naziv zavisnog/pridruženog pravnog lica</u>	<u>% učešća</u>
“Telekom Srpske” a.d. Banja Luka, Republika Srpska	65%
“Mtel” d.o.o. Podgorica, Crna Gora	83%
“Telus” a.d. Beograd, Srbija	100%
“TS:NET” B.V. Amsterdam, Holandija	100%
“HD-WIN” d.o.o. Beograd, Srbija	51%
“mts banka” a.d. Beograd, Srbija	82%
“mts” d.o.o. Kosovska Mitrovica, Srbija	100%
“GO4YU” d.o.o. Beograd, Srbija	84%
“Yunet International” d.o.o. Beograd, Srbija	81%
“mts AntenaTV” d.o.o. Beograd, Srbija	50%

S obzirom da su Matično preduzeće i zavisno pravno lice “Telekom Srpske” vlasnici 51%, odnosno 49% kapitala zavisnog pravnog lica “Mtel”, efektivna stopa za konsolidaciju zavisnog pravnog lica “Mtel” iznosi 83%.

Finansijski izveštaji Matičnog preduzeća i zavisnih pravnih lica korišćeni u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja sačinjeni su na isti izveštajni datum. Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su sastavljeni korišćenjem uniformnih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje.

Sve transakcije između preduzeća, salda i svi nerealizovani prihodi i rashodi po osnovu međusobnih transakcija su eliminisani prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE (Nastavak)**

Metod sticanja je primenjen za računovodstveno obuhvatanje sticanja zavisnih pravnih lica kada je Grupa stekla kontrolu.

Trošak sticanja zavisnog pravnog lica odmerava se kao fer vrednost datih sredstava, emitovanih hartija od vrednosti i obaveza nastalih ili preuzetih na dan preuzimanja uvećan za troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju.

Sredstva koja su stečena kupovinom zavisnog pravnog lica i koja se pojedinačno mogu identifikovati, kao i stvarne i potencijalne preuzete obaveze u poslovnoj kombinaciji, inicijalno su odmereni po fer vrednosti na dan sticanja, bez obzira na obim učešća bez prava kontrole. Iznos viška troška sticanja iznad fer vrednosti udela Grupe u stečenoj neto imovini zavisnih pravnih lica koja se mogla identifikovati evidentiran je kao goodwill. Testiranje obezvređenja goodwill-a se vrši godišnje. Dobit prilikom sticanja se priznaje u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu u momentu sticanja. Transakcioni troškovi se priznaju u momentu nastanka. Trošak sticanja ne uključuje iznose koji su rezultat prethodnih međusobnih transakcija. Takvi iznosi se priznaju u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

Dana 5. aprila 2017. godine u Agenciji za privredne registre registrovano je povećanje procentualnog iznosa vlasništva Matičnog preduzeća u kapitalu pridruženog pravnog lica "GO4YU" sa 50% na 75.25% bez dodatnog uloga, s obzirom da drugi vlasnik nije uplatio svoj srazmerni deo po osnovu dokapitalizacije iz jula 2016. godine. Pored toga, dana 26. aprila 2017. godine na osnovu odluka statutarnih organa Matičnog preduzeća izvršena je dokapitalizacija zavisnog pravnog lica "GO4YU" u iznosu od RSD 100,642 hiljade, čime je vlasnički udeo povećan na 83.57%.

Dana 8. maja 2017. godine Matično preduzeće je isplatilo kupoprodajnu cenu u iznosu od RSD 375,603 hiljade za 62.222% učešća u kapitalu pravnog lica "Yunet International". Pored toga, dana 31. oktobra 2017. godine Matično preduzeće je potpisalo ugovor o prenosu udela drugih vlasnika (fizičkih lica) ovog zavisnog pravnog lica na Matično preduzeće. Na ovaj način Matično preduzeće je steklo dodatnih 18.998% učešća u kapitalu i isplatilo kupoprodajnu cenu dana 21. decembra 2017. godine u iznosu od RSD 111,107 hiljada tako da vlasnički udeo Matičnog preduzeća iznosi 81.22%.

Dana 6. juna 2017. godine na osnovu odluke statutarnih organa Matičnog preduzeća izvršena je dokapitalizacija zavisnog pravnog lica "mts banka" u iznosu od RSD 244,464 hiljade kupovinom 1,365,720 komada akcija. Takođe, dana 25. oktobra 2017. godine Matično preduzeće je izvršilo dokapitalizaciju Banke kupovinom 1,334,112 komada akcija u iznosu od RSD 238,806 hiljada, čime je vlasnički udeo povećan na 82.45%.

Na osnovu odluke statutarnih organa Matičnog preduzeća dana 28. decembra 2017. godine izvršeno je povećanje osnovnog kapitala zavisnog pravnog lica "mts" d.o.o. ulogom u novcu u iznosu od RSD 236,903 hiljade.

Učešće bez prava kontrole

Učešće bez prava kontrole se odmerava proporcionalno učešću u identifikovanoj neto imovini zavisnog pravnog lica na datum njegovog sticanja. Promene učešća Grupe u zavisnom pravnom licu koje ne dovode do gubitka kontrole se evidentiraju u okviru kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE (Nastavak)*****Gubitak kontrole***

Kada Grupa izgubi kontrolu nad zavisnim pravnom licem, prestaje da priznaje njegova sredstva i obaveze, kao i učešće bez prava kontrole i ostale komponente kapitala. Dobit ili gubitak nastao tom prilikom se priznaje u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu. Preostalo učešće u bivšem zavisnom pravnom licu se odmerava po fer vrednosti kada dođe do gubitka kontrole.

Zajedničko ulaganje

Grupa ima zajednička ulaganja u pridružena pravna lica. Zajedničko ulaganje predstavlja aranžman u kome Grupa ima zajedničku kontrolu nad preduzećem i ima pravo na neto stečenu imovinu više nego prava nad imovinom i obavezama pridruženog pravnog lica. Pridruženo pravno lice se računovodstveno obuhvata metodom udela. Ulaganje se inicijalno priznaje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje transakcione troškove. Nakon početnog priznavanja, u konsolidovanim finansijskim izveštajima priznaje se učešće Grupe u rezultatu i ostalom ukupnom rezultatu pridruženog pravnog lica, sve do momenta gubitka značajnog uticaja ili zajedničke kontrole.

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA**(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017.***

Primena sledećih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena i dopuna postojećih standarda, koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017. nije imala za rezultat značajnije promene računovodstvenih politika, niti efekat na priložene konsolidovane finansijske izveštaje:

- Izmena MRS 7 "Izveštaj o tokovima gotovine" - Inicijativa za obelodanjivanje. Izmena u MRS 7 pojašnjava da entitet treba da obezbedi obelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da vrednuju/procene promene u obavezama proizašlim iz finansijskih aktivnosti.
- Izmene MRS 12 "Porezi na dobit" - Priznavanje odloženih poreskih sredstava za neiskorišćene gubitke. Izmene u MRS 12 pojašnjavaju sledeće aspekte:
  - Nerealizovani gubici po dužničkim instrumentima odmereni po fer vrednosti i vrednovani po nabavnoj vrednosti za poreske svrhe rezultiraju u odbitnim privremenim razlikama bez obzira da li imalac dužničkog instrumenta očekuje da nadoknadi knjigovodstveni iznos dužničkog instrumenta putem prodaje ili korišćenja.
  - Knjigovodstvena vrednost sredstva ne ograničava procenu verovatnog budućeg oporezivog dobitka.
  - Procene za buduće oporezive dobitke isključuju poreske odbitke koji su rezultat ukidanja odbitnih privremenih razlika.
  - Entitet procenjuje odloženo poresko sredstvo u kombinaciji sa ostalim odloženim poreskim sredstvima. Tamo gde poreski propisi (zakon) ograničavaju korišćenje poreskih gubitaka, entitet treba da proceni odloženo poresko sredstvo u kombinaciji sa drugim odloženim poreskim sredstvima iste vrste.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(a) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2017. (Nastavak)**

- Godišnje unapređenje MSFI "Ciklus 2014-2016" - MSFI 12. Izmena MSFI 12 "Obelodanjivanje ulaganja u druge entitete" objašnjava delokrug standarda, navodeći da se zahtevi o obelodanjivanju u standardu primenjuju na ulaganja entiteta koja su klasifikovana kao ona koja se drže za prodaju, distribuciju ili kao ulaganja u poslovanje koje se obustavlja u skladu sa MSFI 5 "Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja".

Ove izmene nemaju uticaj na priznata sredstva, obaveze i ukupan rezultat Grupe.

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je objavio značajan broj novih i izmenjenih standarda i IFRIC tumačenja, koji nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2017. godine. Oni nisu ranije usvojeni, a Grupa namerava da ih usvoji kada stupe na snagu. Najznačajniji od ovih standarda su:

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i MSFI 15 "Prihodi iz ugovora sa klijentima" (oba na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine); i
  - MSFI 16 "Lizing" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- **MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (revidirane verzije u 2009, 2010, 2013. i 2014. godini)**

MSFI 9 "Finansijski instrumenti", koji se primenjuje za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, zamenjuje MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje". MSFI 9 uključuje revidirane smernice u vezi sa klasifikacijom i vrednovanjem finansijskih instrumenata, kao i novi model očekivanog kreditnog gubitka u cilju odmeravanja obezvređenja finansijskog sredstva i nove opšte zahteve računovodstva hedžinga. U njemu se takođe nastavljaju smernice u vezi sa priznavanjem i prestankom priznavanja iz MRS 39. Novi standard sadrži zahteve u sledećim oblastima:

- **Klasifikacija i vrednovanje:** MSFI 9 obuhvata tri osnovne kategorije za vrednovanje finansijskih sredstava: po amortizovanoj vrednosti, po fer vrednosti kroz bilans uspeha (ukupan rezultat) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Standard eliminiše postojeće kategorije sredstava po MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva se klasifikuju u skladu sa poslovnim modelom u okviru koga se drže i karakteristikama njihovih ugovorenih novčanih tokova. Finansijske obaveze se klasifikuju na način zahtevan i u MRS 39, ali postoje razlike u zahtevima koji se primenjuju na vrednovanje obaveza prouzrokovano sopstvenim kreditnim rizikom entiteta.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)****- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)**

- **Obezvredjenje (ispravka vrednosti):** Revidirana verzija MSFI 9 iz 2014. godine uvodi model "očekivanog kreditnog gubitka" za merenje obezvređenja (umanjenja vrednosti) finansijskih sredstava, tako da više nije neophodno da se desi događaj koji ukazuje na postojanje gubitka kako bi gubitak po osnovu obezvređenja bio priznat.
- **Računovodstvo zaštite od rizika (računovodstvo hedžinga):** Standard uvodi nov model računovodstva hedžinga koji je bliže povezan sa internim praksama upravljanja rizicima entiteta kod zaštite izloženosti finansijskim i nefinansijskim rizicima.
- **Prestanak priznavanja:** Zahtevi za prestankom priznavanja finansijskih sredstava i obaveza su preuzeti iz MRS 39.

Analiza uticaja MSFI 9

Na osnovu analize finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2017. godine, a imajući u vidu činjenice i okolnosti koje postoje na taj dan, rukovodstvo je procenilo efekat primene MSFI 9 na konsolidovane finansijske izveštaje.

Finansijska sredstva i obaveze Grupe obuhvataju potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu odobrenih kredita, ostala kratkoročna i dugoročna potraživanja, obaveze prema dobavljačima, kredite, zajmove i depozite, kao i druge obaveze iz poslovanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i zadovoljavaju nove kriterijume predviđene MSFI 9 (test poslovnog modela i karakteristike ugovorenih novčanih tokova) za vrednovanje po amortizovanoj vrednosti. Izuzev hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, Grupa u konsolidovanom izveštaju o finansijskoj poziciji nema sredstava i obaveza koja se vode po fer vrednosti. Shodno tome, finansijska sredstva i obaveze će uglavnom nastaviti da se vrednuju na istoj osnovi kao što je trenutno usvojeno u skladu sa MRS 39. Navedene hartije od vrednosti će se u skladu sa MSFI 9 klasifikovati kao finansijska sredstva koja se naknadno mere kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI). Efekti promena njihove fer vrednosti će biti priznati preko ostalog rezultata (na računima u okviru kapitala), osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva.

Novi model obezvređenja na bazi "očekivanog kreditnog gubitka" će se primenjivati na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI).

Finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti (Napomene 21 i 23) će biti predmet obezvređenja u skladu sa zahtevima MSFI 9. Grupa će primeniti model "očekivanog kreditnog gubitka" kada bude obračunavala ispravku vrednosti potraživanja od kupaca, kredita i ostalih potraživanja. U primeni MSFI 9 Grupa mora da razmatra verovatnoću nastanka neizvršenja obaveze ("default") tokom očekivanog ugovorenog roka trajanja finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja tog sredstva, što zahteva veći stepen prosuđivanja zbog potrebe razmatranja budućih ekonomskih uslova u proceni odgovarajućih iznosa ispravke vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)****- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (Nastavak)****Analiza uticaja MSFI 9 (Nastavak)**

Grupa namerava da primeni "pojednostavljeni pristup" u priznavanju životnih ("lifetime") gubitaka za celokupni period trajanja finansijskog sredstva za potraživanja od kupaca (dugoročna i kratkoročna) i ostala potraživanja koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja, korišćenjem tzv. matrice ispravke vrednosti gde su potraživanja grupisana na bazi različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka.

S obzirom da MSFI 9 ne dozvoljava praktične izuzetke za interkompanijske kredite/potraživanja, kredite date ključnom rukovodećem osoblju i povezanim licima, Grupa će za kredite date zaposlenima i rukovodstvu, kao i povezanim pravnim licima, primeniti "puni model očekivanog kreditnog gubitka" (i povezana obelodanjivanja) u tri nivoa koji zahteva priznavanje 12-mesečnih očekivanih gubitaka pri inicijalnom priznavanju ovih finansijskih sredstava (Nivo 1), kao i životnih očekivanih kreditnih gubitaka (Nivo 2 i Nivo 3) kada dođe od značajnog porasta kreditnog rizika zajmoprimca. Isti model obezvređenja biće primenjen i na finansijska sredstva zavisnog pravnog lica "mts banka".

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, ukupan procenjeni efekat prve primene MSFI 9 nije materijalno značajan. Analizom za grupu potraživanja po osnovu pruženih telekomunikacionih usluga privatnim i poslovnim korisnicima Matičnog preduzeća u Srbiji, procenjeni efekat smanjenja ispravke vrednosti (obezvređenja) ovih potraživanja u odnosu na važeću računovodstvenu politiku, za koji bi bila uvećana neraspoređena dobit na dan 1. januara 2018. godine iznosi RSD 26 miliona. Na osnovu analize finansijskih sredstava zavisnog pravnog lica "mts banka", ukupan procenjeni efekat prve primene MSFI 9, za koji bi bila uvećana neraspoređena dobit iznosi RSD 12 miliona i rezultat je smanjenja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos.

Navedene procene su preliminarne, s obzirom da su u toku aktivnosti implementacije ovog standarda u članicama Grupe. Konačan efekat primene MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine može se razlikovati od procenjenog usled sledećih ključnih činjenica:

- MSFI 9 zahteva da preduzeća izmene interne procese, akta i interne kontrole, a promene istih su i dalje u toku;
- novi sistem za obračun obezvređenja finansijskih sredstava, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije i eventualnih izmena/dorada/poboljšanja; i
- nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene, mogu biti predmet određenih izmena, do momenta finalizacije prvih narednih konsolidovanih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

Rukovodstvo u ovom trenutku ne očekuje izmene u vezi sa novim zahtevima računovodstva zaštite od rizika, s obzirom da ne primenjuje računovodstvo hedžinga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*****- MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima”**

MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima” se primenjuje za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Njime se zamenjuju postojeće smernice u vezi sa priznavanjem prihoda, uključujući MRS 18 “Prihodi”, MRS 11 “Ugovori o izgradnji” i povezana tumačenja standarda.

MSFI 15 obezbeđuje sveobuhvatni model za priznavanje prihoda na bazi principa pet koraka koji se primenjuje na sve ugovore sa kupcima. Pet koraka u ovom modelu su:

- identifikovanje ugovora sa kupcem;
- identifikovanje obaveze izvršenja u ugovoru (jedinstvene činidbene obaveze isporuke dobara/pružanja usluga);
- određivanje cene transakcije;
- alociranje cene transakcije na obaveze izvršenja u ugovoru; i
- priznavanje prihoda kada (ili ako) entitet zadovolji obaveze izvršenja.

Standard daje smernice za teme kao što su momenat priznavanja prihoda, računovodstveno obuhvatanje varijabilnih naknada, troškovi izvršenja ili dobijanja ugovora i druga povezana pitanja. MSFI 15 takođe uvodi i nove zahteve u pogledu prezentacije i obelodanjivanja.

Shodno odredbama standarda, entitet priznaje prihod kada (ili ako) ispuni ugovornu obavezu u pogledu prenosa robe ili usluge kupcu. Roba ili usluge smatraju se prenetim kada kupac stekne kontrolu nad njima. Ugovorna obaveza može da bude ispunjena, odnosno prihod priznat tokom vremenskog perioda pružanja usluge ili u trenutku isporuke robe kupcu.

Prilikom prelaska na primenu ovog standarda moguće je izabrati dva pristupa:

- potpuna retrospektivna primena u okviru koje se MSFI 15 primenjuje na svaki prethodni izveštajni period, pri čemu se uporedni podaci koriguju; ili
- metod kumulativnog efekta u okviru koga se kumulativni efekat prve primene standarda priznaje kao korekcija neraspoređene dobiti na dan 1. januara 2018. godine, pri čemu se uporedni podaci ne koriguju.

Analiza uticaja MSFI 15

Matično preduzeće je pokrenulo projekat implementacije MSFI 15 tokom 2017. godine i isti se redovno prati od strane rukovodstva. Projekat je u fazi pripreme za implementaciju softverske podrške. Analiza uticaja prve primene ovog standarda je takođe u toku i u drugim članicama Grupe.

Primena MSFI 15 od 1. januara 2018. godine će imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje u domenu prihoda iz ugovora sa kupcima. Na osnovu analize postojećih ugovora sa kupcima na dan 31. decembra 2017. godine i prihoda Grupe u 2017. godini, rukovodstvo je procenilo efekat primene MSFI 15 na konsolidovane finansijske izveštaje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*****- MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima” (Nastavak)****Analiza uticaja MSFI 15 (Nastavak)**

U slučaju ugovora sa više elemenata (kao što su postpaid ugovori sa uređajem) u kojima se roba unapred isporučuje po povlašćenoj ceni, veći deo ukupne naknade pripada komponenti ugovora koja se isporučuje unapred (mobilni aparat), istovremeno smanjujući preostali prihod koji će biti priznat u budućem periodu. Ovakav princip će imati za rezultat priznavanje viših prihoda po osnovu prodaje uređaja, sa efektom na smanjenje prihoda od usluga u istom iznosu. Iako se ukupan prihod po osnovu ugovora sa korisnikom ne menja, moment priznavanja i raspodela prihoda su predmet značajnih izmena.

Priznavanje prihoda u višim iznosima (u odnosu na fakturisani iznos) u momentu prodaje uređaja, umanjujući prihode od pružanja usluga tokom ugovornog perioda, će dovesti do priznavanja ugovornih sredstava (imovine) u izveštaju o finansijskoj poziciji, koja će biti ukidana u korist potraživanja kako se usluga bude pružala.

U nekim slučajevima prihod koji se odnosi na “materijalna prava” koja se poklanjaju korisnicima (kao što je ponuda dodatnih popusta za buduće kupovine uređaja) će morati da se razgraniči na period do roka do kog korisnici koriste odobrena materijalna prava ili kada ista isteknu.

Prema novom standardu, određeni troškovi prodajnih provizija (troškovi pridobijanja korisnika) treba da se kapitalizuju i priznaju tokom procenjenog ugovornog perioda. U periodu prve primene standarda, ukupna imovina i neraspoređena dobit će biti uvećani usled kapitalizacije ugovorne imovine i troškova pridobijanja korisnika.

U procesu procene uticaja MSFI 15 rukovodstvo je takođe razmatralo i druga pitanja, kao što su nova pravila za priznavanje prihoda na bruto ili neto osnovi u zavisnosti od toga da li preduzeće ima ulogu principala ili agenta, priznavanje prihoda po osnovu unapred naplaćenih iznosa (kao što su naknade za aktivaciju i instalaciju) ili računovodstveno obuhvatanje programa lojalnosti. Novi zahtevi po ovim pitanjima neće imati materijalno značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje.

Rukovodstvo namerava da primeni metod kumulativnog efekta prilikom prelaska na MSFI 15. Ovaj metod podrazumeva da će važeći (aktivni) ugovori na dan 1. januara 2018. godine računovodstveno biti obuhvaćeni kao da su od početka važenja bili priznati u skladu sa MSFI 15.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, ukupan procenjeni efekat prve primene MSFI 15 će imati za posledicu kumulativno povećanje početnog stanja neraspoređene dobiti Grupe na dan 1. januara 2018. godine za RSD 5.7 milijardi uz istovremeno priznavanje ugovorne imovine u iznosu od RSD 5.9 milijardi i ugovornih obaveza u iznosu od RSD 0.2 milijarde.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)*****- MSFI 15 “Prihodi iz ugovora sa klijentima” (Nastavak)****Analiza uticaja MSFI 15 (Nastavak)**

Navedena procena je preliminarna, s obzirom da su u toku aktivnosti implementacije ovog standarda u članicama Grupe. Konačan efekat primene MSFI 15 na dan 1. januara 2018. godine može se razlikovati od procenjenog usled sledećih ključnih činjenica:

- MSFI 15 zahteva da preduzeća izmene interne procese, akta i interne kontrole, a promene istih su i dalje u toku;
- novi softverski modul za priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije i eventualnih izmena/dorada/poboljšanja; i
- nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene, mogu biti predmet određenih izmena, do momenta finalizacije prvih narednih konsolidovanih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

- MSFI 16 “Lizing”

MSFI 16 “Lizing”, koji stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, donosi velike promene za zakupce i imaće značajan efekat na svaki entitet koji ima materijalno značajne iznose zakupa trenutno obuhvaćene kao operativni zakupi. Nasuprot tome, računovodstveni zahtevi koji se odnose na zakupodavce su u velikoj meri preuzeti nepromenjeni iz MRS 17.

MSFI 16 određuje kako će entitet priznavati, vrednovati, prezentovati i obelodanjivati lizing. Standard obezbeđuje jedinstven model za računovodstveno obuhvatanje lizinga, zahtevajući od zakupca da prizna sredstva i obaveze za sve zakupe osim ukoliko je period zakupa 12 meseci ili kraći ili odgovarajuće sredstvo ima malu vrednost. Ključna novina za zakupce je ta da će u većini slučajeva zakup rezultirati sredstvom koje se kapitalizuje (sredstvo s “pravom korišćenja”) zajedno sa priznavanjem obaveze za odgovarajuća plaćanja zakupa, što će za posledicu imati promene ključnih finansijskih indikatora i može uticati na troškove pozajmljivanja (kamate).

Analiza uticaja MSFI 16

S obzirom da MSFI 16 stupa na snagu 1. januara 2019. godine, članice Grupe su započele određene aktivnosti u vezi sa implementacijom MSFI 16, kako bi se isti u potpunosti primenio po njegovom stupanju na snagu.

Na dan 31. decembra 2017. godine preuzete obaveze po osnovu operativnog zakupa iznose RSD 38,972,284 hiljade. Kako dosadašnji MRS 17 ne zahteva nikakvo priznavanje sredstava s “pravom korišćenja” ili obaveza za buduća plaćanja ovih zakupa, umesto toga određene informacije o preuzetim obavezama po osnovu operativnog lizinga se obelodanjuju (Napomena 34(a)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)****- MSFI 16 “Lizing” (Nastavak)****Analiza uticaja MSFI 16 (Nastavak)**

Preliminarna procena ugovora o zakupu ukazuje na to da će određeni aranžmani zadovoljiti definiciju lizinga u skladu sa MSFI 16, te će shodno tome Grupa priznati sredstvo s “pravom korišćenja” i odgovarajuću obavezu za sve takve zakupe, osim ukoliko se ne kvalifikuju kao zakupi male vrednosti ili kratkoročni zakupi po primeni MSFI 16.

Rukovodstvo smatra da će novi zahtev standarda za priznavanjem sredstava s “pravom korišćenja” i odgovarajućih obaveza imati uticaja na konsolidovane finansijske izveštaje i rezultate poslovanja Grupe u periodu njegove prve primene, jer će se za pravo korišćenja sredstva evidentirati troškovi amortizacije, a troškovi zakupa će se priznavati samo za ugovore male vrednosti i kratkoročne ugovore. Rukovodstvo takođe smatra da nije praktično obelodaniti razumnu procenu efekta prve primene MSFI 16, dok se ne završi analiza svih značajnih faktora.

Ostali standardi

Rukovodstvo procenjuje da primena sledećih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni od strane Grupe neće imati značajan uticaj na konsolidovane finansijske izveštaje u periodu njihove početne primene:

- Izmene MRS 40 “Investicione nekretnine” u vezi sa transferom/prenosom investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Godišnja unapređenja MSFI, “Ciklus 2014-2016” - MSFI 1 i MRS 28, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2016. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Izmene MSFI 2 “Plaćanja zasnovana na akcijama” - Klasifikacija i odmeravanje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” u vezi sa implementacijom MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- IFRIC 22 “Transakcije u stranoj valuti i razmatranje avansa” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- IFRIC 23 “Neizvesnosti u vezi sa tretmanom poreza na dobit” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MSFI 9 “Finansijski instrumenti” - Karakteristike avansa sa negativnom kompenzacijom (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA (Nastavak)****(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Grupe (Nastavak)****Ostali standardi (Nastavak)**

- Godišnja unapređenja MSFI, "Ciklus 2015-2017" - MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23, objavljena od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde u decembru 2017. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Izmene MRS 28 "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" - Dugoročna ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).

5.4. UPOREDNI PODACI

Uporedne podatke čine revidirani konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završila 31. decembra 2016. sastavljeni u skladu sa MSFI.

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osim izmena obelodanjenih u Napomeni 5.3(a), računovodstvene politike i procene korišćene u pripremi ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja su u skladu sa politikama i procenama primenjenim prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja za godinu koja se završila 31. decembra 2016.

5.5.1. Prihodi od prodaje

Prihodi od prodaje se iskazuju po fer vrednosti sredstava koja su primljena ili će biti primljena, umanjenoj za popuste i porez na dodatnu vrednost. Prihodi od pruženih usluga se priznaju i evidentiraju u trenutku kada su ugovorene usluge realizovane.

5.5.1.1. Prihodi od fiksne telefonije**(a) Prihodi od telefonskog saobraćaja**

Prihodi od dolaznih i odlaznih telefonskih poziva se priznaju u okviru prihoda u trenutku kada je usluga izvršena.

Prihodi od prodaje telefonskih kartica se priznaju prilikom njihovog korišćenja ili nakon isteka. Na dan izveštavanja neutrošeni saobraćaj po osnovu prodatih kartica evidentira se kao unapred naplaćeni prihod.

(b) Naknada za fiksni telefonski priključak

Naknada za telefonski priključak predstavlja nadoknadu za korišćenje telefonskih linija. Naknada se priznaje u okviru prihoda na proporcionalnoj osnovi tokom perioda pružanja usluga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.1. Prihodi od prodaje (Nastavak)**

5.5.1.1. Prihodi od fiksne telefonije (Nastavak)

(c) Prihodi od priključaka i instalacionih usluga

Prihodi od uključivanja novih pretplatnika fiksne telefonije predstavljaju prihode po osnovu fakturisane nadoknade za uključenje novih pretplatnika i troškove instalacije. S obzirom na to da se navedene kategorije mogu identifikovati kao odvojene komponente, prihodi po ovom osnovu se priznaju u periodu u kojem je korisnik priključen na mrežu.

(d) Prihodi od drugih telekomunikacionih usluga

Ovi prihodi uglavnom se odnose na usluge kao što su iznajmljivanje telefonskih kapaciteta - vodova, prenos podataka, internet i multimedijalne usluge, listing poziva, usluge govorne pošte i drugo. Navedeni prihodi se priznaju i evidentiraju u periodu u kojem je usluga izvršena.

Prihod od prodaje opreme se priznaje kada se svi značajni rizici i koristi od vlasništva nad opremom prenesu na kupca.

Prihod od iznajmljivanja telefonskih kapaciteta se priznaje proporcionalno tokom trajanja ugovora o zakupu.

Prihod od mesečnih naknada za internet i multimedijalne usluge se priznaje na proporcionalnoj osnovi tokom ugovornog perioda sa korisnikom.

5.5.1.2. Prihodi od mobilne telefonije

Prihodi od mobilne telefonije se najvećim delom odnose na prihode po osnovu prepaid i postpaid usluga, kao što su utrošeni minuti razgovora, tekstualne i multimedijalne poruke, mesečne naknade, prenos podataka, kao i prihode od prodaje mobilnih telefona i drugih usluga. Prihod od pruženih prepaid usluga (elektronske dopune) se priznaje kada je usluga pružena, i to u meri u kojoj je usluga iskorišćena. Unapred naplaćeni iznosi se razgraničavaju do momenta korišćenja ili isteka važenja usluge.

5.5.1.3. Ugovori sa više elemenata (MEA)

Za pojedine usluge u oblasti mobilne telefonije, ugovori sa više elemenata obično uključuju prodaju uređaja, naknadu za aktiviranje i ugovor o telefonskoj usluzi. Generalno, Grupa je utvrdila da se takvi ugovori dele na zasebne "računovodstvene jedinice" na osnovu utvrđenih odvojenih vrednosti za kupca za svaki pojedinačni element. Ukupan fiksni ili utvrdiv iznos ugovora se raspodeljuje na pojedinačnu računovodstvenu jedinicu na osnovu relativne fer vrednosti.

5.5.1.4. Kombinovani paketi usluga

Grupa pruža i kombinovane pakete usluga koji korisnicima, uz ugovornu obavezu, obezbeđuju usluge fiksne telefonije, ADSL i kablovski internet i TV usluge, uz mogućnost izbora postpaid paketa mobilne telefonije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.1. Prihodi od prodaje (Nastavak)****5.5.1.5. Troškovi sticanja korisnika, troškovi reklame i povezani troškovi**

Troškovi sticanja korisnika, osim troškova programa lojalnosti (Napomena 5.5.4), se priznaju kao rashod perioda u kojem su nastali. Troškovi reklame, promocije, sponzorstva, komunikacije i marketinga brenda takođe se priznaju u periodu u kojem su nastali.

5.5.2. Prihodi i rashodi po osnovu obračuna međunarodnog saobraćaja**5.5.2.1. Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog obračuna fiksne telefonije**

Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog obračuna odnose se na prihode i rashode od međunarodnog dolaznog, odnosno odlaznog saobraćaja ostvarenog sa zemljama sa kojima je uspostavljen direktan obračun međunarodnog telefonskog saobraćaja. Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene prema usaglašenim obračunima ostvarenog saobraćaja.

Pored toga, članice Grupe pružaju usluge tranzitiranja dolaznog telefonskog saobraćaja međunarodnih operatora koji terminira u mreže drugih nacionalnih operatora.

5.5.2.2. Prihodi i rashodi po osnovu roaming usluga

Prihodi i rashodi po osnovu dolaznog i odlaznog roaming saobraćaja sa inostranim operatorima mobilne telefonije sa kojima je zaključen Međunarodni roaming sporazum evidentiraju se kada je usluga nastala u visini iznosa koji su fakturisani inostranim operatorima odnosno u iznosima koji su fakturisani od strane inostranih operatora.

Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene prema usaglašenim obračunima ostvarenog saobraćaja.

Za vrednost ostvarenog popusta (a na osnovu realizovane, prethodno ugovorene količine roaming saobraćaja) vrši se umanjeње rashoda po osnovu roaming usluga po odobrenju istog i obrnuto. Roaming popusti se uglavnom primenjuju na mesečnom nivou u skladu sa ugovorima sa značajnim roaming operatorima (Napomene 25(a) i 32(b)).

5.5.3. Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije

Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije se priznaju u bruto iznosu u trenutku njihovog nastanka i iskazani su u okviru prihoda od prodaje (Napomena 7), odnosno troškova operatora (Napomena 10).

Prihodi od interkonekcije, pored prihoda od terminacije saobraćaja drugih operatora u fiksnu/mobilnu mrežu članica Grupe, uključuju prihode od zakupa vodova za međupovezivanje i signalizacionih linkova, prihode od dolaznog međunarodnog saobraćaja iz mreža inostranih operatora, koji preko mreža drugih nacionalnih operatora terminira u mreže članica Grupe, prihode po osnovu tranzitiranja međunarodnog polaznog saobraćaja iz mreža drugih nacionalnih operatora koji preko mreža članica Grupe terminira u mreže inostranih operatora, kao i prihode od interkonekcijskog SMS.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.3. Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije (Nastavak)**

Rashodi po osnovu interkonekcije, pored rashoda po osnovu terminacije saobraćaja iz fiksne/mobilne mreže članica Grupe ka drugim operatorima, uključuju i rashode zakupa vodova za međupovezivanje, rashode po osnovu dolaznog međunarodnog saobraćaja iz mreža inostranih operatora koji preko mreža članica Grupe terminira u mreže drugih nacionalnih operatora, kao i rashode po osnovu interkonekcijskog SMS.

5.5.4. Programi lojalnosti

Programi lojalnosti se sastoje u odobravanju budućih pogodnosti za kupce (kao što su minuti razgovora ili popusti na aparate) na osnovu korišćenja usluga ili kupovine uređaja u dosadašnjem periodu.

5.5.5. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se kao troškovi po njihovom nastanku (Napomena 11).

Troškovi tekućeg održavanja najvećim delom se odnose na održavanje telekomunikacione opreme, mesnih mreža, računarske opreme i softvera.

5.5.6. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja tretiraju se kao rashod perioda u momentu njihovog nastanka. Troškovi pozajmljivanja obuhvataju kamatu i ostale troškove nastale u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Troškovi pozajmljivanja koji se direktno odnose na nabavku, izgradnju ili izradu kvalifikovanog sredstva, za koje je potreban duži vremenski period da bi bilo spremno za nameravanu upotrebu ili prodaju, kapitalizuju se kao deo nabavne vrednosti tog sredstva.

5.5.7. Finansijski prihodi/rashodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, pozitivnih kursnih razlika i ostale finansijske prihode (Napomena 15).

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostale finansijske rashode (Napomena 16).

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju po metodi efektivne kamatne stope.

5.5.8. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Monetarna sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan izveštavanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog deviznog kursa Narodne banke Srbije važećeg na taj dan (Napomena 39).

Transakcije u stranim valutama tokom izveštajne godine preračunavaju se u dinarsku protivvrednost primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećih na dan transakcije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.8. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja (Nastavak)**

Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti koje se vrednuju po istorijskom trošku ne preračunavaju se na kurs važeći na dan izveštavanja.

Pozitivni i negativni efekti po osnovu preračuna sredstava i obaveza na dan izveštavanja i transakcija u toku izveštajne godine, iskazanih ili valutnom klauzulom vezanih za strana sredstva plaćanja, priznaju se kao finansijski prihodi ili finansijski rashodi, u zavisnosti od toga da li je efekat kretanja deviznih valuta pozitivan ili negativan.

Poslovanje u inostranstvu

Sredstva i obaveze zavisnih pravnih lica u inostranstvu, uključujući goodwill i korekcije fer vrednosti po osnovu akvizicije, se preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost po kursu važećem na datum izveštavanja osim poslovnih kombinacija realizovanih u izveštajnoj godini. Sredstva i obaveze po osnovu poslovne kombinacije realizovane u izveštajnoj godini se preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost po kursu važećem na dan transakcije.

Prihodi i rashodi zavisnih pravnih lica u inostranstvu se preračunavaju po prosečnoj vrednosti mesečnih deviznih kurseva u toku izveštajne godine. Kursne razlike po osnovu preračuna valuta se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata i uključuju se u rezerve po osnovu preračuna valuta, osim dela koji se odnosi na učešće bez prava kontrole.

Kada se zavisna pravna lica u inostranstvu u potpunosti ili delimično otuđe i dođe do gubitka kontrole, značajnog učešća ili zajedničkog ulaganja, iznos kursnih razlika po osnovu preračuna valuta se priznaje u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu kao dobit ili gubitak po osnovu otuđenja. Ukoliko Grupa otuđi deo učešća u zavisnom pravnom licu, a pritom zadrži kontrolu nad njim, onda se odgovarajući procenat ukupnog iznosa kursnih razlika alocira na učešće bez prava kontrole.

5.5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Nabavnu vrednost čini vrednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate (poklone). Nabavna vrednost nekretnina i opreme izgrađenih u sopstvenoj režiji je njihova nabavna vrednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Pod nekretninom, postrojenjem i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Grupu i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Dodatno, naknadno ulaganje se kapitalizuje samo ako doprinosi povećanju kapaciteta sredstva i unapređenju kvaliteta pruženih usluga i ako postoji verovatnoća da će buduće ekonomske koristi povezane sa ulaganjem priticati u Grupu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)**

Troškovi redovnog održavanja nekretnina, postrojenja i opreme terete troškove tekuće izveštajne godine (Napomena 5.5.5).

Dobici i gubici koji se javljaju prilikom prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se u okviru ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

5.5.10. Nematerijalna ulaganja i goodwill

Nematerijalna ulaganja i goodwill Grupe se sastoje od goodwill-a, odnosa sa kupcima, poslovnog imena ("*brand*"), softvera, telekomunikacionih licenci i ostalih licenci. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti (izuzev goodwill-a i poslovnog imena) i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti.

Goodwill predstavlja višak troška sticanja iznad udela Grupe u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava stečenih preduzeća "Telekom Srpske", "HD-WIN", "Logosoft", "Cabling", "Media Net", "Elta Mont" i "Yunet International" na dan sticanja.

Pojedinačno priznati goodwill se testira godišnje kako bi se utvrdilo da li mu je vrednost umanjena i iskazuje se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti. Gubici po osnovu obezvređenja goodwill-a se ne ukidaju. Pretpostavljeno je da goodwill ima neograničen vek trajanja.

Ugovorni odnosi sa kupcima pribavljeni u poslovnoj kombinaciji sticanja preduzeća "Telekom Srpske", "Logosoft" i "Yunet International" priznaju se po fer vrednosti na datum pribavljanja. Ugovorni odnosi sa kupcima imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode u očekivanom veku trajanja odnosa sa kupcima.

Poslovno ime ("*brand*") predstavlja priznatu identifikovanu vrednost prilikom sticanja zavisnog pravnog lica "HD-WIN". Poslovno ime "Arena Sport" predstavlja prepoznatljiv znak u pružanju sportskog programa preko TV distributera od strane trenutnih i potencijalnih korisnika.

Poslovno ime stvara uštede u troškovima koji su jednaki naknadama koje se plaćaju za korišćenje sličnih poslovnih imena. Pomenuta ušteda za naknade za korišćenje poslovnog imena izračunata je na osnovu projektovanih prihoda od distribucije TV prava i srednje stope naknade za korišćenje poslovnog imena uporedivih licenciranih proizvoda. Pretpostavljeno je da poslovno ime ima neograničen vek trajanja.

Izdaci vezani za održavanje softvera priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci po osnovu istraživanja i razvoja se priznaju kao trošak u periodu u kojem nastanu.

Izdaci za razvoj se kapitalizuju isključivo ako se izdatak može pouzdano izmeriti, ako je proizvod ili proces tehnički i komercijalno izvodljiv, ako su buduće ekonomske koristi verovatne i Grupa ima nameru i raspoložive adekvatnim resursima da završi razvoj i da koristi odnosno da proda sredstvo.

Nakon početnog priznavanja, izdaci za razvoj se odmeravaju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i akumulirane gubitke usled obezvređenja, ako postoje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.11. Amortizacija

Otpisivanje nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja se vrši primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog korisnog veka upotrebe.

Određivanje korisnog veka upotrebe nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom/tehnološkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih i/ili industrijskih faktora.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su zasnovane na procenjenom korisnom veku upotrebe sredstava, predloženom od strane nadležnih službi preduzeća. Korisni vek upotrebe i rezidualna vrednost sredstava se preispituju najmanje na kraju svake poslovne godine i kada je potrebno stope amortizacije se usklađuju. Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina, postrojenja i opreme za obe izveštajne godine date su u sledećem pregledu:

Pristupna mreža, spojni kablovi, kablovska kanalizacija, stubovi	1.50% - 12.50%
Centrale i prenosni uređaji	2.50% - 80%
Ostala oprema	5% - 50%
Ulaganja u tuđe nekretnine i opremu	6.67% - 50%

Primenjene stope za amortizaciju nematerijalnih ulaganja za obe izveštajne godine su sledeće:

Odnosi sa kupcima	4.35% - 6.67%
Licenca za UMTS/GSM mrežu	6.67% - 50%
Dozvola za LTE 4G (1800 MHz)	8.50%
Dozvola za korišćenje radio-frekvencija (721-821/832-862 MHz)	10%
CDMA/WiMAX licenca	10% - 20%
Licence za softvere	20% - 50%
Licence za softvere mobilne telefonije	10%
Softveri	20% - 33.33%
Ostala nematerijalna ulaganja	3.33% - 5%

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Zemljište i sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe (goodwill i poslovno ime) ne podležu amortizaciji.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa važećim zakonskim propisima na lokalnim tržištima na kojima Grupa posluje, što rezultira u odloženim porezima (Napomena 17(c)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.12. Zalihe**

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno neto prodajnoj vrednosti ako je ona niža. Nabavnu vrednost zaliha predstavlja vrednost po fakturi dobavljača uvećana za transportne i ostale zavisne troškove nabavke nastale u dopremanju zaliha na njihovu trenutnu lokaciju i trenutno stanje.

Neto prodajna vrednost je očekivana cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja po odbitku troškova prodaje.

Nabavna vrednost utvrđuje se metodom prosečne ponderisane nabavne cene.

Za sporoobrtne i zastarele zalihe vrši se ispravka vrednosti, na osnovu koeficijenata obrta i procene rukovodstva u vezi sa budućim planovima korišćenja zaliha.

5.5.13. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcija koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - izveštaj o ukupnom rezultatu).

Finansijska sredstva i obaveze se prikazuju u konsolidovanom izveštaju o finansijskoj poziciji od momenta kada je Grupa ugovornim odredbama vezana za instrument.

5.5.13.1. Nederivatna finansijska sredstva

Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih sredstava u momentu inicijalnog priznavanja. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena.

Nederivatna finansijska sredstva Grupe čine gotovina i gotovinski ekvivalenti, krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada je došlo do isteka ugovornog prava ili prenosa prava na prilive gotovine po osnovu tog sredstva i kada je Grupa izvršila prenos svih rizika i koristi koji proističu iz vlasništva nad sredstvom.

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Uključuju se u obrtnu imovinu, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma izveštavanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Grupa prilikom inicijalnog priznavanja nije klasifikovala nijedno od svojih finansijskih sredstava kao ona koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - izveštaj o ukupnom rezultatu.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)****5.5.13.1. *Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)*****(a) *Ostala dugoročna finansijska sredstva***

Ostala dugoročna finansijska sredstva obuhvataju dugoročna beskamatna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih stambenih zajmova i otkupa službenih vozila, dugoročna kamatonosna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih stambenih kredita, kao i ostala dugoročna potraživanja i depozite.

Dugoročna potraživanja od zaposlenih se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, korišćenjem tržišne kamatne stope koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi, umanjenoj za nastalu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

U slučaju kada se utvrdi da postoji objektivni dokaz da su potraživanja od zaposlenih obezvređena, vrši se procena nadoknadivog iznosa plasmana, a iznos gubitka nastalog po osnovu umanjenja vrednosti se evidentira u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu u okviru ostalih finansijskih rashoda.

Ispravka vrednosti potraživanja od zaposlenih se utvrđuje kada postoji objektivni dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Iznos ispravke vrednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih koristeći prvobitnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

Ostala dugoročna finansijska sredstva obuhvataju i unapred plaćeni dugoročni zakup, koji se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, kao i dugoročne plasmane, odnosno potraživanja i depozite.

(b) *Kredit i potraživanja*

Potraživanja od kupaca se evidentiraju po fer vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i ispravku vrednosti obezvređenih potraživanja. Potraživanja i krediti naknadno se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Ispravka vrednosti kredita i potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivni dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova kredita i potraživanja.

Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 60 dana od datuma dospeća) se smatraju indikatorima da je vrednost kredita i potraživanja umanjena.

Procena ispravke vrednosti potraživanja i kredita vrši se na osnovu starosne analize i istorijskog iskustva i kada naplata celog ili dela potraživanja i kredita više nije verovatna.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja i kredita umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos umanjenja se priznaje u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 14(a)). Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca i kredita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)****5.5.13.1. Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)****(b) Krediti i potraživanja (Nastavak)**

Prihodi od ukidanja ispravke vrednosti po osnovu naknadno naplaćenih iznosa i procenjene naplativosti potraživanja i kredita priznaju se u okviru ostalih poslovnih prihoda (Napomena 8).

(c) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju sredstva na računima kod banaka, depozite kod Narodne banke Srbije, gotovinu u blagajni, kao i visokolikvidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće, a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

(d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju ili nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani u vlasničke/dužničke hartije od vrednosti za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju sa fiksnim rokom dospeća, a za koje ne postoji aktivno tržište, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica (akcije) i dužničke hartije od vrednosti koje Grupa poseduje, a kojima se trguje na aktivnom tržištu, klasifikovana su kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se naknadno vrednuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude.

U slučaju hartija od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi, fer vrednost se određuje koristeći tekuću tržišnu vrednost drugog finansijskog instrumenta koji je suštinski isti ili se bazira na očekivanim tokovima gotovine imovine koja predstavlja osnov ulaganja.

Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti, a sve promene vrednosti, osim gubitka po osnovu obezvređenja, se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata i kumuliraju kao rezerve po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)****5.5.13.1. *Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)*****Vrednovanje po amortizovanim vrednostima**

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice i uvećan/umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Grupa koristi.

Fer vrednost pojedinačnih finansijskih instrumenata odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće ili ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

5.5.13.2. *Nederivatne finansijske obaveze*

Nederivatne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih obaveza u momentu inicijalnog priznavanja. Finansijske obaveze Grupe čine primljeni krediti od banaka i dobavljača, depoziti i obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze (obaveze iz poslovanja).

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Grupa ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva izmena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)****5.5.13.2. *Nederivatne finansijske obaveze (Nastavak)*****(a) *Kreditni od banaka i dobavljača i depoziti klijenata***

Kreditni od banaka i dobavljača i depoziti klijenata se prvobitno priznaju u iznosima primljenih sredstava (fer vrednosti), a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu efektivne kamatne stope. Kreditni od dobavljača su robni krediti koji su odobreni Grupi za nabavku opreme i izvođenje radova.

Obaveza je kratkoročna ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe, odnosno u periodu do 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

(b) *Obaveze iz poslovanja*

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

5.5.13.3. *Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza*

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u konsolidovanom izveštaju o finansijskoj poziciji samo ako postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

5.5.14. Instrumenti kapitala

Kapital čine akcijski kapital, ostali kapital, rezerve, rezerve po osnovu preračuna valuta, otkupljene sopstvene akcije i neraspoređena dobit.

5.5.15. Umanjenje vrednosti imovine

Nefinansijska i finansijska imovina se procenjuje na datum izveštavanja da bi se utvrdilo postojanje objektivnih dokaza o umanjenju vrednosti.

(a) *Nefinansijska imovina*

Na datum izveštavanja rukovodstvo preispituje knjigovodstvene vrednosti nefinansijske imovine Grupe u cilju utvrđivanja postojanja indikacija o umanjenju vrednosti.

U slučaju postojanja takvih indikatora, nadoknadiva vrednost imovine se procenjuje.

Ako se proceni da je nadoknadiva vrednost imovine niža od njene knjigovodstvene vrednosti, knjigovodstvena vrednost imovine se umanjuje do nivoa njene nadoknadive vrednosti, koja predstavlja vrednost veću od fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubici po osnovu umanjenja vrednosti, koji predstavljaju razliku između knjigovodstvene vrednosti i nadoknadive vrednosti materijalne i nematerijalne imovine, se priznaju u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu u skladu sa zahtevima MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.15. Umanjenje vrednosti imovine (Nastavak)***(a) Nefinansijska imovina (Nastavak)*

Sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe (goodwill i poslovno ime) ne podležu amortizaciji i proveru da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou.

S obzirom na prirodu svoje imovine i poslovanja, većina pojedinačnih sredstava Grupe ne generiše novčane tokove nezavisno od druge imovine Grupe.

Ako nije moguće proceniti nadoknadivu vrednost pojedinačnog sredstva, Grupa identifikuje jedinicu koja generiše gotovinu kojoj dato sredstvo pripada. Nadoknadivi iznos sredstva se obično utvrđuje kao vrednost u upotrebi uzimajući u obzir buduće očekivane ekonomske koristi od upotrebe sredstva i eventualnog naknadnog otuđenja. Nadoknadivi iznos se određuje metodom diskontovanog novčanog toka na osnovu procene rukovodstva o očekivanim ekonomskim prilikama tokom preostalog korisnog veka upotrebe sredstva i očekivanom načinu korišćenja tog sredstva.

Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti goodwill-a se ne ukida. Ako su gubici po osnovu umanjenja vrednosti ostale imovine priznati u prethodnim periodima, na dan izveštavanja vrši se procena na sve indikacije da je iznos gubitka smanjen ili da više ne postoji.

Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se ukida ako je došlo do promene u proceni koja je korišćena pri utvrđivanju nadoknadive vrednosti. Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se ukida samo do nivoa do kog knjigovodstvena vrednost imovine ne prevazilazi knjigovodstvenu vrednost, umanjenu za ispravku vrednosti, a koja bi bila utvrđena da nikakvo umanjenje vrednosti prvobitno nije bilo priznato.

(b) Nederivatna finansijska sredstva

Grupa razmatra dokaze o umanjenju vrednosti finansijskih sredstava odmerenih po amortizovanoj vrednosti kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na kolektivnom nivou. Kolektivna procena se vrši grupisanjem sredstava sa sličnim karakteristikama u pogledu rizika.

Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi sredstva. Gubici se priznaju u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu kao ispravka vrednosti usled obezvređenja.

Kada Grupa smatra da ne postoje realni izgledi za nadoknadu vrednosti sredstva, relevantni iznosi se otpisuju. Ako se iznos gubitka po osnovu umanjenja vrednosti naknadno smanji i takvo smanjenje se može objektivno povezati sa događajem koji je nastupio posle prvobitnog priznavanja umanjenja vrednosti, onda se prethodno priznato umanjenje vrednosti ukida u korist konsolidovanog izveštaja o ukupnom rezultatu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.15. Umanjenje vrednosti imovine (Nastavak)***(b) Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)*

Gubici po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaju u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu prenosom gubitka akumuliranog u okviru rezervi po osnovu sredstava raspoloživih za prodaju. Iznos koji se reklasifikuje predstavlja razliku između troška sticanja (umanjenog za otplatu glavnice i ispravku vrednosti) i trenutne fer vrednosti, umanjen za svaki gubitak usled obezvređenja koji je prethodno priznat u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

5.5.16. Donacije

Sredstvo i donacija (npr. telekomunikaciona i prateća oprema) se računovodstveno obuhvataju po nominalnoj vrednosti.

Donacije iz ranijih godina (npr. telekomunikaciona oprema, mesne mreže i prateća oprema) su se inicijalno priznavale kao odloženi prihod po fer vrednosti (Napomena 29). Iste se priznaju u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu kao ostali poslovni prihodi proporcionalno tokom korisnog veka trajanja sredstva na koje se odnose (Napomena 8).

5.5.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i odmeravaju kada Grupa ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se na osnovu procene ishoda sporova od strane nadležnih službi u visini izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire (Napomena 30).

Rezervisanja se razmatraju na svaki izveštajni datum i koriguju radi odražavanja najbolje procene. Kada više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan, rezervisanje se ukida u korist konsolidovanog izveštaja o ukupnom rezultatu tekuće godine (Napomena 8).

Potencijalne obaveze se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju (Napomena 35), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Potencijalna sredstva se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima, već se obelodanjuju ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.18. Primanja zaposlenih***(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje*

U skladu sa propisima koji su važeći na različitim lokalnim tržištima, Grupa je obavezna da uplaćuje porez i doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenog i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima nakon odlaska u penziju isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu državnih penzionih fondova.

Porez i doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca se priznaju na teret troškova u periodu njihovog nastanka (Napomena 9).

(b) Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i jubilarnih nagrada

U skladu sa kolektivnim ugovorima i lokalnim zakonima, preduzeća Grupe su u obavezi da isplate otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini tri mesečne zarade ili u visini neoporezivog iznosa.

Na različitim lokalnim tržištima preduzeća Grupe su u obavezi da isplate i jubilarne nagrade u iznosu od jedne polovine do tri prosečne mesečne zarade ili fiksne iznose.

Iznos jubilarnih nagrada se utvrđuje u zavisnosti od ukupnog broja godina staža zaposlenih u preduzeću i isplaćuju se za 10, 20, 30, 35 i 40 godina rada.

Obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada zaposlenih izvršeni su korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata na osnovu obračuna ovlašćenog aktuaru (Napomena 30). Budući da se radi o ostalim dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u rezultatu tekuće izveštajne godine.

(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih

Priznavanje naknada za prevremeni raskid radnog odnosa vrši se na teret rezultata godine u kojoj su se zaposleni prijavili na konkurs i ispunili uslove po konkursu, odnosno za zaposlene koji su do dana izveštavanja napustili Grupu i po tom osnovu im prestaju sva novčana potraživanja od Grupe (Napomena 9). Uslovi dobrovoljnog odlaska se utvrđuju u skladu sa važećim lokalnim zakonskim propisima.

Dana 22. marta 2016. godine Izvršni odbor Matičnog preduzeća doneo je odluku o uslovima i kriterijumima za stimulisanje dobrovoljnog odlaska iz Matičnog preduzeća u 2016. godini. Programom su utvrđene četiri kategorije zaposlenih (koji su mogli koristiti program dobrovoljnog odlaska) i jednokratne isplate za svaku kategoriju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.18. Primanja zaposlenih (Nastavak)***(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih (Nastavak)*

Zaposleni iz prve/druge kategorije koji su u 2016. godini ispunjavali uslove za odlazak u penziju (prevremenu starosnu penziju) imali su pravo na jednokratnu isplatu u visini od 5 do 10 (6 do 20) bruto zarada u zavisnosti od preostalog broja punih godina do ispunjavanja uslova za odlazak u penziju. Treća kategorija se odnosila na zaposlene sa najmanje 10 godina staža u Matičnom preduzeću i najviše 3 godine do ispunjavanja uslova za odlazak u penziju sa pravom na jednokratnu isplatu u visini od 7 do 14 bruto zarada u zavisnosti od preostalog broja punih godina do ispunjavanja uslova za odlazak u penziju. Četvrtu kategoriju su činili zaposleni sa najmanje 50 godina života (a nisu pripadali nijednoj od prethodne tri kategorije) i zaposleni sa zdravstvenim smetnjama uz pravo na jednokratnu isplatu u iznosu od EUR 650 do EUR 800 za svaku punu godinu radnog staža.

U toku 2016. godine 268 zaposlenih je napustilo Matično preduzeće putem ovog konkursa.

Takođe, zavisno pravno lice "Telus" je u 2016. godini sprovelo program dobrovoljnog odlaska zaposlenih po kome je 31 zaposleni iskoristio ovo pravo.

Dana 21. marta 2017. godine Izvršni odbor Matičnog preduzeća doneo je odluku o uslovima i kriterijumima za stimulisanje dobrovoljnog odlaska iz Matičnog preduzeća u 2017. godini. Uslovi za dobrovoljni odlazak i jednokratne isplate za 2017. godinu su ostali isti kao i za 2016. godinu.

U toku 2017. godine 178 zaposlenih je napustilo Matično preduzeće putem ovog konkursa.

Takođe, zavisno pravno lice "Telekom Srpske" je u 2017. godini sprovelo program dobrovoljnog odlaska zaposlenih po kome je 38 zaposlenih iskoristilo ovo pravo.

(d) Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava za koja se očekuje da će biti iskorišćena u narednom periodu priznaju se u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan izveštavanja (Napomena 32). U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

(e) Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu

U skladu sa odlukom nadležnih statutarnih organa ili drugom odlukom rukovodstva priznaju se obaveze i trošak za doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu. Očekivani rashodi za doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu se priznaju samo kada postoji sadašnja zakonska ili izvedena obaveza da Grupa izvrši plaćanje kao rezultat prethodnih događaja i kada je moguće pouzdano proceniti iznos obaveze (Napomene 9 i 32).

U toku 2017. godine potpisani su Kolektivni ugovori o izmeni i dopuni Kolektivnog ugovora kojima se utvrđuje pravo zaposlenih Matičnog preduzeća na isplatu sredstava u tekućoj godini po osnovu poslovnih rezultata Matičnog preduzeća za prethodnu godinu (Napomena 9).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.19. Porezi i doprinosi****(a) Porez na dobit***Tekući porez*

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa odredbama važećih zakona o porezu na dobit pravnih lica i podzakonskih akata u zemljama u kojima Grupa posluje.

Porez na dobit obračunava se u Srbiji po stopi 15%, 10% u Republici Srpskoj, 9% u Crnoj Gori, odnosno 20% na iznos od EUR 200 hiljada i 25% na razliku preko EUR 200 hiljada u Holandiji, na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobiti ili gubitka) iz izveštaja o ukupnom rezultatu, a na način utvrđen navedenim zakonima.

Obvezniku u Srbiji koji je razvrstan u veliko ili srednje pravno lice, a koji je izvršio ulaganja u osnovna sredstva, u sopstvenom vlasništvu, za obavljanje pretežne delatnosti i delatnosti upisanih u osnivački ili drugi akt obveznika, se priznavalo pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit nije mogao biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik RS", br. 108/2013), počev od utvrđivanja poreza na dobit za 2014. godinu, poreski obveznici više ne mogu da koriste poresku olakšicu u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva.

Poreski obveznik koji je do 31. decembra 2013. godine ostvario pravo na poreski podsticaj - poreski kredit i iskazao podatke u poreskom bilansu i poreskoj prijavi za 2013. godinu, može to pravo da koristi do isteka roka propisanog Zakonom, ali ne duže od deset godina. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun dobiti iz budućih obračunskih perioda, najviše do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu (Napomena 17(c)).

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica u Srbiji je jedino propisan poreski podsticaj kojim se poreski obveznik oslobađa plaćanja poreza na dobit pravnih lica u periodu od deset godina srazmerno izvršenom ulaganju, ukoliko kumulativno ispuni sledeće uslove propisane članom 50a Zakona:

- uloži u svoja osnovna sredstva (koja koristi za obavljanje pretežne delatnosti i delatnosti upisane u osnivačkom aktu ili drugom aktu obveznika), odnosno u njegova osnovna sredstva drugo lice uloži, najmanje RSD 1 milijardu; i
- u periodu ulaganja u osnovna sredstva dodatno zaposli na neodređeno vreme najmanje 100 lica.

Lokalni poreski zakoni koji su primenljivi na Grupu ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste za povraćaj poreza plaćenog u prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u godišnjem poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali uglavnom ne duže od pet godina.

Poreski bilans se predaje najkasnije u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza. Preduzeća članice Grupe tokom godine porez na dobit plaćaju u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuju na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.19. Porezi i doprinosi (Nastavak)****(a) Porez na dobit (Nastavak)***Tekući porez (Nastavak)*

U skladu sa zakonskom regulativom, sva pravna lica u Srbiji koja su imala transakcije sa povezanim licima, su dužna da podnesu dokumentaciju o transfernim cenama u formi izveštaja, odnosno izveštaja u skraćenom obliku sa svojim poreskim bilansom u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Odloženi porezi

Odloženi porezi se priznaju za privremene razlike između poreske osnovice imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti primenjene na privremene razlike kada budu ukinute, korišćenjem poreskih stopa koje će biti propisane ili suštinski propisane na datum izveštavanja.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere u kojoj je postalo verovatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi ili prihodi i uključeni su u neto dobit izveštajne godine (Napomena 17).

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu i druge poreze, razne naknade i doprinose koji se plaćaju u skladu sa lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 14).

5.5.20. Operativni lizing*Operativni lizing kod zakupca*

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod Grupe, odnosno nisu preneti na zakupca evidentiran je kao operativni lizing.

Prihodi po osnovu operativnog lizinga priznaju se proporcionalno u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu tokom trajanja ugovora o lizingu.

Troškovi operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora, prostora za radio bazne stanice, skladišta i ostale troškove zakupa. Navedeni troškovi priznaju se na teret konsolidovanog izveštaja o ukupnom rezultatu u momentu njihovog nastanka (Napomena 13).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.20. Operativni lizing (Nastavak)***Operativni lizing kod zakupodavca*

Iznosi koje Grupa potražuje od zakupaca po osnovu finansijskog lizinga predstavljaju potraživanja u visini neto uloženi sredstava Grupe u okviru lizing aranžmana. Prihodi po osnovu finansijskog lizinga alociraju se proporcionalno tokom obračunskih perioda kako bi prikazali konstantne periodične stope povraćaja uloženi sredstava Grupe u okviru lizing aranžmana.

Prihodi po osnovu operativnog lizinga priznaju se proporcionalno tokom trajanja ugovora o lizingu. Inicijalni direktni troškovi nastali tokom ugovaranja i zaključivanja operativnog lizinga uvećavaju vrednost iznajmljenog sredstva i priznaju se proporcionalno tokom trajanja ugovora o lizingu.

5.5.21. Zarada po akciji

Grupa obelodanjuje osnovnu i umanjenu zaradu po akciji (Napomena 27/v/). Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, imaocima običnih akcija, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku godine.

5.5.22. Dividende na obične akcije

Dividende akcionarima evidentiraju se kao obaveza i umanjuju kapital u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati (Napomena 27/vi/). Dividende odobrene za period nakon datuma izveštavanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

5.5.23. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe konsolidovanih finansijskih izveštaja, povezana pravna lica su ona lica kod kojih Grupa ima mogućnost kontrole, ima učešće koje joj daje značajan uticaj na ta lica ili ima zajedničku kontrolu nad pravnim licima, kao što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Grupe i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih godina nastale sa povezanim pravnim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 33).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložena određenim finansijskim rizicima i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsku poziciju i poslovanje Grupe u uslovima nepredvidivosti finansijskih tržišta.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim i finansijskim politikama usvojenim od strane nadležnih organa upravljanja. U toku 2017. godine nije bilo promena u politikama upravljanja rizicima. Iste se redovno revidiraju da bi odražavale promene u uslovima na tržištu i delatnosti Grupe.

Politike upravljanja rizicima su utvrđene u cilju identifikovanja i analiziranja rizika kojima je Grupa izložena, određivanja limita i kontrola za rizike, praćenja rizika i pridržavanja utvrđenih limita. Statutarni organi su formirani u cilju nadziranja načina na koji rukovodstvo upravlja rizicima sa kojima se Grupa suočava.

6.1. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promena tržišnih cena, kao što su devizni kursevi, kamatne stope i cene instrumenata kapitala, koje mogu imati negativan efekat na prihode Grupe ili vrednost njenih finansijskih instrumenata.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom je kontrola izloženosti tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara, uz ostvarenje optimalnog prinosa.

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Grupa je izložena riziku od promene kursa stranih valuta, prvenstveno EUR.

Rukovodstvo je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na funkcionalnu valutu putem hedžing transakcija, gde god je to moguće. To ne obuhvata derivate, zbog čega se u ovim okolnostima ne primenjuje računovodstvo hedžinga.

Devizni kursevi na dan izveštavanja za značajne strane valute su obelodanjeni u Napomeni 39.

Izloženost deviznom riziku na dan **31. decembra 2017. godine** je prikazana u nastavku:

	EUR	USD	SDR	BAM	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,291,692	56,255	-	1,155,829	4,842,866	9,346,642
Ostala dugoročna finansijska sredstva	2,360,891	-	-	1,641,490	2,111,635	6,114,016
Potraživanja od kupaca	6,013,739	17,641	94,824	3,567,622	10,671,459	20,365,285
Ostala obrtna imovina	844,497	176	802	541,257	3,390,514	4,777,246
Ukupno	12,510,819	74,072	95,626	6,906,198	21,016,474	40,603,189
Kredit i zajmovi/depoziti	(50,775,268)	(360,191)	-	(414,287)	(5,872,004)	(57,421,750)
Obaveze prema dobavljačima	(10,495,374)	(119,518)	(88,502)	(2,753,074)	(7,773,768)	(21,230,236)
Ostale obaveze	(44,896)	(1,568)	-	(1,329,095)	(918,306)	(2,293,865)
Ukupno	(61,315,538)	(481,277)	(88,502)	(4,496,456)	(14,564,078)	(80,945,851)
Neto izloženost	(48,804,719)	(407,205)	7,124	2,409,742	6,452,396	(40,342,662)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)

Izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2016. godine je prikazana u nastavku:

	EUR	USD	SDR	BAM	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3,935,399	25,508	-	1,518,594	3,252,915	8,732,416
Ostala dugoročna finansijska sredstva	2,440,936	-	-	1,460,366	1,499,108	5,400,410
Potraživanja od kupaca	4,512,824	1,693	162,328	3,156,586	10,544,021	18,377,452
Ostala obrtna imovina	242,692	347	897	883,361	2,543,014	3,670,311
Ukupno	11,131,851	27,548	163,225	7,018,907	17,839,058	36,180,589
Kredit i zajmovi/depoziti	(46,768,330)	(642,751)	-	(472,348)	(6,422,806)	(54,306,235)
Obaveze prema dobavljačima	(13,408,178)	(156,857)	(114,688)	(3,865,501)	(6,732,830)	(24,278,054)
Ostale obaveze	(39,882)	(87)	-	(1,468,644)	(928,689)	(2,437,302)
Ukupno	(60,216,390)	(799,695)	(114,688)	(5,806,493)	(14,084,325)	(81,021,591)
Neto izloženost	(49,084,539)	(772,147)	48,537	1,212,414	3,754,733	(44,841,002)

Analiza osetljivosti

Razumno moguće slabljenje vrednosti dinara od 5% u odnosu na EUR, USD, SDR i BAM bi imalo sledeće efekte na konsolidovani rezultat poslovanja, pod pretpostavkom da sve ostale varijable ostanu nepromenjene, posebno kamatne stope.

	2017.	2016.
EUR	(2,440,236)	(2,454,227)
USD	(20,360)	(38,607)
SDR	356	2,427
BAM	120,487	60,621
Ukupno	(2,339,753)	(2,429,786)

Jačanje vrednosti dinara od 5% u odnosu na navedene valute na dan izveštavanja bi imalo jednak, ali suprotan efekat u prikazanim iznosima po valutama. Nakon oporezivanja, uticaj na kapital bi bio isti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena riziku koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa utiče na njenu finansijsku poziciju, rezultate poslovanja i tokove gotovine.

Rizik od promene kamatnih stopa, sa kojim se suočava Grupa, uglavnom proističe iz dugoročnih kredita od banaka i dobavljača sa varijabilnom kamatnom stopom. Krediti odobreni po varijabilnoj kamatnoj stopi izlažu Grupu kamatnom riziku novčanih tokova, dok depoziti primljeni po fiksnoj kamatnoj stopi izlažu Grupu riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa. Rizik od promene kamatnih stopa proističe takođe i od finansijskih sredstava sa fiksnom kamatnom stopom koja izlažu Grupu riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa. Finansijska sredstva sa varijabilnom kamatnom stopom izlažu Grupu kamatnom riziku novčanih tokova.

Na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine obaveze po kreditima i depozitima Grupe su najvećim delom izražene u EUR ili sa valutnom klauzulom. Krediti su uglavnom sa varijabilnom kamatnom stopom koja je vezana za Euribor ili Belibor, dok su depoziti uglavnom sa fiksnom kamatnom stopom.

Bruto kamatna stopa na najveći deo kredita i zajmova u stranim valutama ili sa valutnom klauzulom u 2017. godini se kreće u rasponu od Euribor stope uvećane za maržu od 0.5% do 4.5% godišnje. U skladu sa važećom finansijskom politikom Matičnog preduzeća, bruto kamatna stopa na kredite odobrene od strane dobavljača ne može da pređe nivo od Euribor uvećan za maržu do 2% godišnje.

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Grupa još uvek ne vrši svop promenljive za fiksnu kamatnu stopu ili obrnuto, s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište, ali preduzima odgovarajuće aktivnosti radi dobijanja kredita od banaka pod povoljnijim uslovima.

Kamatni profil kamatonosnih finansijskih instrumenata Grupe je kao što sledi:

	<u>31. 12. 2017.</u>	<u>31. 12. 2016.</u>
Finansijska sredstva		
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	8,992,945	6,582,720
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	<u>533,380</u>	<u>827,110</u>
Ukupno	<u>9,526,325</u>	<u>7,409,830</u>
Finansijske obaveze		
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	(3,582,858)	(2,882,546)
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	<u>(52,494,483)</u>	<u>(51,423,689)</u>
Ukupno	<u>(56,077,341)</u>	<u>(54,306,235)</u>

U slučaju da je kamatna stopa na kredite i depozite bila viša/niša za 1 procentni poen na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, konsolidovana dobit nakon oporezivanja za godinu koja se završava 31. decembra 2017. i kapital na dan 31. decembra 2017. godine bili bi niži/viši za RSD 560,773 hiljade (2016. godina: RSD 543,062 hiljade), kao rezultat viših/nizih rashoda kamata.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**6.1. Tržišni rizik (Nastavak)****(c) Rizik od promene cena**

Grupa nije izložena riziku od promene cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da u konsolidovanom izveštaju o finansijskoj poziciji nema materijalno značajnih ulaganja klasifikovanih kao raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

S druge strane, Grupa je izložena riziku od promene cena usluga, jer se suočava sa intenzivnom konkurencijom u oblasti mobilne telefonije, interneta i multimedije, kao i pojavom alternativnih operatera u oblasti fiksne telefonije. Grupa nastoji da smanji izloženost ovom riziku uvođenjem raznovrsnih usluga, unapređenjem kvaliteta pruženih usluga i ulaskom na bankarsko i druga tržišta.

Pored toga, lokalna regulatorna tela su nametnula nekim članicama Grupe, između ostalih, obavezu kontrole cena za regulisana tržišta na kojima su Matično preduzeće i pojedina zavisna pravna lica proglašeni za operatera sa značajnom tržišnom snagom (Napomena 1).

6.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Grupa neće biti u stanju da izmiri svoje finansijske obaveze po njihovom dospeću u novcu ili drugim finansijskim sredstvom.

Pristup Grupe upravljanju rizikom likvidnosti ima za cilj da se uvek obezbedi, u meri u kojoj je to moguće, adekvatna likvidnost za izmirenje obaveza po njihovom dospeću, kako pod uobičajenim tako i pod vanrednim okolnostima, bez nastanka neprihvatljivih gubitaka ili rizika od narušavanja reputacije Grupe.

Na dan 31. decembra 2017. godine kratkoročne obaveze Grupe su veće od obrtne imovine za RSD 5,639,056 hiljada.

Grupa kontinuirano posluje sa neto dobitkom, detaljno prati likvidnost i dospeće obaveza. Uz solidnu naplatu potraživanja, ostvaruje dovoljno novčanih priliva iz poslovnih aktivnosti i blagovremeno izmiruje svoje obaveze. U slučaju potrebe, na raspolaganju ima eksterne izvore finansiranja.

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa raspolaže nepovučenim kreditnim linijama u iznosu od EUR 45 miliona, po osnovu finansijskih kredita sa UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd i Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, kao što je obelodanjeno u Napomenama 5.1. i 34(b).

Rukovodstvo smatra da će navedena sredstva zajedno sa očekivanim prilivima iz poslovnih aktivnosti biti dovoljna da Grupa ispuní svoje ugovorne obaveze u 2018. godini.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, usvojene finansijske politike definišu uslove plaćanja, maksimalni iznos avansnog plaćanja isporučiocima opreme i izvođačima radova, grejs period i dužinu otplate dela nabavke koji se otplaćuje na kredit, i to u zavisnosti od vrednosti i vrste ugovorene nabavke.

Nivo očekivanih novčanih priliva od naplate potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, zajedno sa očekivanim novčanim odlivima po osnovu plaćanja obaveza prema dobavljačima i ostalih obaveza, takođe se prati.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročnost dospeća nederivatnih finansijskih obaveza Grupe na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je u sledećem pregledu, koji uključuje *nediskontovane tokove glavnice duga i kamate*.

	<u>Knjigovod- stvena vrednost</u>	<u>Do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 12 meseci</u>	<u>Od 1 do 2 godine</u>	<u>Od 2 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
31. decembar 2017. godine							
Kreditni i zajmovi/depoziti	57,421,750	8,097,984	15,982,240	19,440,504	14,705,874	802,196	59,028,798
Obaveze prema dobavljačima	21,230,236	17,217,690	3,512,129	366,137	133,880	400	21,230,236
Ostale obaveze	2,293,865	1,399,010	894,855	-	-	-	2,293,865
Ukupno	80,945,851	26,714,684	20,389,224	19,806,641	14,839,754	802,596	82,552,899
31. decembar 2016. godine							
Kreditni i zajmovi/depoziti	54,306,235	5,843,166	17,311,883	17,041,589	14,704,669	1,453,206	56,354,513
Obaveze prema dobavljačima	24,278,054	19,648,978	3,429,310	1,198,143	882	741	24,278,054
Ostale obaveze	2,437,302	1,547,471	889,831	-	-	-	2,437,302
Ukupno	81,021,591	27,039,615	21,631,024	18,239,732	14,705,551	1,453,947	83,069,869

6.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od finansijskog gubitka za Grupu u slučaju da kupac ili druga strana kod finansijskog instrumenta ne ispuni svoje ugovorne obaveze i odnosi se na potraživanja od kupaca, gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite u bankama i finansijskim institucijama, kredite date zaposlenima i klijentima i preuzete obaveze.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava predstavlja maksimalnu izloženost kreditnom riziku.

Potraživanja od kupaca

Izloženost Grupe kreditnom riziku je primarno uslovljena pojedinačnim karakteristikama svakog kupca.

Kreditnim rizikom se upravlja preduzimanjem odgovarajućih mera i aktivnosti na pojedinačnom nivou svake članice Grupe, kao što je procena rizika klijenta, praćenje poslovanja klijenta i njegovog finansijskog stanja, kao i upravljanje potraživanjima i nenaplativim potraživanjima.

Nadalje, Grupa nema značajnu koncentraciju rizika budući da ima široku bazu nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim obavezama.

U slučaju neispunjenja obaveza, Grupa obustavlja dalje pružanje usluga klijentu. Pored toga, u cilju obezbeđenja naplate Grupa takođe preduzima i sledeće mere: reprogramiranje dugovanja, pokretanje sudskog postupka, vansudska poravnanja i slično.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**6.3. Kreditni rizik (Nastavak)***Potraživanja od kupaca (Nastavak)*

Potraživanja po osnovu roaming usluga i međunarodnog obračuna nisu pod direktnim uticajem uslova na lokalnom tržištu. Navedena potraživanja baziraju se na čvrstim bilateralnim ugovorima, uz istovremeno i međusobno pružanje usluga.

Informacije o izloženosti kreditnom riziku po osnovu potraživanja od kupaca i starosna struktura potraživanja obelodanjeni su u Napomeni 23.

Ostala dugoročna finansijska sredstva

Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku na datum izveštavanja najbolje je prikazana u knjigovodstvenim vrednostima ostalih dugoročnih finansijskih sredstava.

Naplata kredita datih zaposlenima se obezbeđuje kroz administrativne zabrane, odnosno umanjnjem zarada za adekvatan iznos rata.

Deo ostalih dugoročnih plasmana je obezbeđen zalogom nad 100% vrednosti kapitala dužnika (Napomena 21).

Dugoročni depoziti na dan 31. decembra 2017. godine iznose RSD 1,654,410 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,470,742 hiljade).

Kreditni rizik zavisnog pravnog lica "mts banka" uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, kašnjenjem u izvršavanju obaveza u prošlosti i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate. Kreditni rizik se identifikuje, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom i relevantnom zakonskom regulativom. Upravljanje kreditnim rizikom vrši se na individualnom i grupnom nivou.

Vrednovanje i klasifikacija finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju obelodanjeni su u Napomeni 6.5.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti i depoziti

Na dan 31. decembra 2017. godine gotovina i gotovinski ekvivalenti Grupe iznose RSD 9,346,642 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 8,732,416 hiljada).

Na dan 31. decembra 2017. godine oročeni kratkoročni depoziti u bankama iznose RSD 1,227,599 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,353,227 hiljada).

Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku na datum izveštavanja najbolje je prikazana u knjigovodstvenim vrednostima gotovine i gotovinskih ekvivalenata i depozita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.4. Upravljanje rizikom kapitala

Politika Grupe je da obezbedi dovoljan nivo kapitala kako bi se očuvalo poverenje investitora, kreditora i tržišta, kao i održao budući razvoj poslovanja.

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a akcionarima obezbedila dividende.

Da bi očuvala, odnosno, korigovala strukturu kapitala, Grupa može da razmotri sledeće opcije: korekcija isplata dividendi akcionarima, vraćanje kapitala akcionarima, izdavanje novih akcija ili prodaja sredstava kako bi se smanjila dugovanja. Strategija upravljanja kapitalom je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja i ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine koeficijent zaduženosti bio je kao što sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Kredit i zajmovi/depoziti (Napomena 28)	57,421,750	54,306,235
<i>Minus: Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i> (Napomena 26)	<u>(9,346,642)</u>	<u>(8,732,416)</u>
I Neto dugovanje	<u>48,075,108</u>	<u>45,573,819</u>
II Ukupan kapital	<u>166,502,157</u>	<u>168,209,331</u>
III Ukupno (I + II)	<u>214,577,265</u>	<u>213,783,150</u>
<i>Koeficijent zaduženosti (I/III*100)</i>	<u>22.4%</u>	<u>21.3%</u>

6.5. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Grupa nema značajnih finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koji se naknadno vrednuju po fer vrednosti u konsolidovanom izveštaju o finansijskoj poziciji.

Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, potraživanja od kupaca, ostalih potraživanja, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovim knjigovodstvenim vrednostima zbog kratkih perioda dospeća ovih instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti (zajmovi zaposlenima, depoziti i ostali dugoročni plasmani) se procenjuje diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem tržišne kamatne stope (Napomena 21).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.5. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Jedini finansijski instrumenti koji se odmeravaju po fer vrednosti su finansijska sredstva raspoloživa za prodaju koja nisu značajna za prikazane konsolidovane finansijske izveštaje.

Prilikom odmeravanja ovih finansijskih sredstva, Grupa koristi uočljive tržišne podatke u meri u kojoj je to moguće. Fer vrednosti se klasifikuju u različite nivoe hijerarhije fer vrednosti na osnovu korišćenih inputa u tehnikama procene, kao što sledi:

- Nivo 1: kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obaveze;
- Nivo 2: inputi koji nisu kotirane cene uključene u Nivo 1 koje su uočljive za imovinu ili obavezu, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena); i
- Nivo 3: inputi za imovinu ili obavezu koji nisu zasnovani na uočljivim tržišnim podacima (neuočljivi inputi).

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju klasifikovana po različitim nivoima, prikazana su kao što sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Nivo 1	389	379
Nivo 2	2,445,005	1,860,512
Nivo 3	24	25
Ukupno	<u>2,445,418</u>	<u>1,860,916</u>

Na dan 31. decembra 2017. godine finansijska sredstva raspoloživa za prodaju klasifikovana u Nivo 2 u iznosu od RSD 2,445,005 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,860,512 hiljada) odnose se na državne obveznice Republike Srbije, uglavnom dinarske, sa kamatnom stopom u rasponu od 4.15% do 5% godišnje (31. decembar 2016. godine: 4.17% do 5% godišnje).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

7. PRIHODI OD PRODAJE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Usluge fiksne telefonije:		
Ostvareni saobraćaj	6,889,682	8,548,273
Mesečne naknade	16,199,982	17,591,536
Zakup vodova i prenos podataka	4,510,596	3,430,252
Priključci i instalacione usluge	195,567	212,288
Interkonekcija	5,531,810	6,991,389
Veleprodaja internet usluga	1,124,342	1,184,057
CDMA usluge	441,557	506,772
Ostale usluge	681,212	261,052
	<u>35,574,748</u>	<u>38,725,619</u>
Usluge mobilne telefonije:		
Prepaid usluge	12,780,424	14,194,873
<i>Postpaid usluge:</i>	<i>30,314,395</i>	<i>28,603,524</i>
- Saobraćaj	6,954,252	7,814,388
- Mesečne naknade	23,360,143	20,789,136
Interkonekcija	8,943,977	10,435,116
Roaming	1,285,409	1,263,315
Ostale usluge	6,747,482	5,920,514
	<u>60,071,687</u>	<u>60,417,342</u>
Maloprodaja internet usluga	11,298,096	10,677,525
Multimedijalne usluge	11,006,678	9,600,684
ICT usluge	547,600	468,535
Fizičko-tehničko obezbeđenje i održavanje	618,567	610,830
Ostalo	<u>178,170</u>	<u>271,814</u>
Ukupno	<u>119,295,546</u>	<u>120,772,349</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

8. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihod od ukidanja ispravke vrednosti (Napomena 14(a))	1,668,291	1,847,575
Prihodi od prevremeno raskinutih korisničkih ugovora	542,026	620,687
Zakup	138,198	140,775
Poklonjena sredstva	143,495	345,307
Prihodi od bankarskih naknada i provizija	121,757	107,866
Ugovorne kazne i penali	117,706	70,898
Prihodi od naplaćenih troškova sudskog spora	97,311	104,372
Prihod od ukidanja ispravke vrednosti dugoročnih potraživanja banke	63,430	37,334
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	16,108	11,829
Prihodi od ukidanja ostalih rezervisanja (Napomena 30)	8,909	7,172
Prihodi od ukidanja rezervisanja za primanja zaposlenih (Napomena 30)	4,173	7,502
Ostali prihodi	1,476,031	1,771,295
Ukupno	<u>4,397,435</u>	<u>5,072,612</u>

9. TROŠKOVI ZARADA, UKLJUČUJUĆI POREZE I DOPRINOSE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Bruto zarade	14,668,192	14,875,130
Doprinosi na teret poslodavca	1,855,626	1,890,762
	<u>16,523,818</u>	<u>16,765,892</u>
Otpremnine za dobrovoljni odlazak (Napomena 5.5.18(c))	526,624	774,892
Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu (Napomena 5.5.18(e))	682,069	343,715
Ostali lični rashodi	2,460,251	2,246,539
Ukupno	<u>20,192,762</u>	<u>20,131,038</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

10. TROŠKOVI OPERATORA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Interkonekcija mobilne telefonije	7,104,957	8,494,702
Interkonekcija fiksne telefonije	3,241,141	4,011,703
Roaming	863,134	739,366
Zakup vodova i prenos podataka	566,583	606,093
Ukupno	<u>11,775,815</u>	<u>13,851,864</u>

11. TROŠKOVI MATERIJALA I ODRŽAVANJA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Materijal za pružanje usluga	11,776,746	11,277,469
Troškovi goriva i energije	1,849,769	1,780,832
Troškovi SIM kartica	129,199	124,272
Troškovi rezervnih delova	93,117	83,965
Troškovi alata i inventara	33,680	26,449
Ostali troškovi	969,968	961,298
	<u>14,852,479</u>	<u>14,254,285</u>
Nabavna vrednost prodane robe	285,292	292,936
Troškovi održavanja postrojenja i opreme	4,974,852	5,036,976
Transportni troškovi	1,302,951	1,330,223
Ukupno	<u>21,415,574</u>	<u>20,914,420</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nematerijalna ulaganja (Napomena 18)	5,139,489	4,699,495
Nekretnine i oprema (Napomena 19)	21,588,795	20,204,564
Ukupno	<u>26,728,284</u>	<u>24,904,059</u>

13. TROŠKOVI ZAKUPA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Poslovni i tehnički prostor	6,065,851	6,226,978
Skladišta i ostalo	523,644	490,916
Ukupno	<u>6,589,495</u>	<u>6,717,894</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Naknade za emitovanje sadržaja	5,640,752	5,090,837
Troškovi reklame, propagande i sponzorstva	2,986,321	2,890,759
Ispravka vrednosti datih avansa, potraživanja i kratkoročnih kredita (a)	2,593,581	3,341,567
Provizije posrednicima	1,590,629	1,737,493
Naknade za telekomunikacione licence, odobrenja i frekvencije (b)	1,249,803	1,213,713
Indirektni porezi	1,107,386	1,037,906
Porez na zarade (c)	931,813	965,448
Premije osiguranja	644,826	636,148
Troškovi revizije i ostalih konsultantskih usluga	461,795	216,460
Softverske licence	385,179	396,835
Takse	350,883	334,890
Troškovi komunalnih usluga	323,616	310,708
Donacije	167,365	150,291
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa stalne imovine	159,317	318,616
Troškovi rezervisanja za primanja zaposlenih (Napomena 30)	155,947	107,007
Troškovi platnog prometa	136,781	203,671
Troškovi obrazovanja i stručnog usavršavanja	96,733	108,686
Troškovi reprezentacije	90,349	83,546
Troškovi elektronske obrade podataka	79,095	89,634
Troškovi čišćenja i fizičko-tehničkog obezbeđenja	72,826	58,754
Ispravka vrednosti dugoročnih potraživanja banke	49,781	67,982
Troškovi istraživanja i razvoja	37,221	6,288
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	18,437	33,257
Rashodovanje zaliha	16,946	80,486
Ostala rezervisanja (Napomena 30)	6,242	6,880
Ostali rashodi	2,539,863	2,402,006
Ukupno	<u>21,893,487</u>	<u>21,889,868</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

- (a) Promene na računima ispravke vrednosti datih avansa, potraživanja i kratkoročnih kredita u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Avansi za stalnu imovinu (Napomena 20)	Potraživanja od kupaca (Napomena 23)	Dati avansi (Napomena 23)	Ostala obrotna imovina (Napomena 23)	Kratkoročni kredit i potraživanja banke (Napomena 23)	Ukupno
Stanje na dan						
1. januara 2016. godine	11,385	16,249,659	33,033	462,555	1,374,075	18,130,707
Ispravka vrednosti u toku godine	5,020	2,215,665	58,115	125,351	937,416	3,341,567
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 8)	(9,290)	(1,000,287)	(48,350)	(63,521)	(726,127)	(1,847,575)
Otkup/otpis	-	(1,701,671)	(470)	(39,436)	-	(1,741,577)
Prenos (sa)/na	-	18,094	-	(18,094)	(123,595)	(123,595)
Ostale promene	-	5,719	(1,026)	2,171	-	6,864
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	26	68,779	-	875	-	69,680
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	7,141	15,855,958	41,302	469,901	1,461,769	17,836,071
Ispravka vrednosti u toku godine	1,933	1,890,035	75,224	241,161	385,228	2,593,581
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 8)	(1,195)	(1,222,816)	(47,681)	(52,612)	(343,987)	(1,668,291)
Otpis	-	(5,543,500)	-	(65,741)	(1,354,209)	(6,963,450)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	50,541	1	1,428	-	51,970
Prenos (sa)/na	11	5,664	(11)	(5,664)	(102,292)	(102,292)
Ostale promene	-	(20,160)	935	(12,281)	-	(31,506)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(68)	(165,351)	-	(1,869)	-	(167,288)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	7,822	10,850,371	69,770	574,323	46,509	11,548,795

Otpis potraživanja od kupaca u 2017. godini u iznosu od RSD 5,543,500 hiljada se uglavnom odnosi na utužena potraživanja Matičnog preduzeća u iznosu od RSD 4,990,620 hiljada. Otpis je izvršen na osnovu sprovedenog vanrednog delimičnog popisa utuženih potraživanja Matičnog preduzeća sa stanjem na dan 31. jula 2017. godine u predmetima u kojima je postupak obustavljen primenom Zakona o izvršenju i obezbeđenju ("Službeni glasnik RS", br. 106/2015), a u skladu sa kriterijumima utvrđenim odlukama nadležnih organa Matičnog preduzeća.

Otkup i otpis potraživanja od kupaca u 2016. godini u iznosu od 1,701,671 hiljadu se najvećim delom odnosi na prodata potraživanja od kupaca u Crnoj Gori za period od 2007. do 2013. godine.

- (b) Naknade za telekomunikacione licence, odobrenja i frekvencije u 2017. godini uključuju i naknadu za licencu za mobilnu i fiksnu telefoniju u ukupnom iznosu od RSD 432,952 hiljade (2016. godina: RSD 481,717 hiljada). Naknada se odnosi na licencu i usluge javne mobilne telekomunikacione mreže i licencu za izgradnju, posedovanje i eksploataciju javne fiksne telekomunikacione mreže i pružanje povezanih usluga. Naknada se obračunava u visini od 0.08% do 1.5% prihoda od prodaje usluga na koje se licenca odnosi, ostvarenog na lokalnom tržištu u godini za koju se utvrđuje naknada.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

- (c) U skladu sa Zakonom o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava ("Službeni glasnik RS", br. 116/2014), neto zarada zaposlenih u Matičnom preduzeću i zavisnom pravnom licu "Telus" je umanjena za 10% od novembra 2014. godine. Ovo umanjenje se tretira kao porez na zarade u skladu sa ovim Zakonom i za 2017. godinu iznosi RSD 931,813 hiljada (2016. godina: RSD 965,448 hiljada).

15. FINANSIJSKI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata:		
- Gotovina i gotovinski ekvivalenti	61,184	118,174
- Oročeni depoziti	88,740	110,601
- Krediti i potraživanja	485,331	586,503
- Krediti i potraživanja banke	401,676	362,104
Pozitivne kursne razlike	2,716,910	572,045
Ostali finansijski prihodi	241,148	288,009
Ukupno	<u>3,994,989</u>	<u>2,037,436</u>

16. FINANSIJSKI RASHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Rashodi kamata:		
- Krediti i zajmovi	1,022,380	1,316,178
- Zatezna kamata	28,433	40,274
- Depoziti i ostale obaveze banke	48,076	46,574
Negativne kursne razlike	1,355,634	1,246,574
Ostali finansijski rashodi	108,224	132,454
Ukupno	<u>2,562,747</u>	<u>2,782,054</u>

17. POREZ NA DOBIT

- (a) **Komponente poreza na dobit**

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Tekući poreski rashod	1,631,028	1,695,183
Odloženi poreski rashod, neto	144,595	2,366
Ukupno poreski rashod, neto	<u>1,775,623</u>	<u>1,697,549</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda dobiti pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dobit pre oporezivanja	16,512,433	16,648,026
Porez na dobit po statutarnoj stopi važećoj u Srbiji	2,476,865	2,497,204
Efekti poreske stope u inostranim jurisdikcijama	26,335	42,282
Nepriznati rashodi	385,645	389,958
Efekat priznavanja neiskorišćenih poreskih kredita i gubitaka	148,196	(18,094)
Efekat privremenih razlika	(3,601)	20,460
Nepriznati prihodi	60,848	38,289
Umanjenje po osnovu poreza na dobit i poreza po odbitku plaćenih od strane nerezidentne filijale	(433,488)	(460,563)
Iskorišćeni poreski kredit u toku godine	<u>(885,177)</u>	<u>(811,987)</u>
Ukupno poreski rashod	<u>1,775,623</u>	<u>1,697,549</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	10.75%	10.20%

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska sredstva se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnovice, zatim na obaveze za dugoročna i ostala primanja zaposlenih, na rezervisanja za sudske sporove i na razgraničene obaveze.

Matično preduzeće od 2015. godine priznaje neiskorišćene poreske kredite iz prethodnih godina, koje ima pravo da koristi u skladu sa važećim poreskim propisima, a na osnovu projektovane buduće profitabilnosti. Rukovodstvo godišnje priprema projekcije poslovanja u skladu sa kojim odložena poreska sredstva mogu biti iskorišćena u budućem periodu i priznaje odložena poreska sredstva na kraju svake finansijske godine.

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	6,104,501	6,245,786
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	(162,761)	(311,340)
Dugoročna primanja zaposlenih	11,319	139,747
Rezervisanja za sudske sporove	(2,853)	9,550
Ostala primanja zaposlenih	3,329	-
Razgraničene obaveze	(804)	2,104
Priznati neiskorišćeni poreski krediti i gubici	(148,196)	18,094
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	<u>(2,062)</u>	<u>560</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>5,802,473</u>	<u>6,104,501</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (Nastavak)

Odložena poreska sredstva iskazana u konsolidovanom izveštaju o finansijskoj poziciji se odnose na:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	1,796,370	1,960,754
Dugoročna primanja zaposlenih	271,506	260,187
Rezervisanja za sudske sporove	6,697	9,550
Ostala primanja zaposlenih	3,329	-
Razgraničene obaveze	3,771	4,575
Priznati neiskorišćeni poreski krediti i gubici	3,720,800	3,869,435
Stanje na dan 31. decembra	<u>5,802,473</u>	<u>6,104,501</u>

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Promene na odloženim poreskim obavezama u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	1,520,117	1,635,707
Efekat privremenih razlika	(155,371)	(139,479)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	6,513	-
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(56,099)	23,889
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,315,160</u>	<u>1,520,117</u>

Odložene poreske obaveze iskazane u konsolidovanom izveštaju o finansijskoj poziciji se odnose na:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	1,309,075	1,520,117
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	6,513	-
Dugoročna primanja zaposlenih	(418)	-
Razgraničene obaveze	(10)	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,315,160</u>	<u>1,520,117</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (Nastavak)

Nepriznata odložena poreska sredstva

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih poreskih kredita u iznosu od RSD 3,981,636 hiljada nastalih u prethodnim poreskim periodima po osnovu investicionih ulaganja, a koji se mogu preneti na račun budućih rezultata.

Priznavanje u prethodnom periodu nije izvršeno usled neizvesnosti u pogledu iskorišćenja prenetih kredita. Na osnovu iskustva, iznos poreskih kredita iz tekućeg perioda po osnovu ulaganja u opremu znatno je premašivao iznos iskorišćenih poreskih kredita. Na taj način, Grupa nije bila u mogućnosti da koristi prenete poreske kredite.

Izmenom zakonskih propisa od 2014. godine u Srbiji je ukinuta mogućnost korišćenja poreske olakšice u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina i najviše do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu (Napomena 5.5.19(a)).

Neiskorišćeni poreski krediti po osnovu investicija prikazani su u sledećoj tabeli:

<u>Godina nastanka</u>	<u>Godina isteka</u>	<u>31. 12. 2017.</u>
2008.	2018.	1,464,074
2009.	2019.	928,727
2010.	2020.	2,208,724
2011.	2021.	820,175
2012.	2022.	1,200,464
2013.	2023.	1,077,507
Ukupno		7,699,671

Rukovodstvo smatra da će Matično preduzeće u budućnosti poslovati sa dobitkom i da će biti u mogućnosti da iskoristi priznata odložena poreska sredstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL

	Goodwill	Odnosi sa kupcima	Licence	Softveri	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost							
1. januar 2016. godine	40,522,603	20,203,785	14,700,266	16,214,917	934,455	7,671,735	100,247,761
Povećanja	-	-	-	-	-	4,968,267	4,968,267
Prenos (sa)/na	-	-	5,812,554	1,305,476	460,704	(7,578,734)	-
Prenos sa/ (na) osnovna sredstva	-	-	-	235,084	-	(119,111)	115,973
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(629,533)	(4,241,952)	-	-	(4,871,485)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	607,353	306,696	191,282	72,826	9,009	26,015	1,213,181
Stanje na dan							
31. decembra 2016. godine	41,129,956	20,510,481	20,074,569	13,586,351	1,404,168	4,968,172	101,673,697
Povećanja	-	-	-	-	-	4,664,170	4,664,170
Prenos (sa)/na	-	-	767,360	2,884,961	1,506,428	(5,158,749)	-
Prenos sa/ (na) osnovna sredstva	-	-	-	38,069	-	(44,668)	(6,599)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	217,190	5,968	1,885	-	71,478	-	296,521
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(348)	(31,136)	-	-	(31,484)
Ostale promene	-	-	49,573	-	-	(3,086)	46,487
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(1,644,680)	(830,518)	(575,660)	(241,895)	(74,413)	(89,011)	(3,456,177)
Stanje na dan							
31. decembra 2017. godine	39,702,466	19,685,931	20,317,379	16,236,350	2,907,661	4,336,828	103,186,615
Akumulirana ispravka vrednosti i obezvređenje							
1. januar 2016. godine	-	9,665,817	9,285,987	12,131,561	96,376	97,649	31,277,390
Prenos (sa)/na	-	-	41,664	101,078	-	(142,742)	-
Amortizacija (Napomena 12)	-	1,153,107	1,599,780	1,821,553	26,168	98,887	4,699,495
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(629,462)	(4,241,921)	-	-	(4,871,383)
Ostale promene	-	-	-	(1,968)	-	14,826	12,858
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	149,360	122,952	42,667	1,523	-	316,502
Stanje na dan							
31. decembra 2016. godine	-	10,968,284	10,420,921	9,852,970	124,067	68,620	31,434,862
Prenos (sa)/na	-	-	83,444	474,224	-	(557,668)	-
Amortizacija (Napomena 12)	-	1,134,677	1,736,080	1,623,069	157,341	488,322	5,139,489
Prenos sa/ (na) osnovna sredstva	-	-	-	5,514	-	(3,755)	1,759
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	-	1,592	-	64,933	-	66,525
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(258)	(31,136)	-	-	(31,394)
Ostale promene	-	-	2,469	-	-	4,481	6,950
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	(469,868)	(393,371)	(158,136)	(8,592)	-	(1,029,967)
Stanje na dan							
31. decembra 2017. godine	-	11,633,093	11,850,877	11,766,505	337,749	-	35,588,224
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembra 2017. godine	39,702,466	8,052,838	8,466,502	4,469,845	2,569,912	4,336,828	67,598,391
- 31. decembra 2016. godine	41,129,956	9,542,197	9,653,648	3,733,381	1,280,101	4,899,552	70,238,835

Na dan 31. decembra 2017. godine nematerijalna ulaganja u pripremi odnose se na softvere i licence.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Goodwill

Goodwill u iznosu od RSD 39,702,466 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine predstavlja višak troška sticanja iznad udela Grupe u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava, priznatih obaveza i potencijalnih obaveza stečenih preduzeća "Telekom Srpske" u iznosu od RSD 37,718,099 hiljada, "HD-WIN" u iznosu od RSD 512,930 hiljada, "Logosoft" u iznosu od RSD 626,326 hiljada, preduzeća "Cabling", "Media Net" i "Elta Mont" u ukupnom iznosu od RSD 627,921 hiljadu i "Yunet International" u iznosu od RSD 217,190 hiljada.

Testiranje obezvređenja goodwill-a

Za potrebe testiranja obezvređenja goodwill-a na dan 31. decembra 2017. godine, "Telekom Srpske", "HD-WIN" i "Logosoft" su pojedinačno identifikovani kao jedinica koja generiše gotovinu (JGG) u postupku alokacije kupoprodajne cene. Pored toga, stečeni kablovski operatori u Crnoj Gori zajedno su identifikovani kao jedna jedinica koja generiše gotovinu.

Nadoknadivi iznos JGG je utvrđen kao vrednost u upotrebi primenom metoda diskontovanog novčanog toka koji će biti ostvaren od svake JGG, kao i prinosnog i tržišnog pristupa. Utvrđivanje vrednosti u upotrebi svake JGG izvršeno je na osnovu ključnih pretpostavki iz analize nezavisne procene. Nezavisni procenitelj je koristio relevantne interne i eksterne izvore za relevantne industrije. Diskontna stopa pre oporezivanja je utvrđena kao prosečna ponderisana cena kapitala. Projektovani novčani tokovi se zasnivaju na procenama za naredni period od 5 (10) godina i nakon toga po stopi rasta u rezidualnom periodu.

Slobodan gotovinski tok je projektovan na dosadašnjem iskustvu i prvenstveno uslovljen rastom prihoda.

Rast prihoda je planiran uzimajući u obzir dosadašnju prosečnu stopu rasta i procenu prihoda za narednih pet godina, osim za zavisno pravno lice "Logosoft" gde projekcija pokriva period od deset godina. Pretpostavka je da će rast prihoda zavisnog pravnog lica "Telekom Srpske" biti uslovljen uglavnom prihodima multimedije i mobilne telefonije. Planirani rast prihoda zavisnog pravnog lica "HD-WIN" je zasnovan na širenju distribucije Arena Sport kanala, dok je kod zavisnog pravnog lica "Logosoft" rast uslovljen širenjem korisničke baze i unapređenjem usluga. Pretpostavka je da će rast prihoda od kablovskog biznisa u Crnoj Gori biti baziran uglavnom na rastu broja korisnika i pružanju kombinovanih usluga.

- "Telekom Srpske"

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	11.13%	11.20%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	2.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih pet godina)	9.20%	7.78%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 1,603,303 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 1,071,065 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Testiranje obezvređenja goodwill-a (Nastavak)

- "Telekom Srpske" (Nastavak)

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi trebalo da se promene navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentnim poenima	2017.	2016.
Diskontna stopa	0.18	0.11
Projektovana stopa rasta EBITDA	(0.37)	(0.75)

- "HD-WIN"

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	12.53%	12.60%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta prihoda (prosek za narednih pet godina)	6.49%	6.67%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 1,153,094 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 684,989 hiljada).

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi trebalo da se promene navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentnim poenima	2017.	2016.
Diskontna stopa	16.94	9.50
Projektovana stopa rasta prihoda	(2.42)	(3.80)

- "Logosoft"

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	14.50%	11.00%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih deset godina)	27.37%	24.43%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Testiranje obezvređenja goodwill-a (Nastavak)

- “Logosoft” (Nastavak)

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 288,333 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 1,203,455 hiljada).

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi trebalo da se promene navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentnim poenima	2017.	2016.
Diskontna stopa	1.52	4.47
Projektovana stopa rasta EBITDA	(9.96)	(38.50)

- Kablovski biznis u Crnoj Gori

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	2017.	2016.
Diskontna stopa	10.70%	12.20%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih pet godina)	13.68%	19.71%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 2,854,007 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 2,712,563 hiljade).

Na osnovu sprovedenih testova obezvređenja nisu postojale indikacije umanjavanja vrednosti goodwill-a nastalog prilikom sticanja zavisnih pravnih lica “Telekom Srpske”, “HD-WIN”, “Logosoft” i kablovskih operatora u Crnoj Gori na dan 31. decembra 2017. godine, pošto nadoknadivi iznos svake JGG prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost.

Nematerijalna ulaganja

Odnosi sa kupcima predstavljaju ugovorne odnose sa korisnicima zavisnih pravnih lica “Telekom Srpske”, “Logosoft” i “Yunet International”. Ugovorni odnosi se sastoje od dva sredstva: bilo kojeg važećeg ugovora na dan poslovne kombinacije i ugovornog odnosa koji može biti produžen nakon isteka roka važenja aktuelnog ugovora.

Licence obuhvataju GSM/UMTS licence, licencu za fiksni bežični pristup (CDMA), dozvolu za LTE 4G (1800 MHz), individualnu dozvolu za korišćenje radio-frekvencija (721-821/832-862 MHz) u Srbiji, dozvole za korišćenje radio frekvencija (800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz i 2.6 GHz) i odobrenje za korišćenje radio frekvencija za WiMAX u opsegu 3400-3600 MHz u Crnoj Gori, softverske i ostale licence.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)***Nematerijalna ulaganja (Nastavak)***

GSM i UMTS licence su odobrene od strane lokalnih regulatornih tela i važe tokom perioda od 2019. do 2026. godine. CDMA licenca je dodeljena od strane regulatornog tela Republike Srbije i važi do 2019. godine.

LTE 4G dozvola (1800 MHz) i individualna dozvola za korišćenje radio-frekvencija (721-821/832-862 MHz) za teritoriju Srbije važe do 2025. i 2026. godine, respektivno.

Dozvole za korišćenje radio-frekvencija 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz i 2.6 GHz za teritoriju Crne Gore uglavnom važe do 2031. godine. Odobrenje za korišćenje radio frekvencija za WiMAX u Crnoj Gori važi do 2022. godine.

Na dan 31. decembra 2017. godine ostala nematerijalna ulaganja uključuju i poslovno ime "Arena Sport" u iznosu od RSD 410,247 hiljada, koje predstavlja prepoznatljiv znak u pružanju sportskog programa korisnicima preko TV distributera, nastalo prilikom sticanja zavisnog pravnog lica "HD-WIN". Pretpostavljeno je da poslovno ime ima neograničen vek trajanja.

Na dan 31. decembra 2017. godine izvršen je test umanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja i informacije su obelodanjene u Napomeni 19.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište, pristupna mreža, spojni kablovi, kanalizacija i stubovi	Centrale i prenosni uređaji	Ostala oprema	Ulaganja u tuđe nekretnine i opremu	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost						
1. januar 2016. godine	123,649,334	175,162,156	13,640,773	3,726,858	22,594,311	338,773,432
Povećanja	-	-	-	-	24,368,524	24,368,524
Prenos (sa)/na	4,158,102	13,750,299	1,387,311	281,856	(19,577,568)	-
Prenos na nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	(115,973)	(115,973)
Prenos sa/ (na) zalihe	-	(21,067)	-	-	3,369	(17,698)
Otuđenja i rashodovanja	(527,575)	(6,834,627)	(1,038,344)	(6,415)	(320,708)	(8,727,669)
Ostale promene	-	-	-	-	55,222	55,222
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	506,595	681,041	70,607	14,988	108,241	1,381,472
Stanje na dan						
31. decembra 2016. godine	127,786,456	182,737,802	14,060,347	4,017,287	27,115,418	355,717,310
Povećanja	-	-	-	-	21,865,755	21,865,755
Prenos (sa)/na	5,339,463	20,058,102	1,285,112	458,245	(27,140,922)	-
Prenos sa/ (na) nematerijalna ulaganja	-	-	(5,514)	-	12,113	6,599
Prenos sa/ (na) zalihe	-	(10,467)	-	-	104,778	94,311
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	336,135	-	1,532	-	337,667
Otuđenja i rashodovanja	(142,762)	(5,083,896)	(1,017,569)	(73,559)	(515,348)	(6,833,134)
Ostale promene	29,428	3,749	13,001	1,299	9,015	56,492
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(1,546,383)	(2,023,047)	(216,965)	(49,241)	(307,219)	(4,142,855)
Stanje na dan						
31. decembra 2017. godine	131,466,202	196,018,378	14,118,412	4,355,563	21,143,590	367,102,145
Akumulirana ispravka vrednosti i obežvredjenje						
1. januar 2016. godine	63,862,159	134,923,352	9,177,372	2,542,512	1,175,296	211,680,691
Prenos (sa)/na	85,661	536,423	14,545	12,164	(648,793)	-
Amortizacija (Napomena 12)	5,299,150	12,655,150	1,318,272	368,629	563,363	20,204,564
Prenos na zalihe	-	(1,200)	-	-	-	(1,200)
Otuđenja i rashodovanja	(511,144)	(6,612,478)	(1,021,298)	(5,935)	(136,524)	(8,287,379)
Ostale promene	-	-	-	(950)	(28,564)	(29,514)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	239,112	427,279	42,755	9,884	1,929	720,959
Stanje na dan						
31. decembra 2016. godine	68,974,938	141,928,526	9,531,646	2,926,304	926,707	224,288,121
Prenos (sa)/na	164,834	1,942,222	20,588	33,522	(2,161,166)	-
Amortizacija (Napomena 12)	5,251,876	12,629,772	1,391,258	354,962	1,960,927	21,588,795
Prenos sa/ (na) nematerijalna ulaganja	-	-	(5,514)	-	3,755	(1,759)
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	-	236,941	-	1,532	-	238,473
Otuđenja i rashodovanja	(139,089)	(4,879,545)	(964,589)	(71,590)	(97,127)	(6,151,940)
Ostale promene	11,053	20,991	745	165	(378)	32,576
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(779,936)	(1,214,204)	(133,736)	(30,532)	(2,391)	(2,160,799)
Stanje na dan						
31. decembra 2017. godine	73,483,676	150,664,703	9,840,398	3,214,363	630,327	237,833,467
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2017. godine	57,982,526	45,353,675	4,278,014	1,141,200	20,513,263	129,268,678
- 31. decembra 2016. godine	58,811,518	40,809,276	4,528,701	1,090,983	26,188,711	131,429,189

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.**Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

---

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Nabavna vrednost potpuno otpisanih nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja u upotrebi na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 120,521,119 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 133,884,258 hiljada).

Na dan 31. decembra 2017. godine osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja u pripremi obuhvataju i završene investicije koje nisu aktivirane u iznosu od RSD 804,527 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 2,226,002 hiljade).

Navedena sredstva nisu bila preneti na odgovarajuću klasu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja zbog značajnih administrativnih procedura, ali je Grupa izvršila obračun amortizacije navedenih investicija. Grupa je koristila amortizacione stope za klase nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja na koje će investicija biti opredeljena prilikom aktiviranja.

Uticao svake promene pretpostavki za određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja može imati materijalno značajan uticaj na finansijsku poziciju Grupe, kao i na rezultate poslovanja zbog značajnog učesća stalnih sredstava u ukupnoj aktivi. Ukoliko bi Grupa skratila procenjeni korisni vek trajanja sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije za godinu koja se završava 31. decembra 2017. u iznosu od RSD 2,339,995 hiljada.

Otuđenja i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme (uključujući i investicije u toku) se najvećim delom odnose na tehnološki/fizički zastarela sredstva. Gubici po ovom osnovu se priznaju u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu tekuće godine (Napomena 14).

Ugovorene obaveze za finansiranje ulaganja u opremu i nematerijalna ulaganja i izvođenja radova, koje nisu priznate na dan izveštavanja (nepovučeni krediti), čine preuzete obaveze na dan 31. decembra 2017. godine i prikazane su u Napomeni 34(b).

Test umanjenja vrednosti

Grupa uzima u obzir izvesne indikatore, uključujući i liberalizaciju tržišta i druge regulatorne i ekonomske promene na lokalnim tržištima telekomunikacija prilikom procene da li postoje indikacije da je vrednost sredstava umanjena. Na dan 31. decembra 2017. godine izvršen je test na obezvređenje za sve identifikovane jedinice koje generišu gotovinu.

Sledeće ključne pretpostavke su korišćene pri određivanju vrednosti u upotrebi jedinica koje generišu gotovinu:

- obim tržišta, stopa penetracije, tržišno učešće i nivo konkurencije, odluke nadležnog regulatornog organa u određivanju cena, i
- nivo investicionih ulaganja.

Iznosi koji se dodeljuju svakom od ovih parametara odražavaju prethodno iskustvo, korigovano za očekivane promene tokom vremenskog perioda koji je obuhvaćen planom poslovanja, ali takođe mogu biti pod uticajem nepredvidivih promena ekonomskog i zakonodavnog okvira.

Rast prihoda je projektovan uzimajući u obzir prosečne stope rasta na osnovu prethodnog iskustva i procenjenog obima prodaje, kao i promene cena u narednih pet godina. Pored toga, projekcije uključuju uvođenje novih modela usluga, konvergenciju postojećih usluga, zadržavanje leaderske pozicije na tržištu, pozicioniranje na tržištu ICT i platnih usluga, digitalizaciju, transformaciju optičke pristupne mreže i drugo.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Test umanjenja vrednosti (Nastavak)

Upotrebna vrednost jedinica koje generišu gotovinu je utvrđena na osnovu poslovnog plana i očekivanog prosečnog veka upotrebe sredstava.

Diskontne stope korišćene za utvrđivanje upotrebne vrednosti su zasnovane na prosečnoj ponderisanoj ceni kapitala i predstavljaju trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca na bazi rizika koji su svojstveni delatnostima odgovarajućih jedinica koje generišu gotovinu.

S obzirom na dobijene rezultate testiranja, nije priznat gubitak po osnovu umanjenja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja za 2017. godinu.

20. AVANSI ZA STALNU IMOVINU

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dati avansi za:		
- nekretnine i opremu	1,208,839	659,296
- nematerijalna ulaganja	551	2,493
	<u>1,209,390</u>	<u>661,789</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 14(a))</i>	<u>(7,822)</u>	<u>(7,141)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,201,568</u>	<u>654,648</u>

21. OSTALA DUGOROČNA FINANSIJSKA SREDSTVA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Kreditni dati zaposlenima za stambene potrebe i otkup službenih automobila	1,336,980	1,462,577
<i>Minus: Svođenje na sadašnju vrednost</i>	<u>(112,891)</u>	<u>(167,954)</u>
	<u>1,224,089</u>	<u>1,294,623</u>
Ostali dugoročni plasmani	287,857	479,665
<i>Minus: Svođenje na sadašnju vrednost</i>	<u>(41,782)</u>	<u>(115,744)</u>
	<u>246,075</u>	<u>363,921</u>
Dugoročni krediti i potraživanja banke	1,503,316	810,387
Dugoročni depoziti	1,654,410	1,470,742
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1,482,201	1,455,053
Ostala dugoročna finansijska sredstva	4,741	64,234
Dugoročni zakupi	<u>194,432</u>	<u>101,761</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,309,264</u>	<u>5,560,721</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.**Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

---

21. OSTALA DUGOROČNA FINANSIJSKA SREDSTVA (Nastavak)

Kreditni odobreni zaposlenima se odnose na sledeće vrste kredita:

- Beskamatne zajmove iskazane u EUR koji se koriguju dva puta godišnje za promene deviznog kursa RSD/EUR.
- Kredite odobrene od strane izabranih poslovnih banaka: jednokratni zajam za učešće u kreditu sa grejs periodom od 5 godina, rokom otplate od 7 (10) godina, sa deviznom klauzulom i kamatnom stopom od 0.1% godišnje i obročni zajam za učešće u kamati sa grejs periodom od 20 (10) godina, rokom otplate od 5 godina i kamatnom stopom od 0.1% godišnje.
- Beskamatne zajmove sa deviznom klauzulom i rokom otplate od 3 do 5 godina. U decembru 2017. godine bivšim rukovodiocima, u skladu sa prethodnom unutrašnjom organizacijom u Matičnom preduzeću, je odobren otkup vozila koje su imali pravo da koriste u službene svrhe.

Fer vrednost kredita datih zaposlenima na dan 31. decembra 2017. godine zasniva se na novčanim tokovima diskontovanim tržišnom kamatnom stopom u rasponu od 1.39% do 5.5% godišnje koja odgovara tržišnoj kamatnoj stopi na slične finansijske instrumente (31. decembar 2016. godine: 1.80% do 5.5% godišnje).

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je nominalna vrednost kredita datih zaposlenima. Navedena izloženost kreditnom riziku je limitirana, s obzirom da se naplata kredita datih zaposlenima obezbeđuje kroz administrativne zabrane.

Ostali dugoročni plasmani na dan 31. decembra 2017. godine uključuju i dugoročna potraživanja najvećim delom po osnovu Ugovora o zakupu reklamnog prostora sa privrednim društvom "Štampa sistem" d.o.o. Beograd u ukupnom iznosu od RSD 131,934 hiljade. Dana 22. novembra 2012. godine u Registru založnog prava Agencije za privredne registre registrovana je zaloga Matičnog preduzeća nad 100% kapitala dužnika, pod brojem 17127/2012.

Dugoročni krediti i potraživanja banke u iznosu od RSD 1,503,316 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine su odobreni po kamatnim stopama u rasponu od 7% do 15% godišnje za dinarske kredite i od 2.49% do 8% godišnje za kredite u stranoj valuti ili sa valutnom klauzulom.

Na dan 31. decembra 2017. godine dugoročni depoziti u iznosu od RSD 1,654,410 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,470,742 hiljade) se najvećim delom odnose na oročene depozite kod banaka.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se najvećim delom odnose na dugoročne državne obveznice u iznosu od RSD 1,481,788 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 1,454,649 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. ZALIHE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Materijal	5,198,897	5,804,737
Rezervni delovi i oprema	1,161,831	1,282,733
Alat i inventar	2,880,997	2,887,597
Otpaci	153,007	114,632
	<u>9,394,732</u>	<u>10,089,699</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti:</i>		
Materijal	-	(11,647)
Rezervni delovi	-	(10,487)
Alat i inventar	(2,835,474)	(2,832,224)
Otpaci	(153,007)	(114,632)
	<u>(2,988,481)</u>	<u>(2,968,990)</u>
Roba	<u>31,428</u>	<u>21,460</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,437,679</u>	<u>7,142,169</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. POTRAŽIVANJA I OSTALA OBRтна IMOVINA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja:		
Javna fiksna telekomunikaciona mreža	12,884,752	12,647,769
Mobilna telefonija	14,759,325	17,703,196
Međunarodni obračun fiksnog saobraćaja	1,016,380	1,235,677
Roaming	391,429	393,135
Interkonekcija	1,676,953	1,801,750
Ostala potraživanja	479,823	449,659
	<u>31,208,662</u>	<u>34,231,186</u>
Potraživanja od povezanih pravnih lica (Napomena 33(a))	6,994	2,224
Dati avansi	582,403	584,485
Kratkoročni krediti i potraživanja banke	1,523,156	2,567,051
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - državne obveznice	963,217	405,863
Ostala obrtna imovina:		
Ostala potraživanja	1,085,772	910,542
Tekuća dospeća dugoročnih plasmana i kredita datih zaposlenima	606,084	602,240
Oročeni depoziti	1,227,599	1,353,227
Ostali depoziti	12,915	1,565
	<u>2,932,370</u>	<u>2,867,574</u>
Bruto potraživanja i ostala obrtna imovina	37,216,802	40,658,383
<i>Minus: Ispravka vrednosti:</i>		
Potraživanja od kupaca (Napomena 14(a))	(10,850,371)	(15,855,958)
Dati avansi (Napomena 14(a))	(69,770)	(41,302)
Kratkoročni krediti i potraživanja banke (Napomena 14(a))	(46,509)	(1,461,769)
Ostala obrtna imovina (Napomena 14(a))	(574,323)	(469,901)
	<u>(11,540,973)</u>	<u>(17,828,930)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>25,675,829</u>	<u>22,829,453</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. POTRAŽIVANJA I OSTALA OBRTNA IMOVINA (Nastavak)

Kratkoročni krediti i potraživanja banke u iznosu od RSD 1,523,156 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine su odobreni po kamatnim stopama u rasponu od 6% do 19% godišnje za dinarske kredite, odnosno u rasponu od 6% do 9% godišnje za kredite u stranoj valuti ili sa valutnom klauzulom.

Starosna struktura **bruto potraživanja i datih avansa** na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je sledeća:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Do 60 dana	20,877,918	18,920,635
Od 60 do 180 dana	790,110	1,229,419
Od 180 do 360 dana	911,850	771,454
Preko 360 dana	9,218,181	13,896,387
Stanje na dan 31. decembra	<u>31,798,059</u>	<u>34,817,895</u>

Neto knjigovodstvena vrednost **potraživanja i datih avansa** na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine iskazana je u sledećim valutama:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
RSD	11,008,524	10,964,621
EUR	6,106,069	4,624,817
BAM	3,650,258	3,166,481
Ostale valute	113,067	164,716
Stanje na dan 31. decembra	<u>20,877,918</u>	<u>18,920,635</u>

Rukovodstvo Grupe smatra da nije potrebno izvršiti dodatno rezervisanje za izloženost kreditnom riziku, koje prevazilazi formiranu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja potraživanja.

Stoga je maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja jednaka neto knjigovodstvenoj vrednosti svake prethodno prikazane vrste potraživanja. Fer vrednost potraživanja i ostale obrtne imovine odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

24. UNAPRED PLAĆENI TROŠKOVI I OSTALA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Potraživanja za PDV	196,798	497,160
Unapred plaćeni troškovi:		
- Zakup	198,964	199,055
- Provizije bankama po osnovu kredita	93,482	23,890
- Premije osiguranja	24,362	24,342
- Ostalo	172,424	255,985
	<u>489,232</u>	<u>503,272</u>
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
- Prava za emitovanje sadržaja (a)	1,843,653	2,188,262
- Ostalo (b)	3,728,217	3,837,307
	<u>5,571,870</u>	<u>6,025,569</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,257,900</u>	<u>7,026,001</u>

- (a) Na dan 31. decembra 2017. godine prava za emitovanje sadržaja u iznosu od RSD 1,843,653 hiljade se odnose na kupljena prava za prenos sportskih takmičenja.
- (b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od RSD 3,728,217 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 3,837,307 hiljada) se uglavnom odnose na razgraničena potraživanja po osnovu prodaje uređaja na mesečne rate tokom ugovornog perioda i razgraničene prihode budućeg perioda (prodaja uređaja i usluga po osnovu ugovora sa više elemenata).

25. UNAPRED OBRAČUNATI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Nefakturisani prihodi:		
- međunarodni obračun	175,206	158,568
- roaming (a)	397,299	539,896
- ostalo (b)	736,536	315,729
	<u>1,309,041</u>	<u>1,014,193</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,309,041</u>	<u>1,014,193</u>

- (a) Na dan 31. decembra 2017. godine obračunati prihodi po osnovu roaming usluga u iznosu od RSD 397,299 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 539,896 hiljada) odnose se na razgraničene prihode od roaming usluga najvećim delom za decembar 2017. godine u procenjenom iznosu od RSD 158,290 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 119,066 hiljada) i obračunate prihode u iznosu od RSD 239,009 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 420,830 hiljada) po osnovu Ugovora o međuoperatorskim popustima (Napomena 5.5.2.2).
- (b) Ostali obračunati prihodi u iznosu od RSD 736,536 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine se najvećim delom odnose na obračunate prihode od CEDIS Crna Gora u procenjenom iznosu od RSD 518,462 hiljade.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

26. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Tekući računi	3,899,834	2,644,774
Devizni računi	3,623,542	4,819,011
Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije	276,022	221,811
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije	784,900	491,300
Devizni akreditivi	331,724	345,723
Ostalo	430,620	209,797
Stanje na dan 31. decembra	<u>9,346,642</u>	<u>8,732,416</u>

Grupa, s obzirom da u svom sastavu ima zavisno pravno lice "mts banka", shodno važećim propisima, ima obavezu da izdvaja dinarsku rezervu na svojim računima u iznosu koji propisuje Narodna banka Srbije (NBS) i na koji se plaća kamata po stopi od 1.75% godišnje u obe izveštajne godine. Grupa takođe ima obavezu da održava propisani iznos deviznih rezervi kod NBS na koji se ne plaća kamata.

Pored toga, Grupa dnevno deponuje višak likvidnih sredstava kod NBS na koji ostvaruje kamatu po stopi u rasponu od 2% do 2.5% godišnje u toku 2017. godine (2016. godina: 2.5% godišnje).

27. KAPITAL

/ii/ Akcijski kapital

Matično preduzeće je akcionarsko društvo čiji se upisani, autorizovani, izdati i uplaćeni akcijski kapital sastoji od 1,000,000,000 običnih akcija.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine bila je sledeća:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Republika Srbija	58.11	58.11
Telekom Srbija - otkupljene sopstvene akcije	20.00	20.00
Građani, zaposleni i bivši zaposleni Matičnog preduzeća	21.89	21.89
Ukupno	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

/iii/ Ostali kapital

Ostali kapital u iznosu od RSD 8,588 hiljada na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je nastao u prethodnom periodu, obavezanim izdvajanjem doprinosa iz zarada zaposlenih u Fond za finansiranje stanova solidarnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.**Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**

---

27. KAPITAL (Nastavak)**/iii/ Otkupljene sopstvene akcije**

Otkupljene sopstvene akcije se odnose na akcije Matičnog preduzeća u vlasništvu Grupe.

Matično preduzeće nema obavezu da otuđi otkupljene sopstvene akcije nakon isteka perioda od tri godine od datuma sticanja u skladu sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o privrednim društvima Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 5/2015).

/iv/ Poreklo i svrha rezervi

Rezerve u iznosu od RSD 23,580,110 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 27,036,672 hiljade) se sastoje od zakonskih rezervi, statutarnih rezervi, rezervi sredstava raspoloživih za prodaju i rezervi po osnovu preračuna valuta.

Poreklo i svrha svake vrste rezervi unutar kapitala opisana je kako sledi:

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve formirane u prethodnim godinama nastale su kao rezultat obaveze za izdvajanjem obavezne rezerve u visini od minimum 5% od ostvarene dobiti nakon oporezivanja u skladu sa lokalnim zakonima o preduzećima.

Statutarne rezerve

Statutarne rezerve predstavljaju rezerve formirane u prethodnim godinama u skladu sa ranije važećim propisima, prenosom sa kapitala na statutarne rezerve u cilju usklađivanja vrednosti osnovnog kapitala registrovanog u sudskom registru.

Rezerve sredstava raspoloživih za prodaju

Ove rezerve se koriste za evidentiranje kumulativnih promena u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju do momenta prestanka priznavanja ili obezvređenja.

Rezerve po osnovu preračuna valuta

Rezerve po osnovu preračuna valuta se koriste za evidentiranje kursnih razlika nastalih prilikom prevođenja finansijskih izveštaja inostranih zavisnih pravnih lica u izveštajnu valutu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. KAPITAL (Nastavak)

/iv/ Poreklo i svrha rezervi (Nastavak)

Rezerve po osnovu preračuna valuta (Nastavak)

Promene na rezervama u toku 2017. i 2016. godine prikazane su kako sledi:

	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerve sredstava raspoloživih za prodaju	Rezerve po osnovu kursnih razlika	Ukupne rezerve
Stanje na dan					
1. januara 2016. godine	1,597,041	275,734	3,886	23,971,851	25,848,512
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>					
Dobici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju,	-	-	14,701	-	14,701
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	-	-	1,173,459	1,173,459
Stanje na dan					
31. decembra 2016. godine	1,597,041	275,734	18,587	25,145,310	27,036,672
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>					
Gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	-	(10,643)	-	(10,643)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	-	-	(3,445,919)	(3,445,919)
Stanje na dan					
31. decembra 2017. godine	1,597,041	275,734	7,944	21,699,391	23,580,110

/v/ Osnovna i umanjena zarada po akciji

	2017.	2016.
Dobit koja pripada vlasnicima Grupe (A)	13,767,816	14,044,986
Ponderisani prosečni broj izdatih običnih akcija u toku godine (B)	800,000,000	800,000,000
Osnovna i umanjena zarada po akciji u RSD (A/B)	17.21	17.56

/vi/ Dividende

Ukupan iznos odobrenih dividendi u 2017. godini iznosi RSD 12,409,923 hiljade (uključujući porez).

Dana 28. juna 2017. godine Skupština Matičnog preduzeća je donela Odluku o raspodeli dobiti po finansijskim izveštajima Matičnog preduzeća za 2016. godinu. Odobrena je isplata dividendi akcionarima, vlasnicima Grupe, u ukupnom bruto iznosu od RSD 11,013,680 hiljada, od čega Vladi Republike Srbije pripada iznos od RSD 8,000,025 hiljada i manjinskim akcionarima iznos od RSD 3,013,655 hiljada (uključujući i porez). Dividenda vlasnicima Grupe je u potpunosti isplaćena dana 14. jula 2017. godine.

Preostali iznos od RSD 1,396,243 hiljade se odnosi na dividendu odobrenu manjinskim akcionarima zavisnog pravnog lica "Telekom Srpske".

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI

(a) Struktura kredita i zajmova/depozita

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dugoročni krediti		
<i>Finansijski krediti od:</i>		
- banaka u zemlji	24,825,086	20,244,055
- banaka u inostranstvu	1,498,115	972,211
	<u>26,323,201</u>	<u>21,216,266</u>
Robni krediti	7,461,357	10,484,362
Dugoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"	361,321	508,929
Ukupno dugoročni finansijski i robni krediti i depoziti	<u>34,145,879</u>	<u>32,209,557</u>
Tekuća dospeća dugoročnih kredita		
Finansijski krediti u zemlji	12,415,982	10,876,609
Finansijski krediti u inostranstvu	235,897	663,664
Robni krediti	6,415,683	7,543,092
	<u>19,067,562</u>	<u>19,083,365</u>
Kratkoročni krediti	286,704	-
Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"	3,921,605	3,013,313
Ukupno kratkoročni krediti i tekuća dospeća dugoročnih finansijskih i robnih kredita i depozita	<u>23,275,871</u>	<u>22,096,678</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>57,421,750</u>	<u>54,306,235</u>

(b) Ročnost dospeća obaveza po kreditima i zajmovima/depozitima

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Do 1 godine	23,275,871	22,096,678
Od 1 do 2 godine	18,972,262	16,585,523
Od 2 do 5 godina	14,378,309	14,209,686
Preko 5 godina	795,308	1,414,348
Stanje na dan 31. decembra	<u>57,421,750</u>	<u>54,306,235</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita

	Valuta	31. 12. 2017.		31. 12. 2016.	
		U valuti	U RSD '000	U valuti	U RSD '000
Finansijski krediti u zemlji					
Komercijalna banka a.d. Beograd	EUR	65,722,222	7,786,290	63,404,018	7,828,640
Banca Intesa a.d. Beograd	EUR	63,800,000	7,558,559	59,000,000	7,284,866
Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd	EUR	49,361,111	5,847,945	40,000,000	4,938,892
Raiffeisen banka a.d. Beograd	EUR	45,000,000	5,331,272	9,250,000	1,142,119
UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd	EUR	28,558,145	3,383,362	8,013,250	989,414
Eurobank a.d. Beograd	EUR	15,555,556	1,842,909	20,000,000	2,469,446
Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	EUR	10,000,000	1,184,727	-	-
Sberbank Srbija a.d. Beograd	EUR	2,571,428	304,644	3,257,144	402,167
Erste Bank a.d. Novi Sad	EUR	2,000,000	236,945	10,000,000	1,234,723
Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	RSD	-	1,526,577	-	1,962,742
Credit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad	RSD	-	1,244,444	-	1,600,000
Addiko Bank a.d. Beograd	RSD	-	954,111	-	1,226,714
Beobanka a.d. u stečaju Beograd	EUR	331,582	39,283	331,582	40,941
		282,900,044	37,241,068	213,255,994	31,120,664
Finansijski krediti u inostranstvu					
ERB New Europe Funding B.V., Holandija	EUR	5,000,000	592,363	5,000,000	617,362
Komercijalna banka a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	3,532,500	418,504	3,000,000	370,417
Bank Austria A.G., Austrija	EUR	2,812,500	333,204	1,500,000	185,208
Komercijalna banka a.d. Banja Luka, Republika Srpska	EUR	2,562,500	303,585	3,000,000	370,417
Erste Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	950,000	112,549	-	-
Addiko Bank a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	950,000	112,549	-	-
Lovćen banka a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	748,917	88,726	748,917	92,471
Ziraat Bank Montenegro a.d. Podgorica, Crna Gora	EUR	500,000	59,236	-	-
		17,056,417	2,020,716	13,248,917	1,635,875
Robni krediti					
Ericsson Credit A.B., Švedska	EUR	21,527,772	2,550,454	30,091,130	3,715,421
Huawei International Co. Ltd., Hong Kong	EUR	16,919,885	2,004,545	22,430,274	2,769,518
Huawei International Pte. Ltd., Singapur	EUR	14,445,828	1,711,436	23,866,399	2,946,839
Raiffeisen Bank International, Austrija	EUR	11,257,994	1,333,765	1,981,836	244,702
Nokia Solutions and Networks Finance, Holandija (u 2017. godini delom ustupljeno Raiffeisen Bank International, Austrija)	EUR	6,778,297	803,043	11,546,550	1,425,679
Hua Ying Management Co. Limited Hong Kong	EUR	4,714,829	467,313	-	-
Erste Group Bank A.G., Austrija	EUR	2,657,029	314,785	5,048,770	623,383
Alcatel Lucent International, Francuska	EUR	2,053,546	243,289	4,670,390	576,664
Vlada Kraljevine Španije (Amper i Alcatel)	USD	1,875,932	185,934	1,989,091	232,993
Cisco Systems Finance International, Irska	USD	1,619,948	160,562	3,370,774	394,837
Huawei Technologies Co. Ltd., Kina	EUR	1,034,402	122,548	-	-
Intracom S.A., Grčka	EUR	455,121	53,919	1,089,770	134,556
Coriant International Sarl, Luksemburg	EUR	-	-	2,296,493	283,553
Skandinaviska Enskilda Bank Stockholm, Švedska	EUR	-	-	553,608	68,355
Alcatel Lucent S.A., Rumunija	EUR	-	-	110,389	13,630
Ostali robni krediti			3,925,447		4,597,324
Ukupni robni krediti			13,877,040		18,027,454
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"			4,282,926		3,522,242
Ukupno krediti			57,421,750		54,306,235
Minus: Tekuća dospeća dugoročnih kredita					
Finansijski krediti u zemlji			(12,415,982)		(10,876,609)
Finansijski krediti u inostranstvu			(235,897)		(663,664)
Robni krediti			(6,415,683)		(7,543,092)
			(19,067,562)		(19,083,365)
Minus: Kratkoročni finansijski krediti			(286,704)		-
Minus: Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima - "mts banka"			(3,921,605)		(3,013,313)
Ukupno dugoročni finansijski i robni krediti i depoziti			34,145,879		32,209,557

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)**(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita (Nastavak)**

Kamatne stope na kredite odobrene u EUR ili sa valutnom klauzulom od banaka i inostranih dobavljača kreću se u rasponu od Euribor stope, uvećane za 0.5% do 4.5% godišnje. Kamatne stope na finansijske kredite bez valutne klauzule odobrene od strane banaka u Srbiji kreću se u rasponu od Belibor stope, uvećane za 0.09% do 0.5% na godišnjem nivou.

Grupa plaća obaveze po kreditima u skladu sa ugovorenim dinamikom, odnosno shodno utvrđenim anuitetnim planovima. Rukovodstvo očekuje da će Grupa biti u mogućnosti da sve ugovorene obaveze po kreditima ispuni u skladu sa utvrđenim rokovima.

Krajem 2014. godine Grupa je potpisala ugovore sa Erste Bank a.d. Novi Sad i konzorcijumom banaka koje zastupa Banca Intesa a.d. Beograd u ukupnom iznosu od EUR 69 miliona. Ugovori su potpisani u cilju refinansiranja obaveza na osnovu Ugovora o dugoročnom kreditnom aranžmanu od EUR 470 miliona i za opšte namene. Rok otplate svih kredita je tri godine od dana potpisivanja ugovora i otplata je počela u januaru 2017. godine.

U julu 2016. godine Grupa je potpisala šest ugovora o kreditu u ukupnom iznosu od EUR 80 miliona (RSD 9,855,232 hiljade) i RSD 4,789,456 hiljada sa sledećim bankama: Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, Eurobank a.d. Beograd, konzorcijum banaka koji predstavlja Komercijalna banka a.d. Beograd, Vojvođanska banka a.d. Novi Sad, Credit Agricole banka Srbija a.d. Novi Sad i Addiko Bank a.d. Beograd. Ugovori su potpisani u cilju refinansiranja obaveza na osnovu Ugovora o dugoročnom kreditnom aranžmanu od EUR 470 miliona i za opšte namene. Period otplate svakog kredita je tri godine od dana potpisivanja ugovora.

U junu i julu 2017. godine potpisani su ugovori o kreditu u ukupnom iznosu od EUR 157 miliona sa sledećim bankama: Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Vojvođanska banka a.d. Novi Sad, Banca Intesa a.d. Beograd i Raiffeisen banka a.d. Beograd. Sredstva po kreditima su za opšte namene. Period otplate svakog kredita je tri godine od dana potpisivanja ugovora. Na dan 31. decembra 2017. godine ukupno je povučeno EUR 112 miliona, dok preostali raspoloživi iznos od EUR 45 miliona predstavlja preuzetu obavezu (Napomena 34(b)).

Ugovorima je definisana obaveza Matičnog preduzeća da podnosi revidirane godišnje finansijske izveštaje i periodične finansijske izveštaje, kao i ostalu dokumentaciju na zahtev banke u skladu sa važećim propisima. Pored toga, Matično preduzeće ima obavezu da se pridržava određenog nivoa finansijskih pokazatelja Pokriće duga i Pokriće kamate tokom perioda otplate kredita. Matično preduzeće je na dan 31. decembra 2017. godine usaglasilo svoje finansijske pokazatelje sa utvrđenim parametrima.

Pored toga, u 2016. godini potpisan je ugovor sa Komercijalnom bankom a.d. Beograd u iznosu od EUR 20 miliona u cilju refinansiranja postojećih kredita, finansiranja kupovine dozvola za korišćenje radio frekvencija u Crnoj Gori (Napomena 18), kao i aktivnosti investiranja. Kao sredstvo obezbeđenja redovne otplate kredita založena je kablovska oprema.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita (Nastavak)

Finansijski krediti zavisnog pravnog lica "Mtel" d.o.o. Podgorica su obezbeđeni menicama. U skladu sa ugovorima, zavisno pravno lice ima obavezu da na kraju svake poslovne godine ispuni propisane vrednosti finansijskog pokazatelja odnos duga prema EBITDA. Zavisno pravno lice je na dan 31. decembra 2017. godine usaglasilo svoje finansijske pokazatelje sa utvrđenim parametrima.

Robni krediti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od RSD 13,877,040 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 18,027,454 hiljade) najvećim delom se odnose na finansiranje radova na izgradnji mreže i nabavku opreme.

U zavisnosti od ugovorene vrednosti nabavke razlikuju se uslovi plaćanja (veće vrednosti se finansiraju uglavnom sa 10% avansa i ostatak iz kredita), period otplate iznosa kredita, kao i grejs period. Robni krediti po ovom osnovu uglavnom su obezbeđeni garancijama koje su izdate u korist dobavljača.

Dugoročni i kratkoročni depoziti na dan 31. decembra 2017. godine se uglavnom odnose na transakcione i oročene depozite. U 2017. godini na transakcione depozite se nije obračunavala kamata (2016. godina: od 0.1% do 3% godišnje) osim po odluci o posebnoj kamatnoj stopi za pravna lica koja se kretala od 0.1% do 2% godišnje. Kamatna stopa na oročene depozite se obračunavala u rasponu od 0.1% do 4.8% godišnje (2016. godina: od 0.3% do 6.5% godišnje).

Ukupna vrednost odobrenih a nepovučenih kredita na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 21,532,774 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 5,498,896 hiljada). Ovi krediti su sa varijabilnom kamatnom stopom. Dospće neiskorišćenih kreditnih linija je prikazano u Napomeni 34(b).

29. ODLOŽENI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Donacije	243,581	299,439
Primljeni pokloni	199,718	260,214
Stanje na dan 31. decembra	<u>443,299</u>	<u>559,653</u>

Promene na odloženim prihodima u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	559,653	714,263
Ukidanje u korist prihoda	(124,719)	(154,770)
Ostale promene i kursne razlike po osnovu preračuna valuta	8,365	160
Stanje na dan 31. decembra	<u>443,299</u>	<u>559,653</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

**30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I
 OSTALA REZERVISANJA**

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Obaveze za otpremnine zaposlenih po osnovu redovnog odlaska u penziju	1,006,867	945,756
Obaveze za jubilarne nagrade zaposlenih	1,050,642	1,024,595
Rezervisanja za sudske sporove	73,187	97,457
Ostala rezervisanja	<u>1,410</u>	<u>744</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2,132,106</u>	<u>2,068,552</u>

Obaveze za primanja zaposlenih

Obaveze za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenih formirane su na bazi izveštaja ovlašćenog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine i iste su iskazane u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva na dan 31. decembra 2017. godine korišćena je diskontna stopa u rasponu od 3.8% do 8.05%, u zavisnosti od tržišta (31. decembar 2016. godine: od 3% do 8.05% godišnje) koja odgovara dugoročnoj stopi prinosa na visokokvalitetne dužničke hartije od vrednosti. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Primanja zaposlenih" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica.

Obaveze za dugoročna primanja zaposlenih su utvrđene u skladu sa zakonskim propisima i opštim aktima kojima su regulisana prava zaposlenih i pretpostavkom prosečnog rasta zarada po stopi od 1.2% do 4% godišnje (31. decembar 2016. godine: od 1.4% do 4% godišnje), što odgovara dugoročno projektovanoj stopi inflacije, kao i stopi fluktuacije zaposlenih u rasponu od 2.5% do 5% godišnje za oba izveštajna datuma.

U slučaju da je diskontna stopa viša/niša za 1 procentni poen u odnosu na onu koja je korišćena, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. decembra 2017. godine bi bila niža za RSD 183,603 hiljade, odnosno viša za RSD 211,224 hiljade.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

**30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I
OSTALA REZERVISANJA (Nastavak)**

Obaveze za primanja zaposlenih (Nastavak)

Promene na obavezama za primanja zaposlenih u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>Otpremnine</u>	<u>Jubilarne nagrade</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan			
1. januara 2016. godine	917,792	999,736	1,917,528
Iskorišćena rezervisanja	(3,164)	(211)	(3,375)
Troškovi kamata po aktuarskom obračunu	62,081	64,469	126,550
Troškovi tekuće usluge rada (Napomena 14)	16,802	90,205	107,007
Prihodi tekuće usluge rada (Napomena 8)	(7,502)	-	(7,502)
Prenos na tekuće dospeće	(42,862)	(133,267)	(176,129)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	2,609	3,663	6,272
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	945,756	1,024,595	1,970,351
Iskorišćena rezervisanja	(1,530)	(5,570)	(7,100)
Troškovi kamata po aktuarskom obračunu	56,664	49,807	106,471
Troškovi tekuće usluge rada (Napomena 14)	39,182	116,765	155,947
Prihodi tekuće usluge rada (Napomena 8)	(4,173)	-	(4,173)
Prenos na tekuće dospeće	(22,428)	(125,426)	(147,854)
Povećanje po osnovu poslovne kombinacije	497	-	497
Ostale promene i kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(7,101)	(9,529)	(16,630)
Stanje na dan			
31. decembra 2017. godine	1,006,867	1,050,642	2,057,509

Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se najvećim delom odnose na rezervisanja za sudske sporove u iznosu od RSD 73,187 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 97,457 hiljada) po osnovu sporova u kojima se Grupa javlja kao tužena strana, a formirana su na osnovu najbolje procene potencijalnih gubitaka koji mogu proistići iz navedenih sporova (Napomena 35(a)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I OSTALA REZERVISANJA (Nastavak)

Ostala rezervisanja (Nastavak)

Promene na rezervisanjima za sudske sporove i ostalim rezervisanjima u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>Sudski sporovi</u>	<u>Ostala rezervisanja</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan			
1. januara 2016. godine	84,866	1,050	85,916
Iskorišćena rezervisanja	(9,128)	(14)	(9,142)
Rezervisanja u toku godine			
(Napomena 14)	33,257	6,880	40,137
Ukidanje u korist prihoda			
(Napomena 8)	(11,829)	(7,172)	(19,001)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	291	-	291
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	97,457	744	98,201
Iskorišćena rezervisanja	(25,830)	-	(25,830)
Rezervisanja u toku godine			
(Napomena 14)	18,437	6,242	24,679
Ukidanje u korist prihoda			
(Napomena 8)	(16,108)	(8,909)	(25,017)
Ostale promene i kursne razlike po osnovu preračuna valuta	(769)	3,333	2,564
Stanje na dan			
31. decembra 2017. godine	73,187	1,410	74,597

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dobavljači za opremu i usluge	18,886,980	20,714,066
Dobavljači za telekomunikacione usluge:		
- fiksna telefonija i multimedija	1,600,983	2,255,471
- mobilna telefonija	203,356	141,849
- interkonekcija	475,517	548,397
Obaveze prema manjinskim akcionarima	-	563,765
Ostale obaveze iz poslovanja	60,683	52,589
Primljeni avansi	437,669	190,757
Stanje na dan 31. decembra	21,665,188	24,466,894

Na dan 31. decembra 2017. godine obaveze iz poslovanja u iznosu od RSD 13,795,011 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 17,660,568 hiljada) su izražene ili vezane za stranu valutu (najvećim delom EUR).

Obaveze prema dobavljačima su nekamatonsne.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (Nastavak)

Obaveze prema manjinskim akcionarima u iznosu od RSD 563,765 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine su se odnosile na obavezu prema manjinskim akcionarima zavisnog pravnog lica "Logosoft" u vezi sa sticanjem preostalih 35% udela. Obaveza je u celosti plaćena dana 9. marta 2017. godine.

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost obaveza prema dobavljačima odražava njihovu tržišnu vrednost na dan izveštavanja.

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Ostale obaveze		
Obaveze za zarade i naknade zarada	455,065	460,724
Obaveze za dividende (a)	1,306,227	1,448,617
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	995,379	684,096
Obaveze prema zaposlenima	28,420	30,251
Ostale obaveze	504,153	497,710
	<u>3,289,244</u>	<u>3,121,398</u>
Pasivna vremenska razgraničenja		
Obračunati troškovi:		
Međunarodni obračun	142,597	125,512
Roaming (b)	1,205,659	1,249,899
	<u>1,348,256</u>	<u>1,375,411</u>
Obračunati ostali troškovi:		
Preneti neiskorišćeni godišnji odmori (Napomena 5.5.18(d))	589,587	582,094
Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu (Napomena 5.5.18(e))	169,501	-
Tekuće dospeće obaveza za primanja zaposlenih	187,077	219,502
Obračunate obaveze za kamate	182,645	172,560
Obračunati drugi troškovi (c)	2,722,108	3,123,631
	<u>3,850,918</u>	<u>4,097,787</u>
Unapred naplaćeni prihodi:		
Usluge mobilne telefonije	334,819	457,331
Zakup	1,011,374	1,005,441
Ostali obračunati prihodi	91,467	80,398
	<u>1,437,660</u>	<u>1,543,170</u>
Razgraničene obaveze za PDV	189,465	130,492
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>10,115,543</u></u>	<u><u>10,268,258</u></u>

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti na dan izveštavanja.

- (a) Na dan 31. decembra 2017. godine obaveze po osnovu dividendi u iznosu od RSD 1,306,227 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,448,617 hiljada) se u celini odnose na obaveze prema manjinskim akcionarima zavisnog pravnog lica "Telekom Srpske".

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (Nastavak)

- (b) Na dan 31. decembra 2017. godine obračunati troškovi roaminga u iznosu od RSD 1,205,659 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,249,899 hiljada) odnose se na razgraničene troškove roaming usluga najvećim delom za decembar 2017. godine u procenjenom iznosu od RSD 60,239 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 68,872 hiljade) i obračunate troškove u iznosu od RSD 1,145,420 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1,181,027 hiljada) po osnovu Ugovora o međuoperatorskim popustima (Napomena 5.5.2.2).
- (c) Obračunati drugi troškovi u iznosu od RSD 2,722,108 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 3,123,631 hiljada) odnose se najvećim delom na obračunate nefakturisane obaveze iz poslovanja.

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim pravnim licima. Stanja potraživanja i obaveza, kao i iznosi prihoda i rashoda iz poslovnih odnosa sa povezanim pravnim licima rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti. Odnosi između Grupe i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi.

- (a) **Stanja potraživanja, plasmana i obaveza** na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine proistekla iz transakcija sa povezanim pravnim licima (Napomena 5.2) prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
POTRAŽIVANJA		
<i>Potraživanja od kupaca:</i>		
- GO4YU	-	492
- mts AntenaTV	6,994	1,732
Ukupno (Napomena 23)	<u>6,994</u>	<u>2,224</u>
<i>Dugoročni plasmani:</i>		
- GO4YU - odobreni kredit	-	19,756
- mts AntenaTV - odobreni kredit	2,642	5,126
- mts AntenaTV - prodaja multimedijalnih uređaja	198,853	119,894
<i>Minus: Svođenje na tržišnu vrednost</i>	(5,316)	(5,732)
	<u>196,179</u>	<u>139,044</u>
UNAPRED OBRAČUNATI PRIHODI		
- GO4YU	-	220
Ukupna potraživanja, plasmani i obračunati prihodi	<u>203,173</u>	<u>141,488</u>
OBAVEZE		
<i>Primljeni depoziti:</i>		
- GO4YU	-	488
- mts AntenaTV	15,344	1,635
Ukupne obaveze	<u>15,344</u>	<u>2,123</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

(b) Transakcije sa povezanim licima, odnosno **prihodi i rashodi** za 2017. i 2016. godinu prikazani su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
GO4YU		
Prihodi:		
Telekomunikacione usluge	1,422	3,013
Zakup	1,720	6,391
Kamate i provizije	305	1,453
	<u>3,447</u>	<u>10,857</u>
Rashodi:		
Naknade za emitovanje sadržaja	(1,301)	-
	<u>(1,301)</u>	<u>-</u>
Neto prihodi	<u>2,146</u>	<u>10,857</u>
MTS ANTENATV		
Prihodi:		
Prodaja multimedijalnih uređaja	70,581	99,696
Podrška poslovnim procesima	11,558	982
Telekomunikacione usluge	8,711	481
Kamate i provizije	502	154
Ostalo	355	151
	<u>91,707</u>	<u>101,464</u>
Rashodi:		
Prodaja multimedijalnih uređaja	(71,279)	(96,309)
Podrška poslovnim procesima	(5,785)	(1,106)
	<u>(77,064)</u>	<u>(97,415)</u>
Neto prihodi	<u>14,643</u>	<u>4,049</u>
Ukupni prihodi, neto	<u>16,789</u>	<u>14,906</u>

Prikazane transakcije sa zavisnim pravnim licem "GO4YU" za 2017. godinu odnose se na prihode i rashode ostvarene za prva tri meseca 2017. godine, s obzirom na to da je Matično preduzeće postalo većinski vlasnik "GO4YU" u aprilu 2017. godine, od kada se uključuje u konsolidaciju (Napomena 5.2).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- (c) **Zarade i ostale kratkoročne naknade** direktora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Grupe (generalni direktor, pomoćnik generalnog direktora, izvršni direktori, koordinatori, direktori funkcija/sektora) u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Bruto zarade i naknade zarada	737,069	708,029
Doprinos poslovnom rezultatu	23,437	14,791
Naknade troškova službenih putovanja	18,085	18,799
Otpremnine po osnovu odlaska u penziju	3,215	-
Jubilarnе nagrade	1,476	1,795
Ukupno	<u>783,282</u>	<u>743,414</u>

Stambeni krediti dati rukovodstvu iznose RSD 36,979 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine i odobreni su uz mesečnu otplatu kredita i uslove koji važe za zaposlene (Napomena 21).

(d) **Transakcije sa drugim državnim preduzećima**

S obzirom na činjenicu da je većinski akcionar Vlada Republike Srbije, Grupa je obelodanila značajne transakcije sa ostalim državnim preduzećima.

Pojedinačno značajne transakcije su nastale sa JP PTT po osnovu zakupa poslovnog i skladišnog prostora, kao što je obelodanjeno u Napomeni 34(a).

Značajna salda neizmirenih obaveza prema JP PTT na dan 31. decembra 2017. godine iznose RSD 391,415 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 384,825 hiljada). Ostale transakcije iz poslovanja sa JP PTT pojedinačno nisu značajne.

Pored toga, na dan 31. decembra 2017. godine neizmirene finansijske obaveze po osnovu depozita prema "Dunav osiguranje" a.d.o. Beograd iznose RSD 1,022,734 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 1,115,267 hiljada).

34. PREUZETE OBAVEZE

Preuzete obaveze obuhvataju sledeće:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Obaveze po osnovu operativnog lizinga (a)	38,972,284	46,938,593
Neiskorišćene kreditne linije (b)	21,532,774	5,498,896
Obaveze po osnovu distribucije medijskih sadržaja (c)	1,347,799	1,264,779
Stanje na dan 31. decembra	<u>61,852,857</u>	<u>53,702,268</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

- (a) **Obaveze po osnovu operativnog lizinga** se odnose na zakup poslovnog prostora, zemljišta i prostora za radio bazne stanice po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja po osnovu zakupnina prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Do 1 godine	5,001,381	5,468,643
Od 1 do 5 godina	16,601,368	18,586,034
Preko 5 godina	17,369,535	22,883,916
Ukupno	<u>38,972,284</u>	<u>46,938,593</u>

Obaveze po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od RSD 38,972,284 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 46,938,593 hiljade) se uglavnom odnose na preuzete obaveze prema JP PTT po osnovu zakupa nepokretnosti u iznosu od RSD 26,308,922 hiljade (31. decembar 2016. godine: 32,809,138 hiljada).

Ugovor sa JP PTT važi do 2028. godine. Ugovoreno je smanjenje iznosa mesečne zakupnine po određenoj dinamici i do definisanih limita u zavisnosti od površine prostora koji se koristi. Mesečna zakupnina iznosi EUR 1,761,750 za period od 1. jula 2017. do 30. juna 2018. godine (31. decembar 2016. godine: EUR 1,924,824). Preuzete obaveze po osnovu zakupa su prikazane na bazi važećeg iznosa mesečne zakupnine na dan 31. decembra 2017. godine.

- (b) Dospće **neiskorišćenih kreditnih linija** je prikazano u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Do 1 godine	1,206,108	2,708,682
Od 1 do 5 godina	10,553,900	2,698,390
Preko 5 godina	9,772,766	91,824
Ukupno	<u>21,532,774</u>	<u>5,498,896</u>

Preuzete obaveze predstavljaju ugovorene nerealizovane isporuke u okviru redovnog poslovanja na dan izveštavanja i iznose RSD 21,532,774 hiljade na dan 31. decembra 2017. godine. Pored toga, na dan 31. decembra 2017. godine Grupa ima potpisane ugovore o revolving kreditima u iznosu od RSD 227,468 hiljada (EUR 1.9 miliona).

U junu 2016. godine potpisan je okvirni ugovor sa "Huawei Technologies" d.o.o. Beograd u vezi sa isporukom opreme i materijala, izvođenjem radova i pružanjem usluga u procesu All IP transformacije u Srbiji. Ugovorena vrednost je procenjena na EUR 150 miliona u periodu od tri i po godine od dana potpisivanja prvog naloga za kupovinu ili ugovora o finansiranju u zavisnosti od toga koji je novijeg datuma.

U toku 2017. godine zaključen je ugovor o kreditnom aranžmanu sa Bank of China Limited, filijala u Mađarskoj (kao zajmodavca, glavnog ovlašćenog organizatora posla i agenta za kreditni aranžman), The Export-Import Bank of China (kao zajmodavca i glavnog ovlašćenog organizatora posla) i finansijskim institucijama (kao prvobitnih zajmodavaca) u ukupnom iznosu od EUR 128 miliona (RSD 15,105,269 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

34. PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)**(b) Neiskorišćene kreditne linije (Nastavak)**

Neiskorišćene kreditne linije u iznosu od RSD 5,331,272 hiljade (EUR 45 miliona) na dan 31. decembra 2017. godine odnose se na ugovore o finansijskim kreditima sa domaćim bankama, potpisane u junu i julu 2017. godine (Napomene 5.1, 6.2. i 28(c)).

Preostali iznos od RSD 1,096,233 hiljade na dan 31. decembra 2017. godine odnosi se na obaveze za izgradnju i proširenje telekomunikacionih kapaciteta u skladu sa ugovornim aranžmanima sa dobavljačima i kreditorima.

(c) Obaveze po osnovu distribucije medijskih sadržaja u iznosu od RSD 1,347,799 hiljada na dan 31. decembra 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 1,264,779 hiljada) odnose se na otkupljena prava za prenos sportskih takmičenja za period od 2019. (2018. godine) do 2023. godine.**35. POTENCIJALNE OBAVEZE****(a) Sudski sporovi**

Na dan 31. decembra 2017. godine Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 6,898,173 hiljade (31. decembar 2016. godine: RSD 7,269,665 hiljada), ne uzimajući u obzir eventualne zatezne kamate po ovom osnovu.

Procenjeni iznos tužbenih zahteva najvećim delom se odnosi na sporove koji se protiv Grupe vode od strane preduzeća "Crumb Group" d.o.o. Bijeljina i "Blicnet" d.o.o Banja Luka u iznosu od RSD 2,544 miliona i RSD 2,514 miliona, respektivno.

Rukovodstvo smatra da su ovi tužbeni zahtevi neosnovani što se zasniva na činjenici da su nadležni organi utvrdili da protivpravnosti na strani Grupe nije bilo.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 30. uz konsolidovane finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2017. godine Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz aktuelnih sporova u ukupnom iznosu od RSD 73,187 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 97,457 hiljada).

Rukovodstvo Grupe procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku, iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Srbije, Republike Srpske i Crne Gore je u procesu kontinuirane revizije i izmena, a poreski period je otvoren tokom perioda od pet godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze priznate u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. POSLOVNE KOMBINACIJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

Transakcije sticanja u 2017. godini

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 5.2. uz konsolidovane finansijske izveštaje, dana 8. maja 2017. godine Grupa je stekla 62.222% vlasništva u kapitalu pravnog lica "Yunet International" d.o.o. Beograd uz naknadu u iznosu od RSD 375,603 hiljade. Dana 21. decembra 2017. godine Grupa je isplatila kupoprodajnu cenu od RSD 111,107 hiljada za sticanje dodatnih 18.998% učešća u kapitalu i odgovarajućih kontrolnih upravljačkih prava. Vlasnički udeo iznosi 81.22%. Ove dve sukcesivne transakcije se tretiraju zajedno kao poslovna kombinacija, tako da se nakon upisa promene vlasništva (po osnovu druge transakcije) u odgovarajući registar, zavisno pravno lice "Yunet International" konsoliduje u finansijske izveštaje Grupe.

Ova akvizicija će uticati na povećanje tržišnog učešća i jačanje pozicije, pre svega, na tržištu maloprodaje ADSL usluga u Srbiji.

Da je do sticanja navedenog zavisnog pravnog lica došlo 1. januara 2017. godine poslovni prihodi Grupe za 2017. godinu bi iznosili RSD 123,963,915 hiljada, a konsolidovana neto dobit RSD 14,726,852 hiljade.

Trošak sticanja, fer vrednost neto stečenih sredstava i goodwill

Detalji o trošku sticanja, fer vrednosti neto stečenih sredstava i goodwill-a prikazani su kao što sledi:

	<u>"Yunet International"</u>
Trošak sticanja - plaćeno u gotovini	486,710
Manjinski interes na osnovu učešća u neto identifikovanoj imovini	62,320
Fer vrednost stečenih neto sredstava	<u>(331,840)</u>
Goodwill (Napomena 18)	<u>217,190</u>

Goodwill je pripisiv značajnim efektima sinergije koji se javljaju kao rezultat povećanja udela i jačanja pozicije na tržištu internet usluga. Ne očekuje se da se priznati iznosi goodwill-a koriste kao odbitne stavke za poreske svrhe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. POSLOVNE KOMBINACIJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA (Nastavak)

Transakcije sticanja u 2017. godini (Nastavak)

Identifikovana stečena sredstva i preuzete obaveze

Fer i knjigovodstvena vrednost stečenih sredstava i preuzetih obaveza na dan transakcije prikazane su kako sledi:

	<u>Fer vrednost</u>	<u>Knjigovo- dstvena vrednost</u>
Nematerijalna ulaganja	12,806	6,838
Nekretnine, postrojenja i oprema	99,194	99,194
Obrtna imovina	252,604	252,604
Obaveze	(26,251)	(26,251)
Neto sredstva	338,353	332,385
Odložene poreske obaveze	(6,513)	(5,618)
Neto stečena sredstva	331,840	326,767

Tokom 2016. godine nije bilo poslovnih kombinacija.

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

(a) Jednokratna isplata zaposlenima u Matičnom preduzeću

Krajem 2017. godine održani su sastanci predstavnika Vlade Republike Srbije, reprezentativnih sindikata i rukovodstva Matičnog preduzeća na temu poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih u Matičnom preduzeću. Kao rezultat pregovora, dana 19. januara 2018. godine izvršena je jednokratna isplata sredstava zaposlenima u Matičnom preduzeću u bruto iznosu od RSD 644,750 hiljada (uključujući pripadajuće poreze i doprinose).

(b) Osnivanje novog povezanog pravnog lica

Dana 13. februara 2018. godine kod Agencije za privredne registre je registrovano osnivanje novog pravnog lica "Telus Pro" d.o.o. Beograd, koje je 100% u vlasništvu zavisnog pravnog lica "Telus". Osnovna delatnost istog je pružanje usluga redovnog čišćenja zgrada.

Nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

38. UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE

Tabela koja sledi daje pregled informacija u vezi sa zavisnim pravnim licima u kojima postoji materijalno učešće bez prava kontrole, pre eliminacije odnosa unutar Grupe na dan 31. decembra 2017. godine.

	“Telekom Srpske”	Ostala pojedinačno nematerijalna zavisna pravna lica	Ukupno
Procenat učešća bez prava kontrole	35%		
Stalna imovina	49,684,691	21,206,460	
Obrtna imovina	8,658,191	16,421,389	
Dugoročne obaveze	(3,571,708)	(13,283,799)	
Kratkoročne obaveze	(8,413,591)	(16,217,613)	
Neto imovina	46,357,583	8,126,437	
Knjigovodstvena vrednost učešća bez prava kontrole	16,225,154	1,306,385	17,531,539
Prihodi	27,085,648	13,048,522	
Dobit	1,525,733	1,252,685	
Ostali ukupni rezultat	(1,975,293)	(234,250)	
Ukupni rezultat	(449,560)	1,018,435	
Dobit koja pripada učešćima bez prava kontrole	534,006	434,988	968,994
Ostali ukupni rezultat koji pripada učešćima bez prava kontrole	(691,353)	(41,755)	(733,108)
Novčani priliv iz poslovnih aktivnosti	3,196,413	427,249	
Novčani odliv iz aktivnosti investiranja	(879,713)	(1,109,873)	
Novčani (odliv)/priliv iz aktivnosti finansiranja	(325,424)	688,707	
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	1,991,276	6,083	

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 5.2. uz konsolidovane finansijske izveštaje, po osnovu dokapitalizacija zavisnog pravnog lica “mts banka” u 2017. godini, došlo je do istovremenog smanjenja učešća bez prava kontrole u ukupnom iznosu od RSD 5,943 hiljade. Pored toga, manjinski akcionar ovog zavisnog pravnog lica je takođe izvršio dokapitalizaciju u iznosu od RSD 91,674 hiljade.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

38. UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE (Nastavak)

Pregled informacija u vezi sa zavisnim pravnim licima u kojima postoji materijalno učešće bez prava kontrole, pre eliminacije odnosa unutar Grupe na dan **31. decembra 2016. godine** prikazan je kako sledi:

	“Telekom Srpske”	Ostala pojedinačno nematerijalna zavisna pravna lica	Ukupno
Procenat učešća bez prava kontrole	35%		
Stalna imovina	55,130,365	16,635,567	
Obrtna imovina	9,309,560	13,493,683	
Dugoročne obaveze	(4,281,850)	(9,684,871)	
Kratkoročne obaveze	(9,301,933)	(14,545,858)	
Neto imovina	50,856,142	5,898,521	
Knjigovodstvena vrednost učešća bez prava kontrole	17,799,650	742,580	18,542,230
Prihodi	28,829,132	11,271,450	
Dobit	2,307,194	262,642	
Ostali ukupni rezultat	715,830	87,853	
Ukupni rezultat	3,023,024	350,495	
Dobit koja pripada učešćima bez prava kontrole	807,518	97,973	905,491
Ostali ukupni rezultat koji pripada učešćima bez prava kontrole	250,540	15,611	266,151
Novčani priliv/(odliv) iz poslovnih aktivnosti	3,270,510	(58,774)	
Novčani odliv iz aktivnosti investiranja	(1,779,389)	(264,742)	
Novčani (odliv)/priliv iz aktivnosti finansiranja	(246,278)	396,891	
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	1,244,843	73,375	

U maju 2016. godine došlo je do uvećanja kapitala zavisnog pravnog lica “mts banka” konverzijom duga Matičnog preduzeća u kapital ovog zavisnog pravnog lica i povećanja vlasničkog udela Matičnog preduzeća. Shodno tome, učešće bez prava kontrole se na dan sticanja smanjilo za RSD 72,026 hiljada.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

39. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne banke Srbije za značajne valute, korišćeni za preračun deviznih pozicija konsolidovanog izveštaja o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine u funkcionalnu valutu (RSD), su:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>U RSD</u> <u>31.12.2016.</u>
EUR	118.4727	123.4723
USD	99.1155	117.1353
BAM (KM)	60.5741	63.1304
SDR	140.6827	157.4691